କ୍ଷେତ୍ରମାହାତ୍ମ୍ୟ ।

ପ୍ରଥମଭାଗ

ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ମହାରାଜ ଛତ୍ରସିଂହଙ୍କ କୃତ ମହାଷ୍ଟକ

ଶ୍ରୀ ନୀଳକଣ୍ଠ ଛତ୍ରରାଜଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ସଂଶୋଧିତ ।

ଶ୍ରୀ ଚିନ୍ତାମଣି ଶର୍ମ୍ମାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା

ପ୍ରଥମବାର ପ୍ରଚାରିତ ।

ଢେଙ୍କଣଗ୍ରେସ

ଧରାକୋଟ ଦୁର୍ଗ

ଗଞ୍ଜାମ ।

୧୯୦୪

ମୂଲ୍ୟ । ଚାରି ଅଣାମାତ୍ର

ଭୂମିକା ।

—୦—

ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣ, କପିଳସଂହିତା, ବ୍ରହ୍ମପୁରାଣ, ଆରଣ୍ୟକପର୍ବ ଏହି ପୁରାଣମାନଙ୍କର ସାରାଂଶକୁ ଉଦ୍ଧୋଳନକରି ସ୍ୱର୍ଗୀୟ ମହାରାଜ ଜୟସିଂହ ଏହି ପୁସ୍ତକ ରଚନା କରିଥିଲେ । ଉପସଂହାରରେ କୃତଜ୍ଞତାର ସହିତ ପ୍ରାର୍ଥନା କରୁଅଛୁଁ ଯେ ଏହି ପୁସ୍ତକରେ ଅନେକ ଲେଖାର ଅସଙ୍ଗତ ଥାଇପାରେ । କାରଣ ଆମ୍ଭର କର୍ମକ୍ଷେତ୍ରରେ ପ୍ରବେଶହେବା ଏହି ପ୍ରଥମାବସ୍ଥା ଅତଏବ ଆଶା କରୁଁ ଯେ ଏପୁସ୍ତକର ଅଶୁଦ୍ଧିମାନ ଅନୁଗ୍ରହପୂର୍ବକ ସଂଶୋଧିତ କରିଦୋଷମାର୍ଜ୍ଜନା କରିବା ହେବେ । ଏହାର ଦ୍ୱିତୀୟଭାଗ ସ୍ପୃଷ୍ଟା ଯନ୍ତ୍ରସ୍ଥ ହୋଇଅଛି ।

ଖଲ୍ଲିକୋଟଦୁର୍ଗ — ଶ୍ରୀନୀଳକଣ୍ଠ କବରାଜ ।

କ୍ଷେତ୍ର ମହାତ୍ମ୍ୟ ।

ପ୍ରଥମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

—•:(※):•—

ଜୟ ନୀଳାମ୍ବୁଦଳକାନ୍ତା । ଜୟ ପଙ୍କଜ ଚକ୍ରାବ୍ଜମାଳା । ୧ ।
ଜୟ କମଳା ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ । ଜୟ କରୁଣା ଜଳସିନ୍ଧୁ । ୨ ।
ଜୟ ରଥାଙ୍ଗ ଜମ୍ବୁନାଥ । ଜୟ ସୁନ୍ଦର ଜଗନ୍ନାଥ । ୩ ।
ଜୟ ବଚନ ଅର୍ଥପତି । କୁନ୍ଦ କୁମୁଦ ଚନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁତି । ୪ ।
ଜୟ ତୁ ପୂର୍ଣ୍ଣଭକ୍ତ ବାସି । ଭଦ୍ରାଶ୍ୱ ଖଣ୍ଡ ପ୍ରତିଗ୍ରାସି । ୫ ।
କଳ୍ପବଟ ମୂଳବାସି । ଭକ୍ତ ଜନ ପ୍ରେମରାଶି । ୬ ।
ମହା ମହିମା ମହାଭୁଜ । ଜୟ ଦେବାଧି ଦେବରାଜ । ୭ ।
ନୀଳ କନ୍ଦର ବାସିହଉ । ଜୟ ତୁ ଗୁଣ୍ଡିଚ ବିହାରୀ । ୮ ।
ଜୟ ତୁ ଦାରୁ ବ୍ରହ୍ମରୂପ । ଜୟ ଜଗତ ଜନତାପ । ୯ ।
ଜୟ ତୁ ବାଞ୍ଛା କଳ୍ପତରୁ । ଜୟ ଶରଣ ମହାମେରୁ । ୧୦ ।

ସ୍ୱରପ୍ରା ବଇରପ୍ର ମେଳେ । ବସନ୍ତି କଳତରୁ ମୂଳେ । ୧୧
ଶିଶୁ ଚକ୍ରକେ କଦମ୍ବ । ଯେଣେ ରୁହିଅଛନ୍ତି ଭାବ । ୧୨
ଭୋ ପାପେ ତ୍ରାସ ପଞ୍ଚଣାନ । ବର୍ଣ୍ଣିଲି କ୍ଷେତ୍ର ମହାତ୍ମ୍ୟ । ୧୩
ପୁନ ପୁରାଣ ମତ ଯଥା । କପିଳ ସଂହିତା ବ୍ୟକ୍ତ । ୧୪
ମହା ପୁରୁଷ ବ୍ରହ୍ମାନନ୍ଦ । ବିଶେଷେ କରି ଭୂଦଗଳ । ୧୫
ବ୍ରହ୍ମ ପୁରାଣ ଗ୍ରନ୍ଥଗଣ । ପୁଣି ସ୍କନ୍ଦର ଚଉ କ୍ଷେତ୍ର । ୧୬
ଆରଣ୍ୟକ ପର୍ବରୁ ବହୁ । କ୍ଷେତ୍ର ଚରିତ ବାଛୁ ବାଛୁ । ୧୭ ।
ନବନ ସ୍ଥିର ପଦ୍ମବନ୍ଧେ । ସ୍ତବନେ ଶ୍ରୀରାମ ଆନନ୍ଦେ । ୧୮ ।
ଦିନେକ ନୈମିଷାରଣ୍ୟନେ । ମୁନିଗଣେ ସୂତ ସନ୍ନିଧାନେ । ୧୯ ।
ସନକାଦିଙ୍କ ଛନ୍ତି ଆଗେ । ପ୍ରେମା ପୂରିଲେ ଅନୁରାଗେ । ୨୦ ।

ମୁନିରୁବାଚ ।

ହେ ବେଦବ୍ୟାସ ଶିଷ୍ୟ ମୁନି । ଆମ୍ଭଙ୍କ କହିଲ ବିଶେଷି । ୨୧ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ଥିତି । କେମନ୍ତେ ହୋଇଛି ସଙ୍ଗତି । ୨୨ ।
ଶୁଣିବା ଅଛୁ ଆମ୍ଭ ମନ । ତେବେ ସୂତ କର ଅବଧାନ । ୨୩ ।

ଶ୍ରୀ ସୂତ ଉବାଚ ।

ବନ୍ଦି ସୂତ ପୌରାଣିକ । ଶୁଣ ହେ ସକଳ ବିପ୍ରେକ । ୨୪ ।
ଏ ସନାତନ ସହ୍ସାକ୍ଷ । ଶ୍ରୀନାଥ କର ହୋଇ ଭକ୍ତ । ୨୫ ।
ମହାପ୍ରଳୟ କାଳେ ଜାଣ । ସକଳ ଜଗତ ସଂହାର । ୨୬ ,
ଏକ ଅନ୍ଧକାର ରଙ୍ଗେ । ଲୀନ ବ୍ରହ୍ମର ଜଳ ଅଙ୍ଗେ । ୨୭ ।

ଯୋଗନିଦ୍ରାରେ ପ୍ରଭୁ ଥାଇ । ପୁଣି ଉଠିଲେ ସୃଷ୍ଟିପାଇଁ । ୨୮ ।
ସାଗରର ବିହରିବା କର୍ମ । ମନ ସର୍ପିଲେ ଅବ ଭୂମି । ୨୯ ।
ଅନେକ ଯୋଜନ ବିସ୍ତାର । ଅଟେ ସେ କଳ୍ପ ଶରୀର । ୩୦ ।
ତାକୁ ତୋଳିଲେ ଲକ୍ଷ୍ମୀସାଇଁ । ହେ ଭୂମି ଥାଅ ସୁନେଧ୍ୟ ଗନ୍ଧ ୩୧
ମନ । ଶେଷଙ୍କ ପ୍ରଭୁ ଧର । ଶୁଣି ସେ ବୋଲେ ଶିଉଦ୍ଧାର । ୩୨ ।
ତାଙ୍କ ଅନୁରେ ଜଗନ୍ନାଥ । ଶେଷଙ୍କୁ ବୋଲେ ଉଚ୍ଚପଥ । ୩୩ ।
... ନିଜ ବିମୃଞ୍ଜଣା । ତାଙ୍କ ଦଶ ଶତଫଣା । ୩୪ ।
... ଗ୍ରୀବେ ତାଙ୍କ ତନ । କ୍ରୋଡରେ ଜଣେ ଚନ୍ଦ୍ରଭାନୁ । ୩୫ ।
... ତାଙ୍କ ଭୂଣ୍ଡ । କୈଳାସଗିରି ପଦ୍ମ ପିଣ୍ଡ । ୩୬
... ସେ ଶୋଭିତା । ଦୁଗ୍ଧ ଜଳଧି ସଯୁତା । ୩୭ ।
... ଦନ୍ତ ମୁକ୍ତେ । କ ହେମାଚଳ ସହିତେ । ୩୮ ।
ସେ ... । ଅନନ୍ତ ଦେବତା । ତାହାଙ୍କ ସସାର କରିତା । ୩୯ ।
ଆଦ ବସନ୍ତ ପ୍ରସ୍ତ ଭଙ୍ଗି । ପୁଣି ଅରୁଣ ପଦ୍ମ ଶ୍ରୀ । ୪୦ ।
ନୀଳ ପର୍ବତ ପ୍ରକାଶିଲେ । ଶେଷଫଣରେ ବସେଶିଲେ । ୪୧ ।
ଚକ୍ର ଧାରଣି ଶେଷଫଣା । ଶୋଭା ଲଭିଲା ଅକଳଣା । ୪୨ ।
ଉପରେ ଥିଲେ ନବ୍ରହ୍ମ । ଚନ୍ଦ୍ରମା କେସନେ ରଞ୍ଜନ । ୪୩ ।
ସେ ଗିରି ମଧ୍ୟେ ଭଗବାନ । ଖେଳନ୍ତ ବୋଲେ ପ୍ରକାଶନ । ୪୪ ।
ଯାହା ଦେଖିଲେ ନେନସ୍ତରେ । ହର ପଞ୍ଚେ ଭବଭରେ । ୪୫ ।
...ନ୍ତେ ଜଗତ ଗୋସାଇଁ । ଯୋଗ ମାୟାଙ୍କୁ ଅଗ୍ରତହିଁ ୪୬

ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କୋଟି କୋଟି କର । ବୋଲି ବୋଇଲେ ଚକ୍ରଧର । ୪୭
ଶୁଣି ସେ ଈଶ୍ୱର ଉପଦେଶ । ମାୟା ସୃଜିଲେ ମହାବାସ । ୪୮
ସେହାସୁଂ ତ୍ରିଗୁଣ ଉତ୍ପତ୍ତି । ତକ୍ଷଣେ ହେଲା ଉତ୍ପତ୍ତି । ୪୯
ପ୍ରଭୁ ପୁରତେ ନମ୍ର ହୋଇ । ଜଣାଇଲା କି କରିବ ମୁହିଁ । ୫୦
ପ୍ରଭୁ ବୋଇଲେ କୋଟି କୋଟି । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସର୍ଜିଲେ ବ୍ୟୋମକୋଟି । ୫୧
ତା ଶୁଣି କହିଲା ତ୍ରିଗୁଣ । ସ୍ୱାମି ସହାୟେ ଦର୍ଶନ । ୫୨
ତା ଶୁଣି ନୀଳାଚଳବାସ । ମାନସ୍ତ ସର୍ଜିଲେ ପୁରୁଷ । ୫୩
କହି ସେ ପୁରୁଷକୁ ସାହା । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ସଜାଇଲ ମାୟା । ୫୪
ତା ଦେଖି ସ୍ୱୟଂ ସ୍ୱଭାନାହା । ବୋଇଲେ ସ୍ୱଣ ଅଗୋଚର । ୫୫
ସବୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଶେଷ ଦେହେ । ରୋକଜା କର ମହାମାତ୍ରେ । ୫୬
ଅଣ୍ଡ ପ୍ରମାଣେ ପତନ୍ତି । ହସ୍ତ କଲା ସେହ୍ନମତି । ୫୭
ଅନନ୍ତ ଅର୍ଣ୍ଣେ ଭଣ୍ଡ ଶ୍ରେଣୀ । ହସିଲ ଶ୍ୱେତ ଚନ୍ଦ୍ର ଜାଣି ।
ଅନନ୍ତ ଲୋମ ବୃକ୍ଷ ମୂଳେ । ରହିଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଉପରେ । ୫୯
ସେ ଅନ୍ୟେ ଦେବ ମଧ୍ୟ ହୋଇ । କହିଲେ ମାୟାଙ୍କୁ ଡକାଇ । ୬୦
ମହତ ତ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଯେତେ । ତୁଆଇ ଶେଷ ମୁଣ୍ଡେ ରଖ । ୬୧
ସେହୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ମଧ୍ୟଦେଶେ । ଲବଣ ଜଳ ଅଧୀପାଶେ । ୬୨
ଶାଂଗ ଅକାରେ ପଞ୍ଚକୋଶ । ଯେବେ ମୋ ହେବ ପରକାଶ । ୬୩
ଚଉଦଗରେ ଦଶଗୁଣ । ତାହେଁ ସେ ହୋଇବ ପ୍ରମାଣ । ୬୪
ପୂର୍ବ ଦକ୍ଷିଣ କେନ୍ଦ୍ରଦେଶ । ଯେବେ ସମୁଦ୍ରେ ପ୍ରବେଶ । ୬୫

ବଇତରଣି ନଦୀ ତାହେଁ । ଉତ୍ତରେ ଯେ କ୍ଷେତ୍ର ବୋଲାଏ ୬୬
ପଞ୍ଚକ୍ରୋଶ ଋଷିକୁଲ୍ୟା ନଦୀ । ତାହେଁ କ୍ଷେତ୍ରର ପରସଙ୍ଗ । ୬୭ ।
ଯେହୁ ବୋଲନ୍ତି ଶଙ୍ଖାସନ । ଶୁକୁତ ଜଡଣ ଯେସନ । ୬୮ ।
ଶେଷ ଦେବର ମସ୍ତକଣେ । ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ରଖିଲ ଆପଣେ । ୬୯ ।
ନାଭିକମଳ ଦେଖୁଁଥାଇ । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ସର୍ଜିଲେ ଠାକୁର । ୭୦ ।
ଯେମନ୍ତ ଆଜ୍ଞା ଦେଲେ ହରି । ସୃଷ୍ଟି ବି ସର୍ଜ୍ଜ ବୋଲିକରି । ୭୧ ।
ପୁଣି ବୋଇଲେ ବାସୁଦେବ । କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ଛେଦେ ଜୀବ ୭୨
ତାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ମାନବ । କେତେଜନ୍ମ ଧର୍ମ ସେବିବ । ୭୩ ।
ସେହି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡେ ତାଙ୍କୁ ଅଣି । ରଖିବା ହେଉ ଭୁଶପାଣି । ୭୪ ।
ସକଳ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡରେ ଯେତେ । ପାଣିଏଁ ଅଛନ୍ତି ଜଗତେ । ୭୫ ।
ଫିଶି ଯେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଖବଙ୍କୁ । ଭରତଖଣ୍ଡେ ସର୍ଜି ତାଙ୍କୁ । ୭୬ ।
ସେମାନେ ଭକ୍ତ ମୋର ନାମ । ହେଲେ ତରିବେ ପାପ ଗ୍ରାମ । ୭୭
ଯେ ଅଟ୍ଟେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଚନ୍ଦ୍ରମା । ସର୍ଜିଲେ ଯେ ବଇ [illegible] । ୭୮ ।
ସେ ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳ ମଧ୍ୟ ହଇ । ତାଙ୍କୁ ରଖିଲେ ନଳଗିରି । ୭୯ ।
ବକ୍ଷେ ସେ ରତ୍ନସିଂହାସନେ । ସେବେ ସୁତନ୍ତ୍ର ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନେ ୮୦ ।
ସେ ତତ୍ତ୍ୱ ପ୍ରସଙ୍ଗ ଉଦ୍ଦେଶି । ଧ୍ୟାନେ ଅନେକ ମହଋଷି
ତସ୍ତୁ ସିନ୍ଦ୍ଧି ଦେଖି ପାରେ । ଯେହୁ ପୁଛନ୍ତେ ଅତିଭୋଳେ

ମୁକ୍ତିଗୁହାତ ।

ଏବେ ମୀମାଂସା ସୂତ୍ରକାର । ମହା ଧାର୍ମିକ ଶାସ୍ତ୍ରରେ । ୮[illegible]

କ୍ଷେତ୍ର ବର୍ଣ୍ଣନା ପଟଳ୍ୟାରେ । ଶୁଣନ୍ତୁ କହନ୍ତି ସଦଭାବେ । ୮୪ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାମେ କ୍ଷେତ୍ର । ଅଟଇ ବୋଲି କ୍ଷେତ୍ରଠିକା ।୮୫
ବ୍ରହ୍ମାର ପଞ୍ଚାଶବରଷ । ହୋଇବା ଚାଏ ଅବଶେଷ ।୮୬
ନୀଳମାଧବ ନାମ ଜାଣ । ଭକତେ କରନ୍ତି ଦର୍ଶନ । ୮୭ ।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମନ । ବରଷ ଯେତେ ଅଗ୍ରମନ । ୮୮ ।
ସେକାଳେ ଦାରୁରୂପ ବହ୍ନ । ଭକ୍ତେ କରନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସାଙ୍ଗେ । ୮୯ ।
ବ୍ରହ୍ମ ପ୍ରଳୟକାଳେ ସେହି । ବାଳମୁକୁନ୍ଦ ରୂପ ହୋଇ । ୯୦ ।
ସଂସାର ସବୁ ନାଶକରି । ସ୍ଵର୍ଗେ ବିହରନ୍ତି ଶ୍ରୀହରି । ୯୧ ।
ସୃଷ୍ଟି କାଳରେ ଜନ୍ମମଣି । ଭଜନ୍ତି ଅନନ୍ତ ସମୃଦ୍ଧି । ୯୨ ।
ଯେତେକ ଅନାଦ୍ୟ କଳେବର । କରନ୍ତି ପରମ ଈଶ୍ଵର । ୯୩ ।
ତାଙ୍କର ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ । ଅଟଇ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ୯୪ ।
ତାହା କେ କହନ୍ତି କର୍ମାଣ । ଯଦପି ଜନ ସିଦ୍ଧ ଜ୍ଞାନ । ୯୫ ।
ତେବେ ପୁରୁଷ ସବଞ୍ଚ ନା । ଯେବା କହିଲେ କହୁମିଳ ।୯୬।
ପନସ୍ଥେ ତୃପ୍ତ ଜନମ୍ୟ । ଶୁଦ୍ଧର ଜାଣ ମାନସ । ୯୭ ।
ସ୍ଥାନ ସେ ବର୍ଣ୍ଣିବେ । ସେଠାରେ ନୋହେ କଦାଚନ ।୯୮।
ସେ କଥା କହିଲେ ଜନତନ୍ତ୍ର । ଜାନ ହୁଅଇ ଅଗ୍ନି ଅନ୍ନ । ୯୯ ।
ମହାରାଜାଦ୍ୟ ମୁଜଥାଇ । ଯେ କଥା କହନ୍ତି ବହୁ ।୧୦୦
ଦାଦାଦ୍ୟ ତପୋଜପ୍ତ । ଭାବିଲେ ରୁଷିଙ୍କ କରେ ।୧୦୧।
ନାପର ଅଂଗ । କପିଲ ମୁନି ମହାଭାଗ । ୧୦୨।

ଛନ୍ଦଅନୁଷ୍ଟୁପ ସ୍ନେହ ବଧାନ ।   ସେ ଦେବକୁତ ଦେବୀ ଜାନ ।୧୦୩।
ଶମ୍ଭୁ ବଦନ ଅମୃତର୍ଷ୍ଣି ।   ଶ୍ରବଣ କରଣ ପୂର୍ବେଶୁଁ ।୧୦୪।
କାର୍ତ୍ତିକେଶ୍ୱର ଶିବସ୍ପର୍ଶ ।   ସେ ସର୍ବଲୋକରେ ମହତ ।୧୦୫।
ସୁନ୍ଦର ମନ୍ଦର କନ୍ଦରେ ।   ସିଦ୍ଧ ଦେବ ସଭାମଧ୍ୟରେ ।୧୦୬।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମକ୍ଷେତ୍ର କଥା ।   କହୁ ସେ ଥିଲେ କଲ୍ପଲତା ।୧୦୭।
ସଦାନନ୍ଦ ନନ୍ଦନ ପାଇଁ ।   ତହିଁ ପ୍ରବେଶ ହେଲ ମୁହିଁ ।୧୦୮।
ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣି ଅଛ ଯାହା ।   କହିବୁ ଶୁଣ ତୁମ୍ଭେ ତାହା ।୧୦୯।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସିଂହନାଦ ।   ଭଣନ୍ତି ଝଣକୋଟି ପଦ ।୧୧୦।

ଇତି ଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ଜୈମିନିଋଷିସମ୍ବାଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟେ ବ୍ରାହ୍ମଣସର୍ଗନୈମିଷାରଣ୍ୟ ନିବାସନୈଋଷିସମ୍ବାଦୋ ନାମ ପ୍ରଥମୋଧ୍ୟାୟଃ ।

--:(୦):--

ଦ୍ୱିତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

ଯଦ୍ୟପି ଦେବ ବାସୁଦେବ ।   ଜଗତେ କର୍ତ୍ତି ଜନ୍ତୁ ଠାବ ।୧।
ତଥାପି ଶ୍ରେଷ୍ଠ କ୍ଷେତ୍ରବର ।   ଅଛଇ ତାହାଙ୍କ ଶରୀର ।୨।

ତାହାଙ୍କ ନାମରେ ପ୍ରଖ୍ୟାତି । ଚଉଦ ଭୁବନେ ଖ୍ୟାତି । ୩ ।
ଏହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ଭଗବାନ । କରି ଅଛନ୍ତି ଜଳସ୍ନାନ । ୪ ।
ନର ରହିଲେ ଏଥି ଜାଇ । ପାପ ଜନ୍ମର ନିବାରଇ । ୫ ।
ରହିବ ବୋଲି ଯେଉଁମାନ । ବୁଝି କରଇ ଯେହୁ ଜନ । ୬ ।
ସେହି କଲୁଷ ଯାଇ ତେଜି । ଅନ୍ତେ ଅନନ୍ତ ପଦ ଭଜି । ୭ ।
ଯେ ଗନ୍ଧ ସେହୁ ଦେବ ସ୍ଥାନେ । ହରିଙ୍କି ଦେଖନ୍ତି ନୟନେ । ୮ ।
ତାହାଙ୍କ ପୋଷ୍ୟେ ଯେଉଁ ଗତି । ତାହା କେ କରିବ ଉକତି । ୯ ।
ସିଦ୍ଧ ଦେବତା ଋଷି ଗଣେ । ସେ ତୁ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଜଣେ ଜଣେ । ୧୦
ନର ହରିଙ୍କି ପୂଜିବାକୁ । ଯେ ବୁଝେ ଅସନ୍ତି ସେଠାକୁ । ୧୧ ।
ଆନ ଥାନକୁ ସେହିମତେ । ଆସନ୍ତି ନାହିଁ କଦାଚିତେ । ୧୨
ଗୁଇଣ କ୍ରୋଶ ଜାଣେ ମଧ୍ୟ । ସେ ଧାମ ବିସ୍ତାର ଅଟଇ
ସିନ୍ଧୁ ଜଳରୁଁ ସେ ବାହାର । ଦିଶଇ ବାଲୁକା ଉପର । ୧ ।
ତା ମଧ୍ୟେ ଦିଶେ ନୀଳଗିରି । ପୃଥ୍ୱୀର ଯେସନ ସ୍ତନ ପରି । ୧୪ ।
ଯେମନ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରର ଅଙ୍କୁର । ଯେ ଅଗ୍ରେ ଶୁଣ ଯେପରି ତା । ୧୫ ।
ବରାହରୂପେ ଦଇତାରି । ଦନ୍ତରେ ମେଦିନୀ ଉଦ୍ଧାରି । ୧୬ ।
ରଖିଲେ ସଲିଳ ଉପର । ସେହି ତନ୍ତ୍ରରେ ଭୂଧର । ୧୮ ।
ପ୍ରଳୟକାଳେ ମୁହିଁ ଉଠି । ସନ୍ଧ୍ୟାବନ୍ଦ କରିଣ ସୃଷ୍ଟି । ୧୯ ।
ଭରିବେ କେଉଁ ରୂପେ ଏକ । ଯେମନ୍ତ ଦୂରେ ଦରଦ । ୨୦ ।
କଷ୍ଟ ସ୍ତମ୍ଭରେ ଦେଇମନ । ଯେହୁ ବୋଲିଲେ ପଦ୍ମାସନ । ୨୧ ।

ବ୍ରହ୍ମୋବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ଚକ୍ର ଗଦାଧର । ନମସ୍ତେ ଅନାଦି ଈଶ୍ୱର । ୨୨ ।
ତୁମ୍ଭର ସ୍ୱରୂପ ଗୋସାଇଁ । ଆମ୍ଭଙ୍କୁ ଜଣା ଯାଏ ନାହିଁ । ୨୩ ।
ଅଥର୍ବ ଋଗ ଯଜୁ ସାମ । ତୁମ୍ଭର ନିଶ୍ୱାସୁଁ ଜନମ । ୨୪ ।
ସେ ଶ୍ରୁତି ବେଦ ଚଳେ ସିନା । ଲୋକ ମୁଁ କରୁଛି ରଚନା । ୨୫ ।
ପ୍ରକାର ଭେଦେ ଜଗଦୀଶ । ଏକ ଅନେକ ହୋଇଦିଶ । ୨୬ ।
କୁଣ୍ଡଳ ମୁଦ୍ରିକା କଙ୍କଣ । ଭେଦରେ ଯେସନେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ । ୨୭ ।
କରୁଣାମୟ ଭବଗ୍ରାହ । ପ୍ରାଣିଗଣଙ୍କୁ କରସାହି । ୨୮ ।
ଏହି ପ୍ରକାରେ ବେଦପତି । କରନ୍ତେ ବହୁବିଧ ସ୍ତୁତି । ୨୯ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ହୋଇ ପ୍ରଭୁବଡ଼ । ଅଇଲେ ଅଗ୍ରେ ଗରୁଡ଼ । ୩୦ ।
ନୀଳ ଜଳଦ ଜିଣି କଳା । ଉରେ ଲମ୍ବଇ ବନମାଳା । ୩୧ ।
ଶ୍ରୀଭୁଜେ ଦିଶେ ଚକ୍ର ଶଙ୍ଖ । ପ୍ରଫୁଲ୍ଲ କମଳ ବଦନ । ୩୨ ।
ବ୍ରହ୍ମା ସମୀପେ ଦାମୋଦର । କହିଲେ ଫିଟାଇ ଅଧର । ୩୩ ।

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ ।

ଯହିଁକି ସ୍ତୁତି କରୁଅଛ । ତାହା ମୁଁ ଜାଣିଲି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ୩୪ ।
ଅନାଦ୍ୟ ଅବିଦ୍ୟାର ଯାଉ । ନଛିବ କର୍ମ ଦାଣ୍ଡ ଛଡ଼ୁ । ୩୫ ।
ମୃତ୍ୟୁ ଜନମ ସେହୁ ଘେନି । କରୁ ନୋହିଲା ପଦ୍ମଯୋନି । ୩୬ ।
ତଥାପି ତୁମ୍ଭ ବ୍ୟବସାୟ । ନିଷ୍ଫଳ ନୋହିବ ନିଶ୍ଚୟ । ୩୭ ।
କର୍ମେ ତରିବେ ଜୀବଗଣ । ତହିଁକି କହିବ କାରଣ । ୩୮

ମୋ ତୁମ୍ଭ ଭିନ୍ନ ନାହିଁ ବତ୍ସ । କହନ୍ତି ଯହିଁ ତୁମ୍ଭ ବୁଦ୍ଧି । ୩୯ ।
ଲବଣ ଜଳଧି ଉତ୍ତର । ତୀରଙ୍କେ ଅଛୁ ଦେଶସାର ।୪୦ ।
ସେ ମହାନଦୀର ଦକ୍ଷିଣେ । ପ୍ରସିଦ୍ଧ ହୋଇଛୁ ପୁରାଣେ । ୪୧ ।
ସକଳ ତୀର୍ଥ ଫଳପ୍ରଦ । ଅଟଇ ସେହୁ ଜନପଦ । ୪୨ ।
ଯେତେକ ତହିଁ ଜନଜନ୍ତୁ । ସେ ସର୍ବେ ଅଟନ୍ତି ସୁମତି ।୪୩ ।
ଜନ୍ମାନ୍ତର ପୁଣ୍ୟଫଳ । ଭୋଗ କରନ୍ତି ହୋଇ ଭଲ ।୪୪ ।
ଅଭକ୍ତ ଅନ୍ୟ ପୁଣ୍ୟ ନାହିଁ । ଜନମ ନ ହୁଅନ୍ତି ତହିଁରେ । ୪୫ ।
ଏକାମ୍ର ବନରୁ ଦକ୍ଷିଣେ । ଦକ୍ଷିଣ ସିନ୍ଧୁ ତୀର ଜାଣେ । ୪୬ ।
ପଦରୁ ପଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠୋତ୍ତମ । ଅଟଇ ସେ ଭୂମି ଉତ୍ତମ । ୪୭ ।
ସମୁଦ୍ର ତଟରେ ମହତ । ନୀଳ ନୀଳ ପର୍ବତ । ୪୮ ।
ଅଟିଇଁ ଗୁପ୍ତ ସେ ଠାବ । ତୁମ୍ଭର ଅଟଇ ଦୁର୍ଲଭ । ୪୯ ।
ମାୟାରେ ଘୋଡ଼ାଇଛି ମୁହିଁ । ଜଗତ ଜାଣି ନପାରଇ । ୫୦ ।
ସର୍ବ ସଙ୍ଗ ତ୍ୟାଗ ଆଶା । ଯହିଁ ମୁଁ କରିଅଛି ବସା ।୫୧ ।
ମୁକ୍ତି ଦାନ ନିରନ୍ତର । ବହନ୍ତି ତହିଁରେ ଶରୀର । ୫୨।
ନାଶ ସେ କାଳରେ ସୃଷ୍ଟି ଲୟେ । ଇଚ୍ଛାରେ ପରକାଶନ୍ତୁ ଏ ।୫୩।
ଦେଖନ୍ତୁ ଯେଉଁ ରୂପ ମୋର । ତହିଁ ଦେଖିବ ସେ ଆକାର ।୫୪।
ସେ ଗିରି ମଧ୍ୟ ଅରଣ୍ୟରେ । କଳ୍ପବଟର ମୂଳରେ । ୫୫ ।
ପଶ୍ଚିମ ଦିଗରେ କ୍ଷୋଣୀ । କୁଣ୍ଡ ଦେଖିବ ରୌହିଣୀ । ୫୬ ।
ସେ କୁଣ୍ଡତୀରେ ଅଛୁ ମୁହିଁ । ମୋତେ ଯେ ଚକ୍ଷୁରେ ଦେଖଇ ।୫୭।

ଲଭିବେ ସେ ପଞ୍ଚଭଇ ମୁକତ । ଭଗତ ଭୋଗାଦ୍ୟ ସମ୍ପନ୍ନ । ୫୮ ।
ଏ ମୋ ସନ୍ନିଧାନକୁ ବେଗ । ଚଲ ସେଠାକୁ ମହାଭାଗ । ୫୯ ।
ମୋତେ ସେଠାରେ ଧ୍ୟାଇଁ ବ୍ରହ୍ମା । ଦେଖିବ ଏକାଇ ମହିମା । ୬୦ ।
ବ୍ରହ୍ମାଦ୍ୟ ଧର୍ମ ନିଷ୍ଠ ଦାନେ । ସେ ଫଳ ନିଗମ ବଚନେ । ୬୧
ଦନେ ନିବାସ ତହିଁ କଲେ । ସେ ଫଳ ଲଭିବେ ସକଳେ । ୬୨ ।
କଷ୍ଟାରେ ତହିଁ ରହ ଜନ । ଲଭିବେ ଅଶ୍ୱମେଧ ପୁଣ୍ୟ । ୬୩ ।
ଏ ରୂପେ କ୍ଷେତ୍ରର ବିଧାନ । କହି ସେ ଜଗତ ନିଧାନ । ୬୪ ।
ନରହ ବ୍ରହ୍ମ ସନ୍ନିଧାନେ । ସେ ଫଳ ନିଗମ ବଚନେ । ୬୫ ।
ଚିନ୍ତ ତାହାଙ୍କ ଶିରଅଙ୍ଗ । ଏ ଗିତ ଭଣେ ଜଗସିଂହ । ୬୬ ।
କରୁଣା କର ବୃନ୍ଦାବନି । ନୋହିଲେ ଝୁଲେ ଗଲଖସି । ୬୭ ।

ଇତି ଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମାଦ୍ୟ ଦରଶନୋନାମ ଦ୍ୱିତୀୟୋ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—୦:୦:୦—

ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

କହନ୍ତ ଜୈମିନି ଋଷି । ଶୁଣ ହେ ପୁଣ୍ୟବନ୍ତ ବାସି । ୧

ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ଅଷ୍ଟ ନେତ୍ର । ଗଲେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର । ୨ ।
ଶ୍ରୀ ନୀଳମାଧବ ଦେବତା । ତାଙ୍କୁ ଦେଖିଲେ ଲୋକପିତା । ୩ ।
ଉତ୍ତମ ଜ୍ଞାନ ପାଇ ବିଧି । ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି କଲେ ବୁଦ୍ଧି । ୪ ।
ହରଷେ ଫୁଲଇ ଲୋଚନ । କଣ୍ଠରେ ଆସଇ ବଚନ । ୫ ।
ଏହି ସମୟେ ଏକ କାକ । ସୋଷରେ ଶୁଖି ଅଛି ମୁଖ । ୬ ।
କାରୁଣ୍ୟଜଳେ ହୋଇବୁଡ଼ । ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ ରୋହିଣୀର କୁଣ୍ଡ । ୭ ।
ଉଡ଼ି ମନ୍ଦିରେ ଭାଇପଡ଼ି । ପିଣ୍ଡି ସ୍ନାହାନ କଲାବୁଡ଼ି । ୮ ।
ତହିଁକି ନେଇ ସେ ବାୟସ । ଦେଖିଲା ମାଧବ ସୁବେଶ । ୯ ।
ତେଜ ତା ସ୍ୱରୂପ ସହିତ । ତକ୍ଷଣେ ହେଲା ଚତୁର୍ଭୁଜ । ୧୦।
ଶ୍ରୀମୁଖେ ପଡ଼ିବାରୁ ଦୋଳା । କାକ ହୋଇଲା ଦଧିକଳା । ୧୧।
ତାଙ୍କ ତଥାଙ୍କ କର ଦେଶେ । ପଡି ରହିଲା ହରି ପାଶେ । ୧୨।
ପାପି ଜୀବଙ୍କର ଏମନ୍ତ ଗତି । ଦେଖି ଚକିତ ବେଦପତି । ୧୩ ।
ବିଶ୍ୱର କର୍ତ୍ତା ଲେ ଅନ୍ତର୍ଗତେ । ଏ ଭୂମି ଦୁର୍ଲଭ ଜଗତେ । ୧୪ ।
ଏଜୀବ ହେଲା ମୁକ୍ତ ଧ୍ୟାଣ । ପୁଣ୍ୟ କର୍ମ ସେ ହେବ କ୍ଷୀଣ । ୧୫ ।
ବିପ୍ର ଲଭଇ ମୋକ୍ଷବାଟ । ୬ ଏବେଦ ହୋଇଲା ଉଲଟ । ୧୬।
ଯାଁ ନାମ ଉଚ୍ଚାରିଲେ ତରି । ତାଙ୍କୁ ଦେଖି ନନସ୍ତରି । ୧୭ ।
ମୋକ୍ଷ ଲଭିଲା କାକପକ୍ଷୀ । ଭକ୍ତିର ଦୁର୍ଲଭ କ ଅଛି । ୧୮।
ଅଜ୍ଞାନ ଜୀବ ମୋକ୍ଷ ଭାଗି । ବିପୁଣ ମହା ବଇରାଗି । ୧୯ ।
ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତି ପିତାମହ । ଭବିଷ୍ୟ ହୁଅନ୍ତେ ରହ ରହ । ୨୦।

ସେହି ସମସ୍ତେ ନାଶକର । ଶୁଣିଲା ସେଷତ ଜାହ୍ନବ । ୨୧ ।
ମନେ ଚିନ୍ତିଲ ଚତୁରାଙ୍ଗି । ଗଲ ନୋ ଏହୁଠାରୁ କାର୍ଯ୍ୟ । ୨୨ ।
ଏମନ୍ତ ଭାବ ଭାବିଲା । ଶ୍ରୋତ୍ସରେ କ୍ଷେତ୍ରଠାରୁ ଗଲା । ୨୩ ।
ନୀଳମାଧବ ଅଙ୍ଗ ଗୃହିଁ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ପାଦ୍ୟେ ପଡ଼ି ସୋଇ । ୨୪ ।
ରହିବା ପାଇଁ ନତପଣ । ଏସ୍ତୁତି କଲେ ଆପଣ । ୨୫ ।

ଯମୋବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ଦେବ ନାରାୟଣ । ଜଗତ ତ୍ରିବିଧ କାରଣ । ୨୬ ।
ତୁମ୍ଭର ଠାରୁ ଯେ ଜଗତ । ସୂତ୍ରରେ ମଣିଗଣ ମତ । ୨୭ ।
ପଦ୍ମ କେଶର ପୀତବାସ । ନମୋ ନମସ୍ତେ ହୃଷିକେଶ । ୨୮ ।
ନମୋ ତମାଲ ଦଳନୀଳ । ନମୋ ଭୁବନ ଆଦ୍ୟମୂଳ । ୨୯ ।
ନମୋ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବନମାଳ । ନମୋ ପଙ୍କଜ ମୁଖୋଜ୍ଜ୍ୱଳ । ୩୦ ।
ନମସ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ର ନୀଳତନ୍ । ଜନ କୁମୁଦ ଶିଖିଘନ୍ । ୩୧ ।
କମଳା ମୁଖ ବିଲୋକନ । ହରଷ ପୂରିତଂ ନୟନ । ୩୨ ।
ଶ୍ରୀବତ୍ସ କଉସ୍ତୁଭ ଧାରି । ନମୋ ମଦନ ମନୋହାରୀ । ୩୩ ।
ଏ ସ୍ତୁତି କଲା ତତ୍ତ୍ୱସାଇଁ । ପୁଣି ସେ ଲୁଣ୍ଠିକି ଅନାଇଁ । ୩୪ ।
ବୋଇଲେ ନମୋ ଦେବ ନାଥ । ତୁମ୍ଭର ତତ୍ତ୍ୱ ସଙ୍କଜାତ । ୩୫ ।
ନିର୍ଗୁଣ ହେତୁ ମହାମାୟେ । ତୁମ୍ଭର ପାଦେ ମୋ ବିନୟେ । ୩୬
ହରି ଉଦରେ କରି ଠାବ । ସର୍ଗ ତୁ ଭୁବନ ସରବ । ୩୭

ହର୍ଷି ବିହାର ବୃନ୍ଦ ଏହି । ତେବେ ଯେଣି ବିହାର ଲଭଇ ।୩୮।
ଗୋବିନ୍ଦ ଲୀଳା ତୋର ହସ୍ତେ । ମୋହର ଗୋଚରେ ନମସ୍ତେ ।୩୯।
ଏମନ୍ତ ରୂପେ ସୂର୍ଯ୍ୟବଳା । ଯହୁଁ ଅନେକ ସ୍ତୁତି କଲା ।୪୦।
ନୀଳମାଧବ ପୀତବାସ । ହୋଇଲେ ପରମ ସନ୍ତୋଷ ।୪୧।
ଯାକୁ ଦେଖେ ବରୁଣ କୁମାରୀ । ଥିଲେ ଯେ ବରେ ବୀଣାଧରୀ ।୪୨।
ବର ବୋଲଣ ତାଙ୍କୁ ହରି । ନୟନ ପ୍ରାନ୍ତେ ଦେଲେ ଠାରି ।୪୩
ଜାଣି ତା ଜଳଧି ନନ୍ଦିନୀ । ଯମଙ୍କୁ କହିଲେ ଏ ବାଣୀ ।୪୪।

ଲକ୍ଷ୍ମୀରୁବାଚ ।

ଯହୁଁ କି କରୁଅଛ ସ୍ତବ । ଏ କ୍ଷେତ୍ରେ ସେ କଥା ଦୁର୍ଲଭ ।୪୫
ଯେତେ ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦିଗପାଳେ । ସ୍ଥାପି ସେ ନୃସିଂହ ଏ ସ୍ଥଳେ ।୪୬।
ଅମୃତ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହି ସ୍ଥାନ । କେବଳ ହୁଅଇ ଘଟଣ ।୪୭।
ଏଥି ନିକର ଅଧିକାର । ଯାଇବୁ ଅଧିକ ଧିକ୍କାର ।୪୮।
କଳପ ଅନ୍ତେ ଅର୍ମ୍ମେ ବେଳ । ଏଥିରେ ରହିଥାଉ ଛନ୍ଦି ।୪୯।
ଅଭାଗ୍ୟ ଏଥି ନପଶଇ । ପକ୍ଷୀ ହୋଇଲେ ଉଡ଼ି ଯାଇ ।୫୦।
ଯାପତା ନୁଅଇ ବିନାଶି । ଅନଳେ ଯେହ୍ନେ ତୁଳାରାଶି ।୫୧।
ପାପ ଯନ୍ତ୍ରରେ ହୋଇ ଗଢ଼ା । ସାନ୍ଧୋଳ ଯାହା ପାର୍ଶ୍ୱେ ଯୋଡ଼ା ।୫୨।
ତାହାଙ୍କ ଉପରେ ତୁ ଯମ । ଏଠୁ ଯାଅ ନୋହୁ କ୍ଷମ ।୫୩।
ଏଥିରେ ଇନ୍ଦ୍ରନୀଳମଣି । ସ୍ୱରୂପ ବହି ଚକ୍ରପାଣି ।୫୪।

ବଳଦ୍ରେ ଗରୁଡ଼ସିଂହାସନେ । ଅନାଇଁ ଏହାଙ୍କୁ ଲୋଚନେ ।୫୫।
ଜନେ ଭରନ୍ତି କର୍ମପାଶୁଁ । ଦଣ୍ଡ ଭୁ ଦେବୁ କେଉଁ ଦୋଷୁଁ ।୫୬।
ଦେଖ ତୋ ପ୍ରଭୁ ଏ ବିଧାତା । ଜଗଦ୍ ଜଗତ କର୍ତ୍ତା । ୫୭ ।
କାଳ ସ୍ୱରୂପ ମୋକ୍ଷ ଦେଖି । ପିଶାଚ ନପାରୁଛୁ ଅଖି । ୫୮ ।
ସକଳ ଜାଣ ଏହୁ ବ୍ରହ୍ମା । ଜାଣି ଭ କ୍ଷେତ୍ରର ମହିମା । ୫୯ ।
ସ୍ୱାମୀପୁରତେ ସ୍ତୁତି ପଢ଼ି । ଦେଖ ରହିଛନ୍ତି ହସ୍ତଯୋଡ଼ି । ୬୦ ।
ଜୀବନ ମୁକ୍ତ ଏଥେ ପ୍ରାଣୀ । ଆନ ସ୍ଥାନରେ କେବୁଝାଣି । ୬୧ ।
ଏମନ୍ତ ଲକ୍ଷ୍ମୀର ନଦେଶ । ଶ୍ରବଣେ ଶୁଣି ସୂର୍ଯ୍ୟଶାସ୍ୟ । ୬୨ ।
ଆପଣା ଅହଂକାର ତେଜି । ନଜ ମନ୍ତ୍ରାରେ ଲଜ୍ଜା ଭଜି । ୬୩ ।
ଏହା କହିଲେ କମଳାହା । ଶୁଣ ଗୋ ଜଗନ୍ନାଥ ପ୍ରିୟା ।୬୪।

ଯମଉବାଚ ।

ମୋମାତ ସାଗର ଦୁହିତି । ଏ କଥା ନଶୁଣିଲି ମୁଁ ଶୁଣି । ୬୫ ।
ଅଜ୍ଞାନ ଜୀବ ମୁଁ ଜଗତେ । ରହସ୍ୟ ଅଗୋଚରି ମୋତେ ।୬୬।
ଚତୁର ବେଦ ତତ୍ତ୍ୱମଥା । ନଜାଣେ ଏମହିମା କଥା । ୬୭ ।
ମାୟାରେ ମୋହେ ଲୋକ ଯେତେ । ସେ ଏହା ଅଜ୍ଞାନ୍ତ ଲୁଗ୍ଗ ।୬୮।
କହାଣି ଦେଲ ଏଥି ପଦ । ସହ ମୋ ଏକ୍ଷୁ ଅପରାଧ । ୬୯ ।
ଆନ ସ୍ଥାନରେ ଅତନ୍ଦା । ଜୀବଙ୍କୁ ଦେଇ ଭବ ବନ୍ଧ । ୭୦ ।
ଏଥି କପଣ୍ଡ ମୁକ୍ତିମାର୍ଗ । ହୋଇଛନ୍ତି ଇଶ୍ୱରଙ୍କ ଇଚ୍ଛା । ୭୧ ।

ଯେହୁ ବାଞ୍ଛିବ ନିତ୍ୟମୁକ୍ତି । ତାହାଙ୍କୁ ଜାଣିବ କେତେମତି । ୭୨ ।
ମୋତେ ନରକେ ପକାଇବେ । ଯେ ଆନ ଯମ ସତ୍କରିବେ । ୭୩ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ ସର୍ବ ଅଧିକାରୀ । କେ ଅଛି ତାଙ୍କପଣ ସରି । ୭୪ ।
କେବଳ ଏହି କ୍ଷେତ୍ର ସଂସ୍ଥା । ପ୍ରମାଣ ଫଳର ବ୍ୟବସ୍ଥା । ୭୫ ।
କ୍ଷେତ୍ରବାସରେ କିସ ହୋଇବ । କହିବା ହେଉ ମହାମାୟେ । ୭୬ ।
କି କି ତୀର୍ଥରେ ଏଥି ବାସ । କି ଏଥେ ରହସ୍ୟ ବିଶେଷ । ୭୭ ।
କେ ଏଥେ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ଅଛେ । କହ ଶୁଣିବି ଶ୍ରଦ୍ଧାପୁଛେ । ୭୮ ।
ତେବେ ମୁଁ ତେଜି ଏହି ସୀମା । ଭ୍ରମିବି ଜଳନିଧି ଯେମା । ୭୯ ।
ନୀଳମାଧବ ପଦଯୁଗେ । ମାନସ କରେଣି ସଂଯୋଗେ । ୮୦ ।
ଦକ୍ଷିଣେ କରି ଉଦ୍ୟାନ । ଯା ପିନ୍ଧା ଗଲେ ବୃନ୍ଦାବନ । ୮୧ ।
ତାହିଁ ଖେଳନ୍ତି ନାରାୟଣ । ଯେଉଁଠି ଭଣେ ତାଙ୍କ ସୁନ୍ଦ । ୮୨ ।
ଏ ଭାବ ଚିନ୍ତା କରିମନେ । ପଡ଼ିଛି ସଂସାର କାନନେ । ୮୩ ।
ସ୍ୱଜନେ ମତେ ସଙ୍ଗେ ନିଅ । ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଦର୍ଶନ କରିଅ । ୮୪ ।
ତୁମ୍ଭେ ନିର୍ବାଣ କରାଇବ । ମୋ ମନ ତାହିଁକି ଗତିକ । ୮୫ ।

ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ବ୍ରହ୍ମାନୀଳଗିରିଗମନେ ଭୂଷଣ୍ଡିକାଙ୍କ ମୋକ୍ଷଣେ ଯମଚିନ୍ତ୍ରା ନାମ ଦ୍ୱିତୀୟୋ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—୦ଃ(*)ଃ୦—

ଚତୁର୍ଥ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀରୁବାଚ ।

ବରଣ୍ଡ ବରୁଣ କୁମାରୀ । ଶୁଣହୋ କାଳଦଣ୍ଡ ଯାଉ । ୧ ।
ସାଧୁ ତୋ ବୁଦ୍ଧି ହେଲା ଜାତ । ଶୁଣ କ୍ଷେତ୍ରର ଅଦଭୁତ । ୨ ।
ଥାଇ ମୁଁ ପ୍ରଭୁ ବକ୍ଷସ୍ଥଳେ । । ଚର ଅଚର ଲୀନ ହେଲେ ।୩।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ସ୍ଥାନେ । ଏହା ମୁଁ ଦେଖିଛୁ ନୟନେ ।୪।
ସପତ କଳ୍ପ ଅଯୁ ଯାର । ସେ ମାରକଣ୍ଡ ମୁନିବର । ୫ ।
ପ୍ରଳୟ ଜଳେ ଭାସି ଭାସି । ଆସିଲେ ମୁକୁଣ୍ଡ ଝିଣି । ୬ ।
ପଡ଼ଇ ଲଭନ୍ତେ ସଙ୍କଟ । ଏଥି ଦେଖିଲେ ବୈକୁଣ୍ଠ । ୭ ।
ତାହୁରେ ଭକ୍ତ ସିନ୍ଧୁ ବାଉ । କରକେ ହେଲେ ଜଗନ୍ନାଥ । ୮ ।
ଏହି ଶୁଣିଲେ ମାରକଣ୍ଡ । ଅତି ସୁସ୍ୱର ବାଜିଲୁଣ୍ଡ । ୯ ।
ଅହୋ ମାର୍କଣ୍ଡ ଆସ ଆସ । ମୋ ପାଶେ ଭବ ଦୁଃଖନାଶ ।୧୦।
ସେନାଦ ଶୁଣି ଣ ବିବେକ । କହନ୍ତି ନଦାରେ ଭକ୍ତ । ୧୧ ।
ପରମ ହଂସ ମୁଁ ଲଭିଲେ । ଏହା ଆଗର ଚକ୍ଷୁ ଖୋଲେ । ୧୨ ।
ଏ ସ୍ଥାନ ଅନ୍ତର କାହାର । ଜଳେ ଭାସି ବୁଲ୍ୟା ନାବଗଡ଼ । ୧୩।
ମହତ ଏ ବଟ ପତ୍ର । ଇନ୍ଦ୍ରି ଦ୍ୱାରର ଜାଣି ପୁରୁ । ୧୪ ।
ଧୂର୍ଣ୍ଣି ନୋହୁଛ ମହାଜଳେ । ନଡ଼ଲେ ପର୍ବତ ଅନଳେ । ୧୫ ।
ସୁଖିଲ ନାହିଁ ଏହାଦର । ହାନ୍ତି ମୁଁ ଡିଗ ଚକ୍ଷୁର । ୧୬ ।

ମହାପ୍ରଳୟ ବାତଘାତେ । ଶାଖାଙ୍କ ନକ୍ଷତ୍ରେ ବଞ୍ଚୁଛେ । ୧୬
କୋମଳ ପତ୍ରେ ତରୁବର । ପଲ୍ଲବ କୂଳେ ମନୋହର । ୧୮ ।
ପୃଥିବୀ ଗଣ୍ଡ ଏଥିମୂଳେ । ପଗୁଡ଼ି ଅଛନ୍ତି ବରଲେ । ୧୯ ।
କଞ୍ଚଳ ହୋଇଛ କିମ୍ପାଇଁ । ମୋତେତ ଜଣା ଯାଉନାହିଁ । ୨୦ ।
ଏ ଭୂମି ଧରିଅଛୁ କେବା । ତାହାଙ୍କୁ କେମନ୍ତେ ଜାଣିବା । ୨୧ ।
ବିଶେଷେ ଶିଶୁ ପଦ୍ମାକାର । ଶୁଭିଲା ଶ୍ଳୋକ ଗୋଟିଏ ତ । ୨୨ ।
ହେ ମାରକଣ୍ଡ ବୋଲି ସ୍ୱପ୍ନେ । ସେ କେନେହେ ତାହାଙ୍କ ପଶ୍ଚାତ୍ମେ । ୨୩ ।
ଅନେକ କାଳ କର ତପ । ଶିଶୁଙ୍କୁ କହନ୍ତି ସ୍ୱରୂପ । ୨୪ ।
ନାମ ମୋହର ଯିଏ ବେଦେ । ସ୍ୱର୍ଗରେ ନଡ଼ାଳନ୍ତି ଦେବେ । ୨୫ ।
ଦୀର୍ଘାୟୁ ବୋଲିଣ ଏସନ । ମୋତେତ କହନ୍ତି ସମ୍ବୋଧନ । ୨୬ ।
ମୋତେ ଯେ ମାରକଣ୍ଡ ବୋଲେ । ସେ ଭସ୍ମ ହେବ ଶାପାନଳେ ।
ଏମନ୍ତ ଶବ୍ଦ ଶୁଣି ମୁହିଁ । ବୋଇଲେ ଚତୁର୍ବର୍ଗ ଦାତା । ୨୮ ।
ଅପୂର୍ବ ଦେଖୁଛି ମୁ ତୋତେ । ଏତେ ଭୁ ନଚାହିଁଲୁ ମୋତେ । ୨୯
ଏହା ବୋଲନ୍ତେ ଭଗବାନ । ଯେ ମୁଖ ଲଭିଲେ ତେଜନ । ୩୦ ।
ପ୍ରବେଶିଲି ସେହି ମୁଖ ମାଝେ । ସ୍ଥିତି ପାଞ୍ଚମ୍ଭୂ ଦେବତାଙ୍କେ । ୩୧ ।
[illegible] ନାରାୟଣ । [illegible] ପଦ୍ମଙ୍କ [illegible] । ୩୨ ।
[illegible] । [illegible] । ୩୩ ।
[illegible] । [illegible] । ୩୪ ।
[illegible] । [illegible] । ୩୫ ।

ମୁଁ ତାଙ୍କ ଦେଖି ଅଛି ଅଙ୍କେ । କେବାଣି କମଳ ପଲ୍ଲଙ୍କେ । ୩୬
ଅଳ୍ପ ବୁଦ୍ଧି ହେତୁ ରହି । ତାଙ୍କୁ ଯେ ଯେ ଚଳସୋଢ଼ । ୩୭
ଏ ସ୍ତୁତି ମାର୍କଣ୍ଡ କଲେ । ଶୁକଦେବ ମାରକଣ୍ଡ କଲା । ୩୮

ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ଉବାଚ ।

ତୋ ପାଦ ପଦ୍ମରେ ସେବକ । ଅନନ୍ତ ଯେଉଁ ଯେଉଁ ଲୋକ । ୩୯
ଉପେକ୍ଷି ଏ ସଂସାର ଭଙ୍ଗି । ହୋଇଲେ ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗୀ । ୪୦
ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ରୁଦ୍ର ସର୍ବ୍ବ । ଲଭେ ସେ ନାହିଁ ଉତ୍ପାତ । ୪୧
ଯେ ତୋହର ଭକ୍ତରେ ବର୍ତ୍ତିତ । ସେ ହସ୍ତେ ହୁଅନ୍ତି ତପନ । ୪୨
ବ୍ରହ୍ମାଦି ଦେବ ତୋ ପଦ୍ମଜ । ତେଣୁ ସେ ତୋହଲେ ... । ୪୩
କୋଟି ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ରୁ ଜନମ । ରକ୍ଷା ହୋଇଲେ ଚକ୍ଷୁ ... । ୪୪
ନଦୀ ଯେସନେ ଜଳ ଘଟେ । ଏହେ ଅନେକ ଉପଜନ୍ତେ । ୪୫
ଅଦ୍ଧା କାର୍ଣ୍ଣ ପରକାଶି । ତେସନ ଦଗୁ ବ୍ରହ୍ମରାଶି । ୪୬
ତୋହରେ ଅମ୍ଭ ବୁଦ୍ଧି ବନ୍ଧେ । ତୋ ପାଦେ ନାହିଁ ମୁଁ ଅନ୍ଧ । ୪୭
ବକ୍ଷକ ଅବା ଏବେ କଷା ରଣ କୃପାରେ ନିଗମ । ୪୮
ଏ ଅତ ... ମାର୍କଣ୍ଡେ । ସ୍ତୁତି କଲେ ସ୍ତୁତ ଖଣ୍ଡେ । ୪୯
ତୋଷେ କହେ ... । ପଦାର କରୁଣା ଅପାର । ୫୦

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନ ଉବାଚ ।

ମୋତେ ନଦ୍ୟା ... । ହୋଇଲି ଅ... ଦାନ । ୫୧
... । ଏ ... । ୫୨

ତପ କରଣ ପଲବାଣ । ଲଭନ୍ତୁ ଅନେକ ଅଯୁତ ।
ସେ ଫଳ ହୋଇନାହିଁ ଯାକ । ଏଣୁ ନିବୃତ୍ତ ମନେ ଶୋକ । ୫୪
ଘୋଷିଛୁ ମହାତ୍ମ୍ୟ ପାଇଁ । ନାଶି ଅଛନ୍ତି ସର୍ବପ୍ରାଣି । ୫୫
ବିଶେଷ ତପ ସ୍ୱଧାର ବଳେ । ମୋତେ ଦେଖିଲ୍ ଏହିକାଳେ ୫୬
ବଟ ମୂଳରେ ଅଛ ଶୋଇ । ସ୍ୱପ୍ନ ବାଳକ ରୂପ ବହି । ୫୭
ମୁଁ କାଳସ୍ୱରୂପ ସହିତେ । ପଶ ମୋହର ମୁଖ ମଧ୍ୟେ । ୫୮
ନ ବୁଲ ବୋଲି ତପୋନାଥି । ହସ୍ତ ବଢ଼ାଇ ଦେଲେ ପାଣ୍ଡି । ୫୯
ସେ ଅଙ୍ଗ ଶୁଣି ହୃଦ ଏଣ୍ଡ । ମୁନି କଳପ ବଟେ ଚଢ଼ି । ୬୦
ଶ୍ରୀ ମୁଖେ ପଶି ତପୋଧନ । କଣ୍ଠବାଟରେ ଗଲେ ଗଳି । ୬୧
ମୋଦରେ ପ୍ରକାଶ ମାନସ । ଉଦରେ ହେଲେ ପରବେଶ । ୬୨
ଦେଖିଲେ ତହିଁ ଦିବ୍ୟ ଜ୍ୟୋତି । ଚଉଦ ଜଗତର ସ୍ଥିତି । ୬୩
ସୁର ଅସୁର ଋଷି ଗଣ । କିନ୍ନର ଗନ୍ଧର୍ବ ଚାରଣ । ୬୪
ଗିରି ସାଗର ବନ ସ୍ଥଳ । ପୁର ପାଟଣା ମାଳ ମାଳ । ୬୫
ଅନଳ ବରଣ ପାତାଳ । ତେଜସ୍ୱିତଳ ମହାତଳ । ୬୬
ସୁତଳ ଲୋକତଳ ସାତ । ଦେଖିଲେ ମୃକଣ୍ଡୁ ସୁତ । ୬୭
ଜାହିଁ ଅଛି ଯେହୁ ନ ଦେଖେ । ରହନ୍ତି ତହିଁ ଭୋଗ ସୁଖେ । ୬୮
ଶ ଦା ସୁ ବନ୍ଧୁ ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଛନ୍ଦ ଶିଶୁ । ୬୯
ତାର ଫଣା ମଣ୍ଡିତ ନ୍ତ୍ର । ପହିଲ ସ୍ଥାନେ ଦୁରନ୍ତ । ୭୦
ପରି ଦେଖିଲେ ମୁନି ... । ... ପଞ୍ଚ ସାଗର । ୭୧

ଲକ୍ଷଣ ଉକ୍ଷ ସୁସ୍ୱାଦସ୍ଥ । ଘୃତ ଦୁଗ୍ଧ ଜଳଦଧି । ୭୨ ।
ଜମ୍ବୁ ପଲକ୍ଷ କୁଶ କ୍ରୌଞ୍ଚ । ଶାଲ୍ମଳ ପୁଷ୍କର ସୁବଞ୍ଚ । ୭୩ ।
ଶାକକୁ ମିଶି ଏହୁସାତ । ଦ୍ୱୀପ ଦେଖିଲେ ଭଗୋବନ୍ତ । ୭୪ ।
ମେରୁ ମନ୍ଦର ଗିରିପନ୍ତି । ଦେଖିଲେ ଋଷିଋଷି ଯତି । ୭୫ ।
ଭୁବ ସ୍ୱରଗ ମହଜନ । ତପ ସତ୍ୟପ୍ରେ ସାତ ସ୍ଥାନ । ୭୬ ।
ଅନାଇଁ ଅନେକ ସକଳ । ତପସ୍ୱୀ ଝୋଇଲେ ଚଞ୍ଚଳ । ୭୭ ।
ଏରୂପେ ବୋଇ ଭଗୋବନ୍ତ । ପାଇଲେ ନାହିଁ ଅନ୍ତିଅନ୍ତ । ୭୮ ।
ପ୍ରଭୁ ନିଶ୍ୱାସ ଛାଡନ୍ତେ । ପୁଣି ପଶିଲେ ସିନ୍ଧୁଜଳେ । ୭୯ ।
ମୋହୁଲେ ହଜିଛି ଜଗତି । ଦ୍ୱୟ ପ୍ରେ ଫୁଲିଲଣ ଅଙ୍ଗି । ୮୦ ।
ଜଣାଣ କଲେ ପଦ୍ମନାଭି । ଏ ଅତି ଅଦଭୁତ ସ୍ୱାମି । ୮୧
ମହାପ୍ରଳୟ ଘୋଅକାଳେ । ସୃଷ୍ଟି ମୁଁ ଦେଖିଅଛି ହେଳେ ୮୨
ଏ ତୁମ୍ଭ ମାୟାର ବିଳାସ । ମୋତେ ନୋହିଲା ବଲ୍ଲଦୃଷ୍ଟ । ୮୩ ।
ଯଥାର୍ଥ କହ ହରିଭକ୍ତ । ଫିଟୁ ମୋ ମନର ସନ୍ଦେହ । ୮୪ ।
ଶୁଣି କହିଲେ ପଦ୍ମନାଭେ । ଦେଖିଲ ଯାହା ମୁକୁଗଭେଁ । ୮୫ ।
ସକଳ ଜଗତ ମାୟାର । ତାହାରେ ଅଛ ମୁଁ ଚାଲିଛ । ୮୬ ।
ସୃଷ୍ଟି ପାଳଗୋ ସଂହାର । ଘ ଇଚ୍ଛା ଧ୍ୟାନ କରିବି । ୮୭ ।
ଭ୍ରମପୂ ମୈଁନ ପ [illegible] । ତ ଏ ଜନ୍ମେ ନ ହୁଅବେ । ୮୯ ।
ଏ ଧ୍ୟାନ ନିତ୍ୟ ମୋ [illegible] । କ୍ଷି ଧଳଙ୍କୁ ଏବେ ନାହିଁ । ୯୦
ସର୍ବଦା ଅଟେ ଏତ [illegible] ତ୍ରିଭ ସନ୍ଦେଶ ଜଳପ । ୯୧

ଶରୀର ବନ୍ଧୁ ଭ ଅସାର । ଏଥି ବସ୍ତୁର ଅନୁସାର ।୯୨।
ଏଭେ ବଚନ୍ତି ମୋର ତଜ । ଭଣିଲେ ମାରକଣ୍ଡ ଯତ ।୯୩।
ଅନ ତୀର୍ଥଙ୍କୁ ମୁଁ ନ ଯିବ । ବଳୁଣାବନ ଏଥି ଥିବ ।୯୪।
ମୃତ୍ୟୁଙ୍କୁ ନଲଭିବ କେବେ । ଏ ଅଜ୍ଞା ଦେଉ ସଦାସ୍ୱେ ।୯୫।
ବୋଷ୍ଟ ଜନମେ ଉତୁ ତୁ । ପୂର୍ବ୍ବପାପ ଦହନ୍ତୁ ।୯୬।
ଲାଗନ୍ତେ ତୁମ୍ଭ କୃପା ଦେଇ । ଜନର ଦୋଷ ଦୂରହିବ ।୯୭।
ସ୍ୱର୍ଗ କାମନା ନାହିଁ ଆର । ଏ ଅଦି ଯେତେ ଫଳସବ ।୯୮।
ତୁମ୍ଭେ ଭୁଲାଇ ଦଅ ଯେଣୁ । ଲୋକ ତା ଅନମ୍ବ ତେଣୁ ।୯୯।
ତୁମ୍ଭ ସ୍ୱରୂପ ସୁରକୁଳ । ଲଭନ୍ତୁ ଦାନ୍ତ ସେବା ଫଳ ।୧୦୦।
ମୋତେ ଦେବାସ୍ୱ ଦେବତ୍ୱେ । ଦଅ ସେ ନିବାସ ଶ୍ରେଣୀଏ ।୧୦୧।
ଏମନ୍ତେ ଭକ୍ତ ଦଣ୍ଡବତ । କରନ୍ତେ ମୁରୁଖଣ୍ଡ ସୁତ ।୧୦୨
ଶୁଣନ୍ତେ ସବଚନ୍ଦ୍ର ନାଥ । ମୋନାଥ ଅଜ୍ଞା ଦେଲେ ଏହା ।୧୦୩।
କହଇ କପୃଷ ହରଣ । ଚିନ୍ତାମାଧବ ଚନ୍ଦ୍ରଗରୁ ।୧୦୪।

ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ
ଶ୍ରୀଲକ୍ଷ୍ମୀଦେବୀ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ ତପୋଗୋପନ ତୃତୀୟ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶ୍ରୀଭଗବାନଉବାଚ ।

ରହ ତୁ ଏଥେ ମାର୍କଣ୍ଡେୟ । ଦେଖାଇବ ତୋ ରୂପପ୍ରେମ ।୧।
ବାଳକରୂପ ଅଟୁ ତୋର । ଦେଖ ମୁଁ ଦେଖାଉ ବର ।୨
ସେ କଥା ନୋହେ ବାଳଅନ । ଯେଣୁ ମୋ ଯଥାର୍ଥ ବଚନ ।୩।
ମହାପ୍ରଳୟ ଗଲେ ଏଥେ । ରହିବ ଏକଇ ଚିନ୍ତିଥେ ।୪।
ସେସର ଯିବେ ତପସାଧି । ମୋ ତନୁ ହେବ ଅଗାଧି ।୫।
ମେଣ୍ଟିବ ନଷ୍ଟପ୍ରେ ମୁହୂର୍ତ୍ତ । ମଳେ ତୁ ଜାଣ ଅ ହେତୁ ।୬
ଏସନ କାଳି ମାର୍କଣ୍ଡେୟ । ଗୋପ ଯେଭଳେ ନାଭିପିଣ୍ଡେ ।୭।
ଭଲ୍ଲ ପ୍ରଳୟ ଅନ୍ତସାଳେ । ବଟ ବୃକ୍ଷର ବାସ୍ଥଳେ ।୮।
ସୁନ୍ଦରଶନ ଚକ୍ର ଧାରୀ । କମ୍ପିତ ତନୁ ଏକ୍ଷଣି ।୯।
ମାର୍କଣ୍ଡେୟଙ୍କ ଚଣ୍ଡ ଦଣ୍ଡେ । ତା ପାଶେ ରହିଲେ ନିଶ୍ଚେ ।୧୦।
ଅଦିତି ସନ୍ଦେଶର ନାମ । ମୂର୍ତ୍ତି କରିଲେ ଦିବ୍ୟ ଭ୍ରମ ।୧୧।
ସେ ମହାମୁନି ମାର୍କଣ୍ଡେୟ । ତା ନାରେ ଗଣ୍ଡ ଏକ ଖଣ୍ଡ ।୧୨।
ତହିଁ ସ୍ନାହାନ କରନ୍ତି । ଶିବଙ୍କୁ ଭକ୍ତି ବନ୍ଦନ୍ତି ।୧୩।
ଲଗାଇ ଅଗ୍ନିମେଖଳା । ମନ ତା ସ୍ଥିର ହୋଇଲା ।୧୪।
ଯା ରେ ଗ୍ରାମ ଗ୍ରାମ ଶୀତା । ନେତ୍ର ପ୍ରମାଣ ପଞ୍ଚକୋଶ ।୧୫।
ଜଳେ ଯାଇ ଶୋଭାକୋଶ । ତାହାରେ ତପ ଧ୍ୟାନ କୋଶ ।୧୬

ମୁଣ୍ଡ ଗାଲରେ ଏ ରହୁ । ଏବେ ପୂଜନ୍ତି ଭକ୍ତଗଣ ।
ଅଷ୍ଟମ ଶିରି ହାଁଣ୍ଡିଆ । ନାଲ ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱ ଏଥେ ଶୋଭା ।୧୮।
ସେ ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ମହାଦେବ । ଯେହ୍ନେ ସାକ୍ଷାତ ବାସୁଦେବ ।୧୯।
ଦେହସ୍ଥ କଣ୍ଟେଶ୍ୱର ଶିବଙ୍କେ । ମଣ୍ଡଅଙ୍କୁଷ୍ଟ ସବୁ ଭକ୍ତେ ।୨୦।
ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କୁ ସତକାର । କରିବା ପାଇଁ ଯଜ୍ଞେଶ୍ୱର ।୨୧।
କୋଷ୍ଟ ଭଙ୍ଗରେ ଯେହ୍ନପଡ଼ । ଶିଂଗ ଉପରେ ବଳେଷ୍ଟିତ ।୨୨।
ତାହାଙ୍କୁ ପୂଜ କୋଟିଲିଙ୍ଗ । ଫଳ ବହଇ ଜନଅଙ୍ଗ ।୨୩।
ଶଙ୍ଖ ଅଗ୍ରରେ ନୀଳକଣ୍ଠ । ଏ କୋଣ ମହା ବଇକୁଣ୍ଠ ।୨୪।
ପୂର୍ବ କାଳରେ ବ୍ରହ୍ମା ଚର୍ଚ୍ଚି । ପରମଶିବ ଥିଲ ହୋଇ ।୨୫।
ଗର୍ବିତ ପଞ୍ଚମ ଅରୁଣ । ଲଙ୍ଘଇ ତାହାର ବଚନ ।୨୬।
ଦେବଙ୍କୁ ହୋଇଲା ସେ ମୁଣ୍ଡ । ଉଦ୍ଧ କାଣି କ ଭୂମିପିଣ୍ଡ ।୨୭।
ରକ୍ଷିବ ଦୁର୍ବନ୍ତ ଦାନବ । ଶୁଣି ଅଙ୍କୁଳ ସର୍ବଦେବ ।୨୮।
କୋଇଲେ ଗୁଣଣ୍ଡୀ ଗୋସାଇଁ । ପୂର୍ବ ଅରସ୍ତ ଅଗ୍ନ ଦେଇ ।୨୯।
ଏବେତ ବୋଲୁଛନ୍ତି ଦଇବ । ଗୁଣସ ଦନ୍ତ ଘାଳଦ ।୩୦।
ଶୁଣି ବୋଇଲେ ମେକଇଶ । ଏ ମୁଣ୍ଡ ବୋଲୁ ଅହଙ୍କାର ।୩୧।
ମୋତେ ଲାଗୁଛି ପରମାଦ । ଦେବେ ଏହାଙ୍କୁ କର ଛେଦ ।୩୨
ଶୁଣି ମହନ୍ତ ଅଖଣ୍ଡଳ । ଭୂମ ହୋଇଲେ ଦସପାଳ ।୩୩
ବ୍ରହ୍ମାର ଅଦେଶେ ଠୁଳିଟି । ପ୍ରସାରି ତର୍ଜନୀ ଅଙ୍ଗୁଷ୍ଠି ।୩୪।
ନଖେ ଛେଦଲେ ମୁଣ୍ଡ ଚେଡି । ହାତେ ରହିଲା ଦେହ ଲଗି ।୩୫

ଶିବ ବୁଲିଲେ ବ୍ରହ୍ମ ତୀର୍ଥି । କରରୁଁ ନ ପଡ଼ିଲା ମାଥ ।୩୬।
ଏଥିରେ ଦଅନ୍ତେ ପହଣ୍ଡ । ଖସି ପଡ଼ିଲା ହାଥୁଁ ମୁଣ୍ଡ ।୩୭।
ତେଣୁ ସେ କପାଳ ମୋଚନ । ନାମକୁ ବହୁ ତ୍ରିଲୋଚନ ।୩୮।
ଶଙ୍ଖ ଦ୍ୱିତୀୟ ଆବରଣେ । ରହିଅଛନ୍ତି ଅଦ୍ଭରଣେ । ୩୯ ।
ଯେ ତାଙ୍କୁ ବଳେ ଦେଖେଥରେ । ବ୍ରହ୍ମ ହତ୍ୟାକୁ ପାପୁଁ ତରେ ।୪୦
ତାହାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ପାରୁଷେ । ମରଣେ ବଇକୁଣ୍ଠେ ବଶେ ।୪୧।
ମୋହର ବିମଳା ଶକତି । ତୃତୀୟ ଆବରଣେ ସ୍ଥିତି ।୪୨।
ଭୋଗ ମୁକତି ସେହୁ ଦିଏ । ପ୍ରଭୁର ତାହାରେ ସଦୟେ ।୪୩।
ପୂଜା ପ୍ରଣାମ କରତନ । ତାଙ୍କୁ କରଇ ଯେଉଁ ଜନ ।୪୪।
ସେ ସର୍ବ ମନୋରଥ ଲଭେ । ଆଉ ସେ ନ ପଡ଼ଇ ଭବେ ।୪୫।
ଶଙ୍ଖ ନାଭିରେ କୃଷ୍ଣ ବଟ । ମୋ ସ୍ୱାମି ଏ ତନପ୍ରକଟ । ୪୬ ।
କପାଳ ମୋଚନଙ୍କୁ ଘେନ । ଯେତେ ଦୂରରେ ଅଷ୍ଟଶିଳା ।୪୭
ଶଙ୍ଖ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଧରଣୀ । ଲୁଚଇଛନ୍ତି ଚନ୍ଦ୍ରପାଣି ।୪୮।
ଅଧେ ପ୍ରଳୟ ମହାପାଣି । ପିଅଇ ସେହୁ ଯୋଷାମଣି । ୪୯ ।
ସୃଷ୍ଟି କାଳରେ କରେ ବାନ୍ତି । ପ୍ରଣାମି ତାଙ୍କୁ ଜନପତି । ୫୦ ।
ଲଭେ ଅକ୍ଷୟ ବଇରାଗ । ଦେହି ତା ହୁଅଇ ନିରୋଗ । ୫୧ ।
ଶଙ୍ଖର ପେଟ କୋଷ ହୁଇ । ସମୁଦ୍ର ଅଛଇ ଘୋଟାଇ । ୫୨ ।
ସେ ଘେନି ସିନ୍ଧୁ ତୀର୍ଥ ରାଜ । ହୋଇଣ ଅଛଇ ସହଜ । ୫୩ ।
ଦେଖିଲେ ମୁକ୍ତିଦାତା ହରି । ନର ତେଜ୍ୟ କ୍ଷେତ୍ର ବସୁନ୍ଧର । ୫୪ ।

ସ୍ନାହାନେ ସିନ୍ଧ୍ୟ ହୁଏ ମୋକ୍ଷ । ଏ ତନ୍ତ୍ର ଡରଲ୍ଲେବେ ମୁକ୍ଷ ।୫୫।
ସାଗରୁଁ ବଟ ମୁଲ ଯାଏ । ଏ ଭୂମି ମହତ ବୋଲାଏ । ୫୬ ।
କୀଟ ପତଙ୍ଗ ମୋକ୍ଷ ମୟୀ । ମହା ପରମା ନନ୍ଦମୟୀ । ୫୭ ।
ଅନ୍ତର ବେଦୀ ତାହା ନାମ । ଦେବତାଙ୍କର ଯହିଁ କାମ । ୫୮ ।
ସେଥିରେ ଥିଲେ ହସ୍ତୁବଶ । ଭଗତ ମାନେ ହୋନ୍ତି ଦୃଶ୍ୟ । ୫୯ ।
ପୃଥିବୀ ସାଗର ଗଗନେ । ଯେତେକେ ଅଛନ୍ତି ତୀର୍ଥମାନେ । ୬୦
ଗଣନା କଲେ ଗୋଟି ଗୋଟି । ପଞ୍ଚାଶ ଲକ୍ଷ ତନ୍ତ୍ରକୋଟି । ୬୧ ।
ହୁଅନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗ ମୋକ୍ଷ ହେତୁ । ତାହାଙ୍କ ପରେସ୍ଥିତା ଏହୁ ।୬୨
ଏଥିରେ କଲେକ ହଣ୍ଡାମ । ନବାଧେ ଜନ୍ମ ମୃତ୍ୟୁଜନ୍ମ । ୬୩ ।
ସେହିଣି କୃଣ୍ଡ ଏ କାରଣ । ଜଳରେ ଅଟନ୍ତି ପୁରଣ । ୬୪ ।
ପ୍ରଳୟ ପାଣି ଏଥେ ଥାଇ । କାଲ ହସ୍ତର ପ୍ରବଳଇ । ୬୫ ।
ସେହିଣି ନାମ ଏହୁ ଯେନ । ହୃତ ହୋଇଛି ଅବନ୍ଧ । ୬୬ ।
ଏ ଜଳ କଲେ ସ୍ପର୍ଶନ । ଗୁଟଇ ଦୁର୍ଘଟ ବନ୍ଧନ । ୬୭ ।
ଯମଙ୍କୁ କହ ଏତେ ଆପେ । ଚତୁର ବଦନ ସମୀପେ । ୬୮ ।
ହୋଇ ଅନନ୍ଦ ରସେ ଭୋଳା । ଏମନ୍ତ ବୋଇଲେ କମଳା ।୬୯।
ବୋଲଇ ଜଗୃସିଂହ ଗୃତା । ଲକ୍ଷ୍ମୀଚରଣେ ଦେଇ ମଥା । ୭୦ ।
ହେ ଦେବୀ ବରୁଣ କୁମାରୀ । ତରୁଣ ଅରୁଣ ଅଧରୀ । ୭୧ ।
କରୁଣାକର ଲୋକ ମାତ୍ର । ପୁରୁଣା ହେଉ ମୋର ଚିତ୍ତ।୭୨।
ପୂରଣ ହେଉ ଗୀତବନ୍ଧ । ଅନନ୍ଦ ହେବେ ସାଧୁବୃନ୍ଦ । ୭୩ ।

ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦ ପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ମହାଲକ୍ଷ୍ମୀ ଯମଉପଦେଶୋ ନାମ ପଞ୍ଚମ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—ං୦ଃ୦ଃଂ—

ଷଷ୍ଠ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଲକ୍ଷ୍ମୀରୁବାଚ ।

ହେ ପିତାମହ ଶୂଳପାଣି । ତୁମ୍ଭେ ତ ସବୁ ଅଛ ଜାଣି । ୧ ।
ଏ ଧାମ ଅଟେ ମୋକ୍ଷଦାତା । ଯମଙ୍କୁ କହ ଲୋକପିତା । ୨ ।
କାମନାରେଣ୍ଡ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ । କହ ଅଛନ୍ତି ତହିଁ ଅଲ । ୩ ।
ବିମଳା ଅଛି ଦେହ ଧରି । ତାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନରହରି । ୪ ।
ଜଗତ ନାୟକ ଦକ୍ଷିଣେ । ସାକ୍ଷିତ ଅଛନ୍ତି ଆପଣେ । ୫ ।
ହିରଣ୍ୟ କଶିପୁ ବିଦାରି । ଭକ୍ତେ ମହତ ତେଜ ଧରି । ୬ ।
ତାହାଙ୍କ ମୁଖ ଦେଖିନତ । ଲଭନ୍ତି ଭଗତ ମୁକତ । ୭ ।
ତାଙ୍କ ଆଗେ ଯେ ପ୍ରାଣତେଜେ । ସାଯୁଜ୍ୟ ମୋକ୍ଷ ସେହୁ ଭଜେ ।
ଯେ କଛ କରଇ କରମ । ସେ ହୋଏ କୋଟିଗୁଣ ସମ ।୧୦।
ନୃସିଂହଦେବ ଆଗେ ଏହି । ଦଣ୍ଡେ ଯା କଳ୍ପତରୁ ଛାଇ । ୧୧ ।
ଛାୟା ପଡ଼ଇ ଯେବେ ଅଙ୍ଗେ । ଛୁଟଇ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ସଙ୍ଗେ । ୧୨ ।
ଜାଣି ନଜାଣି ଛରୁତଳେ । ଯେ ଅବା ରହେ ଏକବେଳେ ।୧୩।

ମରଣ କାଳରେ ତାହାର । ଦେହୁଁ ଅବଦ୍ୟା ହୋଏ ଦୂର ।୧୪।
ଶ୍ରବଣ ଜ୍ଞାନ ଅଭ୍ୟସ୍ତ । ମୋକ୍ଷଙ୍କୁ ସାଧନ ଅତ୍ୟନ୍ତ ।୧୫।
ବେଦାନ୍ତେ ସିଦ୍ଧ ହୋଇଅଛି । ମୋତେତ ଜାଣନ୍ତି କଛି ।୧୬।
ଏଥେ ମରନ୍ତି ଯେଉଁ ଲୋକେ । ତରନ୍ତି ତାହା ବ୍ୟତିରେକେ ।୧୮।
ଦଅନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମଜ୍ଞାନ ତୋଷେ । ତେଣୁ ସେ ବଇକୁଣ୍ଠେ ବସେ ।୧୯।
ହସ୍ତ ପ୍ରସାଦୁଁ ତାରଜ୍ଞାନ । କଦାଚତେ ହେ ନୋହେ ହାନ ।୨୦।
ଏଥି ଯେ ତେଜନ୍ତି ଜୀବନ । ଯତେନ୍ତି ନ ସ୍ପୃଶ ଦହନ ।୨୧।
ହୁଅଇ ଗୃହ ଭକ୍ତଗୋଷ୍ଠୀ । ତମାଳ ସ୍ତମ୍ଭେ କାନ୍ତକଣ୍ଠୀ ।୨୨।
ଯେ କର୍ମୀ ମାଗେ ମୁକ୍ତି ମହୀ । ବିଶ୍ୱାସ ନୋହେ ତାର ଏଥି ।୨୩
ତାଙ୍କାଡଳ ସେ ତେଜଲୁଣ୍ଠ । ବନ୍ଧ ପାଣିକି କରେ ଢଙ୍କା ।୨୪।
ଫଳ ପାଇବା ପାଇଁ ଅନ । ତୀର୍ଥେ ଗମନ୍ତି ନେକେ ଜନ ।୨୫
ତେଣୁ ଏ ଧାମ ଉତ୍ତମ । ଲଭନ୍ତି ଏଥା ପାଦଶ୍ରମ ।୨୬।
ବିଶ୍ୱାସେ ଅନନ୍ତରୂପେ ଏଥି । ଫଳ ହୁଅଇ ଉପସ୍ଥିତ ।୨୭।
କହିଲେ କହେବ ଅନେକ । ଦେଖିଲ ତର୍ଜିଗଲ ବାକ ।୨୮।
ପୂର୍ବକାଳରେ ଶୂଳଧାରୀ । ମୋତେ ବହୁ ତପକରି ।୨୯।
ମାଗିଲେ ପହିବତ ସେହି । ଆଠ ଶହ ନେଲ ମୁହିଁ ।୩୦।
ଅବର ମନରେ ନଗ୍ନାଭ । ସଙ୍ଗେ ଦେଲଇ ଗଉରୀ ।୩୧।
ସେ ମହା ସୁନ୍ଦରୀ ଅଙ୍ଗନା । ଚନ୍ଦ୍ରମା ସମାନ ବଦନା ।୩୨।
ଭାଲ ବର୍ତ୍ତୁଳ ପୟୋଧର । ଲଜ୍ଜିତ ବଧୂଲି ଅଧର ।୩୩।

ତାହାଙ୍କୁ ଅନାଇଁ ମୁଁ ପୁଣି । ବୋଲନ୍ତ କର ମୋର ବାଣୀ ।୩୪
ଯେଉଁ ସେ ମୋହର ଆଦେଶ । ସବୁ ଦିଗରେ ଥିଲେ ବାସ । ୩୫ ।
ବଡ଼ର ମୂଳରେ ମଙ୍ଗଳା । ପଶ୍ଚିମେ ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ବିମଳା । ୩୬ ।
ସର୍ବମଙ୍ଗଳା ମହାମାୟୀ । ରହିଲେ ଶଙ୍ଖ ପୃଷ୍ଠେ ଯାଇ । ୩୭।
ଅର୍ଦ୍ଧ ଶୋଷିନୀ ଲମ୍ବାଦେବୀ । ରହିଲେ ଉତ୍ତରରେ ଯାଇ ।୩୮
କାଳରାତ୍ରି ଶ୍ୟାମମୂର୍ତ୍ତି । ଦକ୍ଷିଣ ଦେଶେ ବ୍ରହ୍ମପୁତ୍ର ।୩୯ ।
ପୂର୍ବ ଦିଗେ ମରୀଚିକା । ବସନ୍ତରଚିଲେ ଅମ୍ବିକା । ୪୦ ।
କାଳରାତ୍ରି ଯହିଁ ଲଭି । ସ୍ଥିତ ସେ ଚଣ୍ଡ ରୂପାଦେବୀ ।୪୧।
ଏ ଅଷ୍ଟ ମୂର୍ତ୍ତି ବାୟାଭକ୍ତା । ରଖନ୍ତି କ୍ଷେତ୍ରର ଅନ୍ତକ । ୪୨ ।
ଏ ଯେଉଁ ଅଷ୍ଟ ପୁଣ୍ୟଲକ୍ଷେ । ଦେଖନ୍ତି ନାହିଁ ତା ସ୍ୱପନେ । ୪୩।
ଏ ଅଷ୍ଟ ଶକ୍ତିଙ୍କ ଯେହି । ଦେବେ ବା କୀର୍ତ୍ତନ କରଇ ।୪୪।
ପାପ ହୁଅଇ ତାର ଚୂର୍ଣ୍ଣି । ପାଏ ସେ ବହୁ ମେଧପୁଣ୍ୟ । ୪୫ ।
ଅଷ୍ଟ ସ୍ୱରୂପ ହେଲେ ଉମା । ଦେଖି ତା କୈଳାସ ଚନ୍ଦ୍ରମା ।୪୬ ।
ଅନେକ ରୂପେ ତପଇଲେ । ସ୍ୱାମୀଙ୍କି ଏ ବର ମାଗିଲେ । ୪୭ ।
ହୋଇବି ମୁଁ ତୁମ୍ଭ ଅଧୀନ । ନକାଣେ ତୁମ୍ଭ ବିନୁ ଆନ । ୪୮ ।
ସନ୍ନିଧେ ଥିବି ମୁଁ ତୁମ୍ଭର । ସ୍ଥାନ ଖଣ୍ଡି ଏ ଅଙ୍ଗୀକର । ୪୯ ।
ଯାହା ଦେଉଛ ମନ ସ୍ୱାମି । ତାହା ତ ଯାଣ ଅନ୍ତର୍ଯାମୀ ।୫୦ ।
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ନକାଣି ନାସ୍ତପେ । ମନୁଷ ସନ୍ତୋଷ ହୃଷପେ । ୫୧ ।
ଟଳ ମୁଁ ତୋହରେ ଶରଣ । କର କରୁଣା ନାରାୟଣ । ୫୨ ।

ରୁଦ୍ର ବଚନେ ଅଦ୍ଭୂତ । ବୋଇଲେ ହୁଅ କ୍ଷେତ୍ରମାଳ ।୫୩।
ସର୍ବଦା କୃଷ୍ଣର ଆସନ । ମୁଁ ତୁମ୍ଭଙ୍କରେ ପରସନ ।୫୪।
ପୁଣି ତା ଲମ୍ବୋଦର ବାପ । ରହିଲେ କଣ୍ଠ ଅଠରୂପ ।୫୫।
କପାଳ ମୋଚନ ପ୍ରଥମେ । ଦକ୍ଷିଣେ କ୍ଷେତ୍ରପାଳ ନାମେ ।୫୬।
ତୃତୀୟେ ଦେବ ଯମେଶ୍ୱର । ଚତୁର୍ଥେ ମାର୍କଣ୍ଡ ହର ।୫୭।
ଈଶାନ ଈଶ୍ୱର ପଞ୍ଚମେ । ବିଲେଶ ଷଷ୍ଠ ଏହୁ ଧାମେ ।୫୮।
ଶ୍ରୀ ନୀଳକଣ୍ଠ ସପ୍ତମେ । ସେ ବଟ ଈଶ୍ୱର ଅଷ୍ଟମେ ।୫୯।
ଏମନ୍ତେ ଅନଙ୍ଗ ବରଗ । ବିଜୟେ କ୍ଷେତ୍ର ବସୁନ୍ଧରି ।୬୦।
ପୂଜେ ଯେ ଏହୁ ଅଠଲିଙ୍ଗ । ତାର ସଂସାର ହୋଏ ଭଙ୍ଗ ।୬୧।
ଦେଖିଲେ ଏ ଅଠ ମୁରତି । ବଂଶକେ ଭକତର ମୁକତି ।୬୨।
ସେ ଇଲାବୃତ ଖଣ୍ଡ ମଧ୍ୟ । ମେରୁ ପର୍ବତ ଅଛି ତହିଁ ।୬୩।
ତାହାର ଉତ୍ତମସ୍ତ ଶୃଙ୍ଗ । ଅଛଇ ଏକ ମହାଭୃଙ୍ଗ ।୬୪।
ତାଳମୁ ଆମ୍ବ ଲମ୍ବ ଜାମ । ତମାଳ ସରଳ କଦମ୍ବ ।୬୫।
ମଲ୍ଲି ମାଧବ ଚୁଙ୍ଗିଅନା । ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ଆଗଣନା ।୬୬।
କୁହୁ ଶବଦ କରେ ପିକ । ତହିଁ ମଞ୍ଜୁଳ ଭୃଙ୍ଗହାକ ।୬୭।
କାଶ୍ୟପ ବାଲଖିଲ୍ୟ ଆଦି । ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ବେଦ ବାଦି ।୬୮।
ଦେବ ଗନ୍ଧର୍ବ ଅପସର । ତଥି ଅଛନ୍ତି ପରମ୍ପରା ।୬୯।
କିନ୍ନର ଯକ୍ଷ ବିଦ୍ୟାଧର । ତହିଁରେ କରନ୍ତି ବିହାର ।୭୦।
ଏହା ଅଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ମନୋହର । ଅଟେ ସେ ଶୃଙ୍ଗର ଆକାର ।୭୧।

ଏନେଟ ତହିଁ ମୁହିଁ ବସି । ପୁଚ୍ଛିଲ ସ୍ୱାମିଙ୍କି ଉଦ୍ଦେଶି । ୭୨ ।
ନମି ଭଇରେ ପ୍ରାଣନାଥ । ମୁକତ ସ୍ଥାନକୁ କହନ୍ତ । ୭୩ ।
ଶୁଣାଣ ଗୁଣ ସୁରସାଇଁ । ବୋଇଲେ ମୋ ମୁଖ ଅନାଇଁ ।
ହେଦେବୀ ଶ୍ରୀପୁରୁଷୋତ୍ତମ । କ୍ଷେତ୍ର ମୋହର ପ୍ରିୟତମ । ୭୫ ।
ନଦୀରେ ଗଙ୍ଗା ଖଗୁହଂସ । ଦେଶରେ ଉତ୍କଳ ଦେଶ । ୭୬ ।
ଉତ୍କଳ ଦେଶେ କ୍ଷେତ୍ର ସାର । ତ୍ରିଲୋକେ ନାହିଁ ସମସର । ୭୭
କ୍ଷେତ୍ର ଧାମର ନାମ ଭଜ । ନର ତରଇ ପାପ ତେଜ । ୭୮
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କହ ଏତେ ବାଣି । ପୁଣି ବୈକୁଣ୍ଠ ଠାକୁରାଣି । ୭୯ ।
କହିଲେ ଯମଙ୍କୁ ହଙ୍କାରି । ଶୁଣ ହେ ଜନ୍ତୁ ଅଧିକାରି । ୮୦ ।
ମୋ ପ୍ରାଣବନ୍ଧୁ ଜଗନ୍ନାଥ । ଅନନ୍ତ ଭଗତ ଅଯୁତ । ୮୧ ।
ଶରଣ ପସଇ ଯେ କତ । ଏ ତାର ହରନ୍ତି ବିପତ୍ତି । ୮୨ ।
ଏ କ୍ଷେତ୍ର ଆମ୍ଭର ଅଧ୍ୟାତ୍ମ । ଏ ଘେନ ଏଥୁ ଦେବଗଣଂ । ୮୩ ।
ସୁଦରଶନ ଶେଷ ମେଳେ । ଅହୋ ଶମନ ମୋହ ଭୁଲେ । ୮୪ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକାରେ କଞ୍ଚ । ଗୁପତ ହେବେ ଚକ୍ରଧାରି । ୮୫ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ପଞ୍ଚମ ମସ୍ତକ । ଛାଡ଼ା ଛେଦିଲେ ତ୍ରିଅମ୍ବକ । ୮୬ ।
ସେମୁଣ୍ଡ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମେ । ଅବତରିବ ମହୀଗ୍ରାମେ । ୮୭ ।
ସେମହା ଯଜ୍ଞ ଯଜ୍ଞ କାରି । ମହା ବୈଷ୍ଣବ ଦଣ୍ଡଧାରୀ । ୮୮ ।
ଏଥେ ଆସିବ ବହ୍ନସଥ । କରି ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱମେଧ । ୮୯ ।
ସ୍ୱପନେ ଆଜ୍ଞା ପାଇ ସେହୁ । ଦାରୁ ଆଣିମ ସିନ୍ଧୁ ଠାରୁ ୯୦ ।

ସେଦାରୁ ବଷ୍ଟ ବିଶ୍ୱକର୍ମା । କରିଛେ ଗୃହ ପରତିମା ୯୧ ।
ଯମଙ୍କୁ ଭାଷି ଏତୁ ଭରୁ । ବୋଇଲେ ଅହୋ ହଂସକେତୁ ।୯୨
ଦେଖି ସେ ନୃପ ଭକ୍ତ ନିଷ୍ଠା । ଅପଣେ କରିବ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ।୯୩ ।
ଏବେ ଘରକୁ ଯାଅ ବେନି ଏ ତା ଶୁଣି ଯମ ପଦ୍ମଯୋନି ।୯୪।
ଯଗନ୍ନ ସାନନ୍ଦ ହୋଇଲେ । ଅପଣା ମନ୍ଦିରେ ଚଳିଲେ । ୯୫ ।
ପୁଲକ ଉତ୍ପୁଲଇ ଦେହେ । ଗଲେ ସେ କାଉ ଏହାଲୟେ ।୯୬

ଜନ୍ମି ମିନରୁକାଚ ।

ଇନ୍ଦ୍ରନ୍ତ୍ର ଜନ୍ମି ମିନ ଭାଜ । ଶୁଣହେ ସର୍ବ ତପଶାଳି । ୯୭ ।
ବସନ୍ଦ ଶ୍ରେଷ୍ଟ ଅନ୍ଦମନ । ପ୍ରବେଶ ହେଲା ଯେଉଁ ସ୍ଥାନ ।୯୮।
ଉତ୍ତର ପଶ୍ଚିମ ବାଗର । ମାଧବ ହୋଇଲେ ଅଦୃଶ୍ୟ ।୯୯।
ଏବେ ହଜଯେ ସେହୁ ଧାମେ । ଶଙ୍ଖପ୍ରକାରେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମେ ।୧୦୦।
ସୁଭଦ୍ରା କୃଷ୍ଣ ବଳଦେବ । ପାର୍ଶ୍ୱେ ସୁଦର୍ଶନ ମାଧବ । ୧୦୧ ।
ନୀଳ ପର୍ବତ ତନ୍ତ୍ରକଳା । ମଞ୍ଜୁ ଅଙ୍କଳ ଚକାଡ଼ୋଲା । ୧୦୨ ।
ନରନାରୀଙ୍କ ଉପକାରେ । ହଜନ୍ତେ ପର୍ବତ କନ୍ଦରେ । ୧୦୩ ।
ମହାଶ୍ମଶାନ ଉପରେ । ସେଥିରେ କକଥା ପଞ୍ଚର । ୧୦୪ ।
ଯୋତି ପ୍ରକାଶ ଲେକ ଗୁରୁ । ଏବେ ସେ ହୋଇଛନ୍ତି ଦାରୁ ।୧୦୫
ନୋହିଲେ ଦାରୁ ମନ୍ତ୍ରୀ ହୋଇ । ପ୍ରତିମା ସୂଗ ନଦ୍ଧଅଇ । ୧୦୬ ।
ସଂସାର ଦୁଃଖ ସେ ଗଣ୍ଡନ୍ତି । ଶାସ୍ତ୍ରକ ସୁଖହିଁ ଦଅନ୍ତି । ୧୦୭ ।
ବଦାନ୍ତେ ତାକୁ ସେଙ୍କଯେନ । ବୋଲନ୍ତି ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ ମୁନ ।୧୦୮

ଦେବୋତ୍ତମ ଜନମ ପୁଣ୍ୟ ବର୍ଷ । ହୋଇଥିବୁ ତା ପଦପାଦ ଶିଷି ।୧୦୯
ହେଲେ ଗୋଚର ବନବନ୍ଧୁ । ଜଳ ତରଇ ପାପସିନ୍ଧୁ । ୧୧୦ ।
ଦିବ୍ୟ ମାନସୁ ଅବତାର । ବାକ୍ଷ ର ବନ୍ଧୁ ଅବତାର ।୧୧୧
ଅଟଇ ଅଦଭୁତ କର୍ମ । ଲୋକ ହୃଦନ୍ତ ମହାତମ । ୧୧୨
ତାହା ମୁଁ କହନ୍ତେ ବର୍ଣ୍ଣନା । ଲୁବ୍ଧେ ଶୁଣି ଅନ୍ତ ବନା ।୧୧୩
ତଥାପି ଦେବାସୁର ନର । ସର୍ପ ଗନ୍ଧର୍ବ ଜଳଚର । ୧୧୪ ।
ସେ ଦାରୁ ମର୍ତ୍ତ୍ୟ ହରି ଠାଇଁ । ସ୍ଥୁଖିତ ହୋଇ ମନ ଥାଇ ।୧୧୫ ।
ରହିଲେ କରକ୍ଷରେ ଯାଗେ । ଦେବଙ୍କୁ ନମଣନ୍ତି ଲୋକେ ।୧୧୬।
ସେ ଦାରୁ ପ୍ରତିମାର ଠାବେ । ସର୍ବଦା ଶୋଭନ୍ତି ମାନବେ ।୧୧୭।
ତା ଯେଣ ଲଭ ସୁଖ ଲେଶ । ଅନନ୍ତ ଜଗନ୍ତ ମାନସ । ୧୧୮ ।
ଦେବ ଗୁପତ ବ୍ରହ୍ମ ଯେହୁ । ତାହା ନୟନେ ଏବେ ଚାହଁ ।୧୧୯।
ଦାରୁରେ ପ୍ରତିମା ଘଟଣ । ବ୍ରହ୍ମତ ନୁହଇ କର୍ମାଣ ।୧୨୦ ।
ଜ୍ଞାନ ସ୍ୱରୂପ ମୋକ୍ଷ ହୋଏ । କାଷ୍ଠ ହୋଇଣ ସେହୁ ଥାଏ ।୧୨୧
ଘଟନା ପ୍ରତିମାର୍କୁ କେହି । ସେ ଦିବ୍ୟ କଥା ପ୍ରକାଶଇ ।୧୨୨।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି କହୁ ମନେ । ଶଙ୍କା କଲେନ ମୁନିମାନେ । ୧୨୩ ।
ଅଣସ୍ପୃ ବାନ ଅଗିଅବ । କେହୁ ପାଇବେ ବ୍ରହ୍ମତତ୍ତ୍ୱ ।୧୨୪।
ଏଣୁ ସେ କମଳା ଜଳାସ । ଦାରୁ ରୂପରେ ପରକାଶ ।୧୨୫।
ସେ ନୀଳଧାଅବ ମୁରତି । ପ୍ରତିମା ପଙ୍କ ସେ ଦୟନ୍ତ । ୧୨୬।
ଶୁଣି କ ଅକ୍ଷ କେଉଁ ଠାଇ । ପ୍ରତିମା ବଚନ କହଇ । ୧୨୭

ଭକ୍ତ ହନୁମନ୍ତ ନରବର । ଏ ତାଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତି ନର । ୧୨୮ ।
ଶାର୍ଙ୍ଗମୁଖର୍ଣ୍ଣ ଜଗଦୀଶ । କଟାକ୍ଷ ଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱ ସ୍ୱଳ୍ପାଗମ । ୧୨୯ ।
ଅଳସ ଭକ୍ତରେ ମୁକୁନ୍ଦ । ସକଳ ସହେ ଅପରାଧ । ୧୩୦ ।
ସେହିନ ଅନାଥ ଶରଣ । ପାପ ଜନିତ ନିବାରଣ । ୧୩୧ ।
ଶରଣ ଜନେ ସେ କରୁଣ । ଭଗତ କମଳ ଅରୁଣ । ୧୩୨ ।
ଅଶେଷ ଜଗତ ଧାରଣ । ଦେବତା ବରଣ ମାରଣ । ୧୩୩ ।
ବିପତ୍ତି ସାଗର ଶୋଷଣ । ଯୋଗେନ୍ଦ୍ର ବନ୍ଦିତ ଚରଣ । ୧୩୪ ।
ଉତ୍ପତ୍ତି ପ୍ରଳୟ କାରଣ । ସର୍ବ ଲୋକର ପରାୟଣ । ୧୩୫ ।
ଭକ୍ତି ବର ବିତରଣ । ଏହା ସେ ପାପିଙ୍କ ଦାରୁଣ । ୧୩୬ ।
କଳୁଷ ଗହନ ଦାହଣ । ଅଶ୍ରୁ ପତନ ନିବାରଣ । ୧୩୭ ।
ସେ ପ୍ରଭୁ ଅନାଦି କାରଣ । ପଶ ଯା ତାହାଙ୍କୁ ଶରଣ । ୧୩୮
ତୀର୍ଥାଦି ଫଳ ଦାତା ସେହୁ । ମହାମହିମା ମହାବାହୁ । ୧୩୯
କହିବ ତାଙ୍କର ମହିମା । ଗୁଣ ସକଳ ମହାତ୍ମା । ୧୪୦
ଧର୍ମକ୍ଷେତ୍ର ନରକୋଷ୍ଠା । ଭଣଇ ନୃସିଂହ ଏହା । ୧୪୧

ଇତି ଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମାହାତ୍ମ୍ୟେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରଶଂସାକଥନେ ନାମ ଷଷ୍ଠୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—:(୦):—

୭ ମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

କହୁଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଉତପନ । ବ୍ରାହ୍ମଣ କ୍ଷେତ୍ରେ ବେଦଜନ । ୧ ।
ଜନମ କାଳୁଁ ସେହୁ ଜୀବ । ଅହୋର ଦରାବେ ଏକାବ୍ର । ୨ ।
ଶତ୍ରୁଘ୍ନ ନାମ ଅମର୍ଷଣ । ସେ ପୁଣ୍ଡରୀକ ଦ୍ୱିଜଶିଷ୍ୟ । ୩ ।
କୁଳ ଆଚାରୁଁ ସେହୁ ଭ୍ରଷ୍ଟ । ଜନମୁ ନଷ୍ଟେ ଚରିତ୍ର । ୪ ।
ବେଦ ଜନମ ବେଦପାଠ । ଜନରେ ଜନନ୍ତ କପଟ । ୫ ।
ସର୍ବଦା ବହୁ ଲୋକ ଦ୍ରୋହ । ନ ଲେ ଲେଖଲେ ଯଥାସ୍ୱାହା ।୬ ।
ମାହାପାପଙ୍କ ଆଚରଲେ । ଧର୍ମରୁଁ ବାହାର ହୋଇଲେ ।୭।
ଅନାଚାରେ ପିତୃମର୍ଦ୍ଦ । ବେଶ୍ୟାରେ ରହିଲେ ପ୍ରମୋଦ ।୮।
ସ୍ୱପ୍ନେ ପରଲୋକ କଥା । ତାଙ୍କର ନ ଥିଲା ସର୍ବଥା । ୯ ।
ଏହିରୂପେ ସେବେନ ପାଷାଣ୍ଡେ । ନେଲେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅର୍ଥଦଣ୍ଡେ । ୧୦ ।
ଭ୍ରମି ଏହିରୂପେ ସର୍ବଦେଶେ । ଦିନେ ମିଳିଲେ ଯାଗପାଶେ ।୧୧
ଦୂରୁଁ ଶୁଣିଲେ ବେଦଧ୍ୱନି । ହରି ଶରଣ ମନୋହର । ୧୨ ।
ଯାଜ୍ଞିକ ନିକଟେ ହେଲେ । ଅନେକ ଜନମ ଦେଖିଲେ । ୧୩ ।
ଧର୍ମିଷ୍ଠ ଉଦ୍ଧତ ମତ । ଜାଣିଲେ ଆପଣାର ସ୍ପୃହା । ୧୪ ।
ଦହିଲ କଲେ ଦୁହେଁ ମିଶି । ଜୈଳି ଚରଣ ପାଦଘଣ୍ଟି । ୧୫ ।
ଯେବେ କିଲେ ଦୁଷ୍କୃତ । ଶାସ୍ତ୍ରେ ନଥିବ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ୧୬ ।

ତଥାପି ପୁତ୍ରତା ସଙ୍ଗରେ । ଏମନ୍ତ ଭାବଣ ବେଳେ । ୧୭
ଦୂତଗଣଙ୍କ ଅଗ୍ରେଯାଇ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ ଗୋଡ଼ିପାଲସୋଇ । ୧୮ ।
ଦ୍ୱିଜଙ୍କ କରୁଣ ପ୍ରସନ୍ନ । କହିଲେ କହ ପାପମାନ । ୧୯ ।
କହିବୁଁ ଅମ୍ଭେ କେତେବେଳେ ? ବୋଲ ହୋଇଲେ ପୁଣି ଭିନ୍ନ । ୨୦
ଶୁଣି ସେ ଦୂତଙ୍କ ବଚନ । ବ୍ରାହ୍ମଣେ ବୁଝିଲେ ନସ୍ଥିନ । ୨୧ ।
ଅନାଇଁ ପରସ୍ପର ମୁଖ । ଭୂମି ହୋଇଲେ ଲଭି ଦୁଃଖ । ୨୨ ।
ପୁଣି ସ୍ମରିଲେ ଅନୁଗିତେ । ପାପିଷ୍ଠେ ପାପ କଲେ କେତେ । ୨୩ ।
ଶାସ୍ତ୍ରେ ତ ପ୍ରାୟଶ୍ଚିତ୍ତ ନାହିଁ । ତାର ଜାଣିବା ଅମ୍ଭେ ନାହିଁ । ୨୪ ।
ତାହାଙ୍କ ମଧ୍ୟେ ଏକ ଦ୍ୱିଜ । ସେ ବାଷ୍ପ ଭଗତ ସହଜ । ୨୫ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ସର୍ବ ଯୁକ୍ତ ଗଣ । ଏହା ବୋଇଲେ ସେହୁ ଚାହିଁ । ୨୬ ।

ବୈଷ୍ଣବ ଉବାଚ

ଭୋ ଦ୍ୱିଜଶ୍ରେଷ୍ଠ ଦେବଜନ । ପାପୁଁ ତରୁଛ ଯଦି ମନ । ୨୭ ।
ଯାଇ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଧାମ । ଦେଖିବ ବିଜେ ଦାରୁବ୍ରହ୍ମ । ୨୮ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭକ୍ତ ଲକ୍ଷେ । ପ୍ରଭୁ ଅଛନ୍ତି ସେହୁ ଦେଶେ । ୨୯ ।
ତାହାଙ୍କୁ କର ଅଗ୍ରଧ୍ୟାନ । ହୋଇବ ପରମ ପାବନ । ୩୦ ।
ସୁକୃତ ଲଭିବ ଅଥବା । ତାହାଙ୍କୁ କରୁଁ କରୁଁ ସେବା । ୩୧ ।
ପାପ ତୁଲାକୁ ସେ ଅନଳ । ଦହିବ ଏ ତୁମ୍ଭ ସକଳ । ୩୨ ।
ଏକା ବେଳକେ ପାପ ଯିବ । ଗୋଟିକଲେ ଗୋଟିଏ ନଥିବ । ୩୩ ।
କୋଟିଏ ଜନ୍ମ କଲେ ତପ । ମେଣ୍ଟିବ ନାହିଁ ତୁମ୍ଭ ପାପ । ୩୪ ।

ଜଳନ୍ତ ନାଙ୍କର ଏଯେନ ।   ସେଠାକୁ ଯାଅ ତୁମ୍ଭେ ବେଗ ।୩୫।
ପୁଣି ଉତ୍କଳ ଦେଶ ମଧ୍ୟେ । ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ଗିରିପାଶେ ।୩୬।
ଦକ୍ଷିଣ ଜଳଧି କୂଳରେ ।   କଳପ ପାଦପ ମୂଳରେ ।୩୭।
ଦେଖିବେ ଜଗତ ବନ୍ଦନ ।   ଦେବେ ସେ ମନୋରଥ ଦାନ ।୩୮।
ଏରୂପେ ବୈଷ୍ଣବ ପୁରୁଷ ।   ଦିଅନ୍ତେ ଦିବ୍ୟ ଉପଦେଶ ।୩୯।
ଦେଖିବେ ଜଗତ ବନ୍ଦନ । ଦେବେ ସେ ମନୋରଥ ଦାନ ।୪୦।
ଏରୂପେ ବୈଷ୍ଣବ ପୁରୁଷ । ଦିଅନ୍ତେ ଦିବ୍ୟ ଉପଦେଶ ।୪୧।
ଶୁଣି ସେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ନବେଦ ଲଭି ଅପମାନ ।୪୨।
ଗଣିଣ ବାମନା ଚଳିଲେ । ନଗରକୁ ବାହାରିଲେ ।୪୩।
ଚଳିଲା ଜନମନ୍ତେ ଦପଦ ।   ଯାଉ ଚଳନ୍ତି ବସ୍ତୁ ପାଦ ।୪୪।
ଏମନ୍ତେ ଗଲେ ବେଳେ ଦିନ । ମିଳିଲେ କ୍ଷତ୍ରି ସନ୍ଧାନ ।୪୫।
ଦେଖିଣ ଦକ୍ଷିଣ ଜଳଧି ।   ମଜ୍ଜିଲେ ତହିଁ ଯଥାବିଧି ।୪୬।
ଦେଉଳ ଦ୍ୱାରଠାରୁ ପୁଣ ।   ଅଣିଚିରେ କ୍ଷତ୍ରିୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।୪୭।
ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କରି ଦଣ୍ଡବତ ।   ବସ୍ତୁର ଦର୍ଶନେ କଲେ ଚିତ୍ତ ।୪୮।
ନଦେଖି ଜଗନ୍ନାଥ ବେଶ ।   ଲଭିଲେ ବିଷାଦ ମାନସ ।୪୯।
ବସ୍ତୁର ଦର୍ଶନ ଅବଧି ।   ରହିଲେ ଅନଶନ ବିଧି ।୫୦।
ଜାଗ୍ରତ କରି ନାମ ତୁଣ୍ଡେ ।   ବସି ରହିଲେ ବଡଦାଣ୍ଡେ ।୫୧।
ଏମନ୍ତେ ଗଲା ଦିନଗୃହ ।   ତେବେ ଦେଖିଲେ ଏକଯଷ ।୫୨।
ଧନଞ୍ଜୟ ଯାଏ ଅତ ।   ସେ କେଉଁ କହିଲେ ଅଦ୍ଭୁତ ।୫୩।

ଶୁଣି ସପ୍ତମ ଦ୍ୱାରଶେଷ । କଣି ହୋଇଲ ପରବେଶ । ୫୪ ।
ସେ ଜେନ ଉପବାସେଥିଲେ । ଦେବଙ୍କ ସ୍ତୁତି ଶୁଣିଲେ । ୫୫ ।
ଲଭି କମଳ ଦିବ୍ୟଜ୍ଞାନ । ଚଳିଲେ ଯାଇକ ବନ୍ଧନ । ୫୬ ।
ଅପଣା ନୟନ ଚଷ୍ଟି । ଚାହିଁଲେ ପ୍ରଭୁ ରୂପ ଗୋଟି । ୫୭ ।
ଦିବ୍ୟ ଭୂଷଣ ଅଙ୍ଗେ ସାଜେ । ଶଙ୍ଖଚକ୍ରଥାଇ ଗଦାଭୁଜେ । ୫୮ ।
ଜାନୁକଠାଉ ପରେ ପାଦ । ଦେଇ ଅଛନ୍ତି ଅଧିକନ୍ଦ । ୫୮ ।
ଜକତ ପୁଣ୍ଡରୀକ ଛବି । ସୁନ୍ଦର ଲୋଚନର ଠାଣି । ୫୯ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ଦିଶଇ ବଦନ । ଯା ଦେଖି ଭୁଲଇ ନୟନ । ୬୦ ।
ବାମ ପାଶ୍ୱେଁ କମଳିଣି । ଦକ୍ଷେ ଜଗତ ପାଳିଣି । ୬୧ ।
ବାମ କରରେ ଭଗବାନ । କରନ୍ତି ତାଙ୍କୁ ଆଲିଙ୍ଗନ । ୬୨ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଭେଭ କରେ ଧରି । ପାଖେ ଅଛନ୍ତି କେତେନାରୀ । ୬୪ ।
ଚାମର ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ ହାତେ ବାଲ । ଶୁମନ୍ତ କରେ ଛତ୍ରଢାଲ । ୬୫ ।
ରତନ ବେଷ୍ଟନରେ ସୁନ୍ଦର । ବିହୁଳ ଅଛନ୍ତି କାହାକର । ୬୬ ।
ଧରି ବେ ଗନ୍ଧ ତୈଲଦୀପ । ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁର ସମୀପ । ୬୮ ।
କେବଳ ଚମ୍ପା କମ୍ପା ଗାଦୀ । କରେ ଧାରଣ ଧୂପ ପାତ୍ରୀ । ୬୯ ।
କୁଙ୍କୁମ ଅଗୁରୁ ଧୂପ ଦେଇ । ଶ୍ରୀମୁଖ ପାଖେ ଛନ୍ତି ରହି । ୭୦ ।
ଜଗରେ ଧରି ରହିଛନ୍ତି । ଯେଉଁ ପ୍ରବୋଧ ଅଛୁ କହି । ୭୧ ।
ନାରଦ ଆଦି ଗନ୍ଧର୍ବେ । ଗାନ କରନ୍ତି ସଦା ସର୍ବେ । ୭୨ ।
ବଜାଇ ବେଣୁ ବୀଣା ଆଦି । ବଡ଼ଭକ୍ତି ହୋଇ ମନେ ସେବି । ୭୩ ।

ଉର୍ବଶୀ ରମ୍ଭା ତିଲୋତ୍ତମା । ଘୃତାଚି ପୂର୍ବ ଚିତ୍ରକାମା । ୭୪ ।
ଏଅବଧି ସର୍ବ ଅପସରା । ପ୍ରକାଶି ସଙ୍ଗୀତ ପସରା । ୭୫ ।
କରନ୍ତି ଦିବ୍ୟ ନୃତ୍ୟଗୀତ । ହସ୍ତାଭିନୟ ପାଦ ଘାତ । ୭୬
ଶିରେ ତେତିଶ ଦେବକୋଟି । କରନ୍ତି ପାରିଜାତ ବୃଷ୍ଟି । ୭୭ ।
ଦେବଙ୍କ ପତି ବ୍ରହ୍ମମାନେ । ପ୍ରକାଶ କୌସ୍ତୁଭ ରତନେ । ୭୯ ।
ବନ୍ଧ ଲୁଅଇଁ କରଯୋଡ଼ି । ଦେବେ ନମନ୍ତି ସ୍ତୁତିପଢ଼ି । ୮୦
ସନନ୍ଦଆଦି ଶିଷ୍ୟଗଣେ । ଜପ ବୋଲନ୍ତି ଜଣେ ଜଣେ । ୮୧
ପ୍ରହ୍ଲାଦ ପ୍ରଭୃତି ବୈଷ୍ଣବେ । ଧ୍ୟାନ କରନ୍ତି ମହାଭାବେ । ୮୨ ।
ଅଭୟ ହସ୍ତ ତାଙ୍କୁ ହରି । ଅନାଦ୍ୟ ଅନୁଗ୍ରହ କରି । ୮୩ ।
ବାମେ ଧବଳ ବଳରାମେ । ଦକ୍ଷିଣେ କୃଷ୍ଣ ଯଥାକ୍ରମେ । ୮୪ ।
ମଧ୍ୟରେ ସୁଭଦ୍ରା ଭଗିନୀ । ବାଳପ୍ରେ କୁଙ୍କୁମ ବରଣୀ । ୮୫ ।
ବାମପାର୍ଶ୍ୱେ ଚକ୍ରମଣି । ପ୍ରକାଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ନିମ୍ନକ୍ଷଣି । ୮୬ ।
ଏମନ୍ତ ଦେଖି ସେନ୍ଦ୍ର ହୁଇ । ଜ୍ଞାନ ହୃଦ୍ୟାର ପାରପାଇଁ । ୮୭ ।
କରିଣ ଭନ୍ନ ପଞ୍ଚକର୍ମ । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କଲେ ପ୍ରଣାମ । ୮୮ ।
କମଳ କଟି ପରିକର । କଲ ଏ କଲେ ସ୍ତୁତିସାର । ୮୯ ।
ପ୍ରଥମ ବର୍ଣ୍ଣରେ ଅଥିବ । ଏ ସ୍ତୁତିକଲ ପୁଣ୍ଡ୍ରୀକାକ୍ଷ । ୯୦ ।
ଜଗତ ଗୁରୁ ଦାରୁରୂପ । ଧ୍ୟାଇଁ ଭଣଇଁ ଜପତପ । ୯୧ ।

ଇତି ଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟେ ସ୍ତୁତି କଅମୂରି ଷଷ୍ଠେଦ ଗମନୋନାମ ସପ୍ତମୋଧ୍ୟାୟ ।

୮ ମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ସନ୍ନ୍ୟାସିବୋବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଭୁ ନାରାୟଣ । ଜଗତ ବିବିଧ କାରଣ ।୧।
ତୁମ୍ଭେ ସେ ସତ୍ୟାନନ୍ଦ ରୂପି । ଯାଆନ୍ତି ତାହା ମହାତପି ।୨।
ମହତ୍ତତ୍ତ୍ୱ ତତ୍ତ୍ୱପର । ନୋହେ ଜ୍ଞାତାଙ୍କ ଗୋଚର ।୩।
କର୍ମେ ଭରମେ ଯେଉଁ ଲୋକ । ସେବାନ୍ତି ଲଭି ସ୍ୱର୍ଗ ।୪
ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ନଭଜଇ ଯେହୁଁ । ଦୂର ତାହାରୁ ତୁମ୍ଭେ ଥାହ ।୫।
ଏଣୁ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଘଟୁଁ ଘଟୁଁ । ନଦେଖୁଁ ତୋ ସମ ଦୟାଳୁଁ ।୬।
ଚଳ ଜନ୍ମର ସଂ ମତେ । ଭ୍ରମେ ବହୁଧ ଜାତିପଥେ ।୭।
ମୋତେ କରୁଣାକର ହରି । ଘୋର ଦୁର୍ଗତି ଅପହରି ।୮।
ସନ୍ତୋଷ ହୋଇ ଉଦମନା । ଯେବକରେ ତୋତେ ଉପାସନା ।୯।
ମାୟାରେ ମୋହିତ ସେ ଜଣେ । ଅଥବା ଭ୍ରମଇ ପ୍ରପଞ୍ଚେ ।୧୦।
ତୋ ନାମ ତୋତନ୍ତୁ ଅଧିକ । ଦଇବେ ପଢ଼ି ତାହା ଲେକ ୧୧
ହେଲେ ଲଭଇ ଚତୁର୍ବର୍ଗ । ପର ଅପୂର୍ବ ତାରସ୍ୱର୍ଗ ।୧୨।
ଧର୍ମାଦି ଚତୁର୍ବର୍ଗ ଗୁରି । ଲୁ ପୁଣି କର୍ମେ ଦେଉହରି ।୧୩।
ଜ୍ଞାନ ନଲଭିବା ପରେ ଭକ୍ତି । ତୋ ଦୟା ବଣ୍ଡକରେ ଭକ୍ତ ।୧୪।
ଭବିକ ସଂସାର ସାଗର । ଜଗନ୍ନାଥ ମନୋରଥ ମୋର ।୧୫।
ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଯୋଗ ମୁଁ ନଜାଣେ । ଶରଣ ପଶୁଛୁ ଚରଣେ ।୧୬।

ଏମନ୍ତ ବୋଲି କୃଷ୍ଣ ପାଦେ । ଲୋଟିଣ ପଡ଼ିଲା ଗଦଗଦେ ।୨୭ ।
ଉଠି ହରଷେ ସ୍ତବ ଶେଷ । ତା ଦେଖି ସ୍ୱୟଂ ଅମ୍ବରୀଷ ।୨୮ ।
କରି ତା ଚକ୍ରକୁ ସେ ପୂଜେ । ପ୍ରଣାମ କଲା ସ୍ତୁତି ପାଠ । ୨୯ ।

ଅମ୍ବରୀଷଉବାଚ ।

ପ୍ରସନ୍ନ ହୁଅ ଦେବରାଜ । ଅଂଶ ଶିର ପଦରଜ । ୨୦ ।
ଅପରାଧି ମିତ୍ର ପ୍ରାଣଅଛି । କରୁଣା କର ମତେ ଦେଖି ।୨୧ ।
ଭୁବନପାଳକରୁଁ ଅଟ । ନମସ୍ତେ ସର୍ବାରଣ ଭବ । ୨୨ ।
ତୋପାଦୁଁ ଜନ୍ମି ଗଙ୍ଗା ନୀର । ପବିତ୍ର କରେ ତ୍ରିପୁର । ୨୩ ।
ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟାଦି ପାପ ନାଶେ । ତୋ ନାମ ଜପନ୍ତେ ପ୍ରକାଶେ ।୨୪ ।
ସକଳ ସିଦ୍ଧି ଦାତା ତୋର । ନାମ ପଢ଼ନ୍ତି ଲମ୍ବୋଦର । ୨୫
ତୋ ପାଦେ କରିଣ ସେବନ । ତ୍ରିପଞ୍ଚ କ୍ଷେପି ତାମେହ । ୨୬ ।
ତୋ ପାଦ ହୃଦେ ଧ୍ୟାଇ ହର । ସଂସାର କରଇ ସଂହାର । ୨୭ ।
ତୋପାଦ ଭକ୍ତ ଲୋକ କାର୍ଯ୍ୟ । କରନ୍ତି ଜୀବ ଶଶି ସୂର୍ଯ୍ୟ । ୨୮
ଅବିଦ୍ୟା ପଙ୍କେ ପଡ଼ିମୁହିଁ । ଉଗଳି ମୁଁ ଗୁରୁ ଗୋସାଇଁ । ୨୯।
ତୋ ଭକ୍ତ ଜନ ଦେବମାର୍ଗେ । କେହି ନ ଯାନ୍ତି ଅପବର୍ଗେ । ୩୦।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଅମ୍ବରୀଷ । ନମି ଉଠିଲା ମହୀଦେଶ । ୩୧।
ସେହି ସମୟେ ସବୁ ଦେବେ । ରହିଲେ ଅନ୍ତରୀକ୍ଷ ଭାବେ । ୩୨।
ତାହା ଦେଖିଣ ଦର୍ପି ଭାଉ । ଯାଅ ବୋଲିଣ ଦେଲେ ଠାଉ ।୩୩।
ସଙ୍କେତ ଜାଣି ଦେବତାଏ । ପୁଷ୍ପକୁ ଗଣିଲେ କେତେଏ । ୩୪।

ନବଦିନେ ଦ୍ୱିଜ କ୍ଷେତ୍ର ଦୁଅ । ବସ୍ତ୍ର ମାୟାରେ ମୋହ୍ନଶୋଇ ।୩୫
ସ୍ୱପନେ ଦେଖିଲେ ଅନନ୍ତ । ହୋଇଛନ୍ତି ଶୟନେ ସ୍ଥାପିତ ।୩୬
ପୁଣି ଦେଖିଲେ ସିଂହାସନ । ବଜ୍ରପେ ଦେବଭଗ ବାନ ।୩୭
ଓଷ୍ଠ ଅଧର ଶିନ କଲା । ଦନ୍ତ ସୁନ୍ଦର ବେଢ ଗୋଲା ।୩୮
ନାସା ଦଶାଶ ଅଭୂଟିକ । ଶ୍ରବଣେ କୁଣ୍ଡଳ ଝଟକି ।୩୯
ଉରେ ଲମ୍ବଇ ବନମାଳ । ଶ୍ରବଣେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ ।୪୦
ଭୁଜେ କଙ୍କଣ ସୁଶୋଭିତ । ପୀତ ଅମ୍ବର କଟିଗତ ।୪୧
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ସୂତାରେ ବନ୍ଧନ । ମଣି କଟିରେ ଶୋଭାବନ ।୪୨
କନକ ପଙ୍କଜ ଉପରେ । ଚଉଁଷଠି ପ୍ରଣବ ଆକାରେ ।୪୩
ଫୁଟିବା ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବକ୍ଷସ୍ଥଳୀ । ଯେସନେ କୋଟି ମୋତିମଣି ।୪୪
ତେସନେ ଶୋଭା ବାମପାଲି । ଯାହାର ଏକଇ କୁଣ୍ଡଳ ।୪୫
ସପତ ଫଣାରେ ସୁସଜ । କୈଳାସଗିରି ପରି ଉଚ ।୪୬
ଦକ୍ଷିଣେ ଶୌନିକ ମୁଣ୍ଡଳ । ବାମରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ କଳ ।୪୭
ହୃଦୟ ଛନ୍ଦେ ବନମାଳ । ଭୁଜ ମଧ୍ୟରେ ନୀଳ ତେଲ ।୪୮
ପ୍ରସନ୍ନ ଚନ୍ଦ୍ରମା ବଦନ । ଛିନ୍ନଭିନ୍ନ ଶୋଭାବନ ।୪୯
ଗମ୍ଭୀର ଦର୍ଶେ ମୃତ୍ୟୁନାଶ । ସେ ସେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଧାଇ ଶେଷ ।୫୦
ଅଙ୍ଗେ ଚୁଡାମଣି ଅଳଙ୍କାର । ଝଟକେ ବହୁଳ ଅକାର ।୫୧
ଚକ୍ର କମଳ ଉତ୍ପଳ । ଶୋଭା ଦିଶଇ ଅତିଶୟ ।୫୨
କଣ୍ଠ ତଟରେ ମୋତିମାଳ । ଦିଶଇ ଶ୍ରୀକଳ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ।୫୩

ବଣ୍ଟନମାନ ଶୃଙ୍ଗଛନ୍ତି । ଯେସନ ଲାବଣ୍ୟ ପୃଥିବି । ୫୪
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବକ୍ଷପ୍ରେ ବସ୍ତ୍ର ଭଙ୍ଗେ । ଦରି କମଳ ଧର କରେ । ୫୫ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଅଛନ୍ତି ବାମ ଭାଗେ । ଯେହ୍ନ ଦର୍ପଣ ଦାରୁ ଅଙ୍ଗେ । ୫୬ ।
ଅରୁଣ ଉଦୟେ ସକଳ । ଅନାଉଁ ଦିଶିଲ କ୍ଷେତ୍ରବଳ । ୫୭ ।
ସ୍ୱପନ ଭାଙ୍ଗିବ ସୁମର । ମନେ ବିସ୍ମୟ ଭାବ ଧର । ୫୮ ।
ଜାଗିଲେ ଅମ୍ଭେ ମହାପାପି । ଦେଖିଲୁ ସ୍ୱପ୍ନ ବ୍ରହ୍ମରୂପି । ୫୯ ।
ଦେବତା ସମାନ ଜାଣିଲୁ । ଯାତ୍ରାର ବିଦ୍ୟାବନ୍ତ ହେଲୁ । ୬୦ ।
ଦେଖି ଏ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ମୂରତି । କଳ୍ପବା ପ୍ରେଷାଏ ଭଗତି । ୬୧ ।
ସ୍ତୁତି ପ୍ରବନ୍ଧ ମାନଙ୍କରେ । ଜପିଣ ମୁକତି ପାଇଲେ । ୬୨ ।
ଯେଣୁ ତୋ ଏ ବେନି ଚରଣ । ତେଣୁ ସେ ସମସ୍ତ ଦୁରିତ । ୬୩
ବସନ୍ତ ବୈକୁଣ୍ଠ ଲାଗ । ଭଣଇ ନୃପ ଜଗଦ୍ବନ୍ଧୁ । ୬୪ ।

ଇତିଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ ଅଷ୍ଟମ ସ୍ୱପ୍ନ ଦର୍ଶନୋ ନାମ ଅଷ୍ଟମୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—(୦)—

୯ ମ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ମୁନିରୁବାଚ ।

ଏସନ ଶୁଣି ସବାପ୍ରାଣ । ପୁଣି ସେ ନୃପ କହିଲେ । ୧

କହ ଏ ଧର୍ମ ପକ୍ଷିମୁଖ । କେଉଁ ଦେଶ ସେ କ୍ଷେତ୍ରଖ୍ୟାତ ।୨।
ଯହିଁ ସାକ୍ଷାତେ ନାରାୟଣ । ଜଗନ୍ନାଥ ଦାରୁ ସ୍ୱରୂପେଣ ।୩।
ଶୁଣି କହିଲେ ତପୋଧନ । ଶୁଣହେ। ସର୍ବତପଶୀଳ ।୪।
ତୀର୍ଥ ପୁଣ୍ୟ ଆୟତନ । ତହିଁ ଅଛନ୍ତି ଅଗଣନ ।୫।
ଦକ୍ଷିଣ ଜଳନିଧି ତୀରେ । ସେଦେଶ ବଶଚ୍ଛଳ ଭିତରେ ।୬।
ତହିଁ ବସନ୍ତି ଯେତେ ନର । ସେ ସର୍ବେ ଅତି ସଦାଚାର ।୭।
ସମସ୍ତ ବିଦ୍ୟାରେ ନିପୁଣ । ସକଳ ଧର୍ମ ପରାୟଣ ।୮।
ବ୍ରହ୍ମାତ କରିଛନ୍ତି ଯାଗ । ତେଣୁ ସକଳେ ମହାଭାଗ ।୯।
ପ୍ରଥମ ସୃଷ୍ଟି କାଳେ ବିଧି । ଯଜ୍ଞ ଦେବଙ୍କୁ ତହିଁ ନେଇ ।୧୦।
ପ୍ରକାଶ କରଇ ଆପଣେ । ସଙ୍ଗେ ଗଣିଲେ ଅନୁସ୍ଥାନେ ।୧୧।
ଅଠର ବିଦ୍ୟାର ସେବାସ । ସମସ୍ତ ଗୁଣ ପରକାଶ ।୧୨।
କ୍ଷେତ୍ର ଭିତରେ ଘରେ ଘରେ । କମଳା ବସଇ ତହିଁରେ ।୧୩।
ସେଥାନେ ନାସ୍ତିକ ଭଗତ । ଅଛନ୍ତି ମାନବ ବହୁତ ।୧୪।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ବିନମ୍ର ଶୀଳ ସେହି । ତାଙ୍କର ଆଧି ବ୍ୟାଧି ନାହିଁ ।୧୫।
ମାତା ପିତାରେ ଅନୁରତ । ବଚନ ତାହାଙ୍କର ସତ ।୧୬।
ପାପି ଅଧର୍ମ ହୀନବଳ । ଲୋକେ ନାହାନ୍ତି ସେହିସ୍ଥଳ ।୧୭।
ସମସ୍ତେ ପରଉପକାରୀ । ବିଶେଷ ହରିଯୁକ୍ତ ଧାରୀ ।୧୮।
ସତୀରେ ତପାନ ଯୁବତୀ । ଧର୍ମ ଚଳିତେ ଶୁଦ୍ଧମତି ।୧୯।
ଭୂଷଣେ ମଣ୍ଡି ହୋଇଥାନ୍ତି । ପୁଣି ସୁନ୍ଦର ରୂପବନ୍ତି ।୨୦।

ଉତ୍ତାନଋଷି ମହାବ୍ରତ । କହିଛୁ ନୃପତି ସାମନ୍ତ ॥ ୧୧ ॥
ଶ୍ରଦ୍ଧାକ୍ଷଣେ ସେ ପଣ୍ଡିତେ । ରଣରେ ଅଧାଗଣ ଭକ୍ତ ॥ ୧୨ ॥
ଜାଣନ୍ତି ଶାସ୍ତ୍ର ଜ୍ଞାନଦଣ୍ଡ । ଧନ ଦାନରେ ମହାଦଣ୍ଡ ॥ ୧୩ ॥
ଦେଇଣ ବହୁତ ଦକ୍ଷିଣା । ଯାଗ କରନ୍ତି ଅଗଣନା ॥ ୧୪ ॥
ସେହି ଦେଶରେ ଯଜ୍ଞଭୂଇଁ । କାଞ୍ଚନ ଯୂପେ ପୁରି ଥାଇ ॥ ୧୫ ॥
ଅଶେଷ ପଦ୍ମବନ୍ତ ସେହି । ପାଦେମୃତେ ସୁମନାଭୂ ବହି ॥ ୧୬ ॥
ବଇଶ୍ୟେ କରନ୍ତି ବାଣିଜ୍ୟ । ଶୂଦ୍ରେ ପାଳନ୍ତି ସ୍ୱଧର୍ମ ॥ ୧୭ ॥
ଦେବତା ଗୁରୁ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କୁ । ଧନରେ ପୂଜନ୍ତି ସେହାଙ୍କୁ ॥ ୧୮ ॥
ମାଗେ ଯେତ ସ୍ୱାମୀର ଘରେ । ସେହୁ ନାଗ୍ରେ ଅନପୂରେ ॥ ୧୯
ସମସ୍ତେ ଦାନ ବ୍ରତଶୀଳା । କରନ୍ତି ଯଧେ ମତି ଭୋଳା ॥ ୨୦ ॥
ପ୍ରିୟ କହନ୍ତି ଅନୁଦିନ । କରନ୍ତେ ପରସନ ମନ ॥ ୨୧ ॥
ସମସ୍ତେ ଅନ୍ତ୍ରଣ ଧାର୍ମିକ । ସ୍ନାହାନ ଦାନରେ ଉତ୍ସୁକ ॥ ୨୨ ॥
କର୍ମବଚନ ମାନସରେ । ଦ୍ୱିଜ ପୂଜନ୍ତି ବିଶେଷରେ ॥ ୨୩ ॥
ଯେତେ ସକଳ ଜାତି କହି । ଯେଯାହା ଧର୍ମ ଆଚରନ୍ତି ॥ ୨୪ ॥
ସକଳ ଚନ୍ଦ୍ର ନେତ୍ରୁ ସେ ଦେଶ । ନ ହୁଅନ୍ତି ଦରିଦ୍ର ଲେଶେ ॥ ୨୫
କାଳେ ବରଷେ କାଦମ୍ବିନୀ । କେବେ ନ ହୁଇ ସସ୍ୟହାନି ॥ ୨୬ ॥
ବଜ୍ରାସ ତହିଁରେ ନପଡେ । କ୍ଷୁଧା ତୃଷ୍ଣା ନ ପିଡ଼େ ନ ଛଡ଼େ ॥ ୨୭ ॥
ତାଙ୍କ ବସଇ ଅନୁଘଡ଼ା । ସବୁ ମିଳେ ଯେ ଯାହା ଲୋଡ଼ା ॥ ୨୮ —
ସଂସାରେ ନଥିବା ପଦାର୍ଥ । ତହିଁରେ ମିଳଇ ଯାବନ୍ତ ॥ ୨୯ ॥

ଶାଳ ହିଂତାଳ ନାରିକେଳ । ପିଆଶାଳ ସରଳ ରସାଳ । ୪୦ ।
ପନସ କପିତ୍ଥ ତମାଳ । ଅଶ୍ୱତ୍ଥ କିଂଶୁକ ବନ୍ଧୁକ । ୪୧ ।
ଧବ ବକୁଳ ନାଗେଶ୍ୱର । ଅଶୋକ ପୁନ୍ନାଗ ଉଦର । ୪୨ ।
ଅଗୁରୁ ଚନ୍ଦନ ମନ୍ଦାର । ନିମ୍ବ ନାରଙ୍ଗ କର୍ଣ୍ଣିକାର । ୪୩ ।
ଜମ୍ବିର କୋବିଦାର ଲିମ୍ବୁ । ଅର୍ଜୁନ ଅମ୍ଳିକା କଦମ୍ବ । ୪୪ ।
ମାଳତୀ କୁନ୍ଦ ବାଣ ଗଛ । କେତକୀ ମାଧବୀ ଯେ ଗଛ । ୪୫ ।
ଲବଙ୍ଗ ଦାଡିମ୍ବ ମରିଚ । କଦଳୀ ବୀଅ ଅଳାବୁଚ । ୪୬ ।
ଯେତେକ ତରୁ ଲତା ମାନେ । ଦିବ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ସ୍ଥାନେ ସ୍ଥାନେ । ୪୭ ।
କୁମୁଦ କମଳ ମନୋହର । ଜାତି ଅନେକ ସରୋବର । ୪୮ ।
ଏମନ୍ତ କାନନେ ବେଷ୍ଟିତ । ସେସ୍ଥାନେ ବନ୍ଦ୍ୟ ପରବତ । ୪୯ ।
ବିଭାଗେ ବୃକ୍ଷ ଦ୍ରୁମ ଭେଦ । ତଥି ବହନ୍ତି ନାନା ନଦୀ । ୫୦ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣରେଖା ମହାନଦୀ । ମଧ୍ୟେ କେତେକ ବୈଣୀଗିରି । ୫୧ ।
ଋଷିକୁଲ୍ୟା ନଦୀ ପ୍ରବେଶ । ସିନ୍ଧୁକୁ ଗମନ୍ତି ଦକ୍ଷିଣେ । ୫୨ ।
ଏତେକ ମହାନଦୀ ଯାହେ । ସେଦେଶ ଉତ୍କଳ ବୋଲାଏ । ୫୩ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଏହି । ସ୍ୱର୍ଗ ସମାନ ଦିବ୍ୟ ଭୂଇଁ । ୫୪ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କର ଅଗ୍ନି ଛନ୍ଦ । ଦୁର୍ଗା ଗଣେଶ ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ର । ୫୫ ।
ସିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବ ଦେବାସୁରେ । ବାଳଖିଲ୍ୟାଦି ମୁନିବରେ । ୫୬ ।
ଉତ୍କଳ ଦେଶରେ ସ୍ୱଜନେ । ସର୍ବଦା ବସିଥାନ୍ତି ବନେ । ୫୭ ।
ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସିଦ୍ଧ ଜନକ । ଭଣନ୍ତି କାଶ୍ୟପ ବିଶେଷ । ୫୮ ।

ସ୍ତବନେ ଏଥେ କରନ୍ତି ଯେ । ତନ୍ତ୍ରୁ ପଣ୍ଡିଙ୍କି ନାହିଁ ଭୟେ । ୭୯

ଇତିଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ଉତ୍କଳଦେଶ ବର୍ଣ୍ଣନେନାମ ନବମଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—:(୦):—

୧୦ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ମୁନୟଊଚୁଃ ।

ଶୁଣନ୍ତି ସର୍ବ ଭକ୍ତି ଯୋଗେନା । ଶୁଣନ୍ତେ ବରବ କରନ୍ତା । ୧ ।
ସେସମସ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ । କେଉଁ ଯୁଗରେ ଉତ୍ପନ୍ନ । ୨ ।
କେବଣ ଦେଶେ ରାଜାଗତ । କହ ସେ ଗଲା କ୍ଷେତ୍ରବର । ୩ ।
କେମ୍ପି ସେ ନରପତି ଭଲ । ପ୍ରଭୁ ପ୍ରତିମା କରାଇଲା । ୪ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

ଶୁଣ ମାର୍କଣ୍ଡ ପୁତ୍ରାଙ୍କର । ଏସନ କହିଲେ ଦ୍ୱିଜବର । ୫ ।
ଭଲ ପୁଚ୍ଛିଲ ବାକ୍ୟ ମଧ୍ୟ । ସର୍ବ ମୁନିଯେ ସାଧୁ ସାଧ୍ୟ । ୬ ।
ପାତକହର ମୁକ୍ତି ଦାଈ । ଯେସନ ପ୍ର ଚରିତ ଅଟଇ । ୭ ।
ସତ୍ୟ ଯୁଗରେ ପୂର୍ବକାଳେ । ଜନ୍ମ କରନ୍ତା ସୂର୍ଯ୍ୟକୁଳେ । ୮ ।
ବୋଇଲା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା । ଯେନ୍ତି ମନରେ ମହାତେଜା । ୯ ।
ସେହୁ ପଞ୍ଚମ ବ୍ରହ୍ମ ଶିର । ଭରତ ଖଣ୍ଡେ ଅବନୀର । ୧୦ ।

ସୁଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମେ ମହୀନନ୍ଦନ । ଅଟେ ସେ ମନୁପଙ୍ଗ ନାଥ । ୧୧ ।
ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ମଣ୍ଡଳ ଉପରେ । ସେହାଣ୍ଡ ହେବ ଏକୁପରେ । ୧୨ ।
ସତ୍ୟ ବକତା ଶୁଚିମନ୍ତ । ଅଧ୍ୟାତ୍ମ ଜ୍ଞାନଂଶେ ପଣ୍ଡିତ । ୧୩ ।
ପିତା ମାତାରେ ଭକ୍ତିମାନ । ସର୍ବ ଦ୍ୱିଜରେ ସ୍ନେହ ଜାଣ । ୧୪ ।
ହରିଙ୍କ ପଦେ ଦୃଢ଼ଚିତ୍ତ । ପ୍ରିୟ ବକତା ମହାମତ । ୧୫ ।
ଚିତ୍ତ ଯୋଗ ସେବ୍ଯଙ୍କରେ । ଇନ୍ଦ୍ର ସମାନ ସମ୍ପଦରେ । ୧୬ ।
ନର ନାରୀର ପ୍ରିୟ ଦୃଷ୍ଟି । ଯେସନେ ପୌର୍ଣ୍ଣମା ପୂର୍ଣ୍ଣ ଶଶି । ୧୭ ।
ଯୁଦ୍ଧ ଭୂମସ୍ଥ ବରିଷ୍ଠ । ଶତ୍ରୁ ମର୍ଦ୍ଦନେ କାଳଦେବ । ୧୮ ।
ବଳ ସେ ସକଳମୂର୍ତ୍ତି ଶିଦ୍ଧ । କଲା ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱମେଧ । ୧୯ ।
ମୋକ୍ଷରେ ହୋଇ ଉଦମନା । ନକ୍ଷରେ ଇତର କାମନା । ୨୦ ।
ମାଳବେ ଅବନ୍ତି ନଗର । କରି ପାଳଇ ବସୁନ୍ଧର । ୨୧ ।
ସେ ନଗ୍ରେ ସ୍ୱଡ଼ଭ ଦେଉଳ । ପୁରପାଟଣା ମାଳ ମାଳ । ୨୨ ।
ଦିବ୍ୟ ପାଚେରି ଦ୍ୱାରେ ଢ଼ଳ । ମହା ଗମ୍ଭୀର ଉଥିଜଳ । ୨୩ ।
ସାରସ ହଂସ ଟିଟିବକ । ସାରସ କଇଁ ପୁଣ୍ଡରୀକ । ୨୪ ।
ଏସ୍ୱ ସୁନ୍ଦର ପୁଷ୍କରଣୀ । କ୍ରୀଡ଼ନ୍ତି ପୁରୁଷ ତରୁଣୀ । ୨୫ ।
ଗଜ ମନ୍ତ୍ର ଅଶ୍ୱ ଉଟ । ଛଥି ଭ୍ରମନ୍ତି ଗୋଷ୍ଠ ଗୋଷ୍ଠ । ୨୬ ।
ଗୋବିନ୍ଦ ନାମେ ସେହୁପୁରୁ । ବଉଦ୍ୟେ ସିନ୍ଧୁତା ବହାଇ । ୨୮ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବ ମାତ୍ରଗଣେ । ଭଜି ଅଛନ୍ତି ଅନୁକ୍ଷଣେ । ୨୯ ।
ଶୁଦ୍ଧ ତାହାଙ୍କୁ ପାପିନଙ୍କ । ଲଭଇ ସୁରନନ୍ଦ ପୁର । ୩୦ ।

ଶଙ୍କର ମହା କାଳ ନାମ । ସେଠାରେ ଜଗନ୍ତ ବିଶ୍ରାମ । ୩୧ ।
ପୂଜନ୍ତି ଶିବଙ୍କୁ ଭକ୍ତେ । ଲଭନ୍ତି ବିପୁଳ ଫଳକୁ । ୩୨ ।
ପୂର୍ବେ ବରୁଣ ସ୍ତୁତି କଲେ । ରୂପ ସେ ବଲେ ବିବଶନେ । ୩୩ ।
ସଂଜାତ କଲା ନଥି କଳା । ଦନ୍ତ ଘୋଡ଼ାସ୍ଥେ ତାଙ୍କ ଦେହ । ୩୪ ।
ସହିଁରେ ଏକ ଅରଜଲୀ । ଅବାନ କଲେ ସେବକପାଲୀ । ୩୫ ।
ବରୁଣ ବୋଲେ ଶାନ୍ତ ହୋଇ । ପୂର୍ଣ୍ଣି ରହିଲେ ଉମାସାଇଂ ।
ତାଙ୍କ କପାଳ ଚନ୍ଦ୍ର କର । ପଢ଼ାଇ ଅବନ୍ତୀ ନଗର । ୩୭ ।
ତାଙ୍କୁ ପୂଜନ୍ତି ବାଣାସୁର । ଦେଇ ଅନେକ ଉପହାର । ୩୮ ।
ତାହାଙ୍କୁ କଲେ ନମସ୍କାର । ସେସବୁ କାମଦାତା ହର । ୩୯ ।
ତାହାଙ୍କ ପାଶେ ଶିବ କୁଣ୍ଡ । ଜଳ ବୁଡ଼ାଇ ଗହିଂ ମୁଣ୍ଡ । ୪୦ ।
ଦେବତା ପିତୃ ଋଷିଗଣ । ତାହାଙ୍କୁ କର ତରପଣ । ୪୧ ।
ଶିବଅଲରେ ପ୍ରଣମି ଜ । ନୀରକୁ କରଣ ଅଷ୍ଟୋଜ । ୪୨ ।
ନିବାରକର ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ । ଶମ୍ଭୁଙ୍କୁ କରିବ ସ୍ନାହାନ । ୪୩ ।
ପୁଷ୍ପ ଧୂପ ଦୀପ ଗନ୍ଧ । ନାନାପ୍ରକାରେ ନଇବେଦ୍ୟ । ୪୪ ।
ଏହା ସମର୍ପି ଶିବଠାବ । କରି ନାଟିକ ପଢ଼ି ସ୍ତବ । ୪୫ ।
ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱମେଧ ପୁଣ୍ୟ । ଲଭେ ଲଭନ୍ତି ଭକ୍ତଜନ । ୪୬ ।
ସବ କଲୁଷ ଦୂରେ ଏଡ଼ । ଦିବ୍ୟ ବିମାନ ଏକଚଡ଼ି । ୪୭ ।
ଯାକୁ ସେ ଗଡ଼ି ଯାନ୍ତି ନାଇ । ଶମହିଂ ଗଙ୍ଗାଧର ପୁରୀ । ୪୮ ।
ଧନ ପ୍ରଜନ୍ମ ପରସଙ୍ଗେ । ରୋଗ ଦୁଃଖକୁ ତହିଁ କସ୍ତେ । ୪୯

ପୁଣ୍ୟ ଷଷ୍ଠୀରେ ବସ୍ତ୍ରକୂଳେ । ଜାତ ହୁଅଇ ରଜାଗଭେ । ୫୦ ।
ଶଙ୍କର ଯୋଗକୁ ପାଇଣ । ମୁକତ ହୁଅଇ ପ୍ରମାଣ । ୫୧ ।
ସେ ନକ୍ଷେତ୍ରେ ଯାନାମେ ନଦୀ । ମନ୍ତ୍ରି ତର୍ପଣରେ ଯଥାବିଧି । ୫୨ ।
ତାରପି ପିତୃଦେବତାଙ୍କୁ । ସମାନେ ଗମନ୍ତି ସ୍ୱର୍ଗକୁ । ୫୩ ।
ଅନେକ କାଳ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ । ଭୋଗ ସେ କରଇ ନିଶ୍ଚନ୍ତେ । ୫୪ ।
ଗୋବର୍ଦ୍ଧନ ନାମେ ଯେଉଁ ବଟ । ସେ ପାପିନର ମୋକ୍ଷକାର । ୫୫ ।
ଥିବେ କରେଖି ତାଙ୍କ ଦେହ । ଲଭ ସହସ୍ରେ ଗଜସୁଖ । ୫୬ ।
ଉତ୍ତରକୁ ଅଶ୍ୱମେଧଫଳ । ପ୍ରାପତ ହୋଇ ତତକାଳ । ୫୭ ।
କାମେ ସେ ନରକସ୍ଥ ଥିଲ । ଘେନିଣ ଏକୋଇଶି କୁଳ । ୫୮ ।
କଲ୍ପ ଗନ୍ଧର୍ବେ ଗାୟନ । ଶଙ୍ଖ ତାର ସନ୍ନିଧାନ । ୫୯ ।
ସ୍ୱଛନ୍ଦ କରଇ ଭଂକଂଣି । ସେସ୍ଥାନେ ବସି ଗନ୍ଧୋଦାଣି । ୬୦ ।
କଳପ ସମା ପ୍ରତିକାଳେ । ବଇକୁଣ୍ଠରେ ଭୋଗପାଏ । ୬୧ ।
ଜନ୍ମି ସେ ସୁବ୍ରାହ୍ମଣ ଘରେ । ଅସ ଜନମେକାରଧ୍ୟାରେ । ୬୨ ।
ହୋଇଣ ବଇକୁଣ୍ଠ ଯୋଗୀ । ପୁଣ ହୁଅଇ ମୋକ୍ଷଭାଗୀ । ୬୩ ।
ବିକ୍ରମ ସ୍ୱାମି ନାମେ ପୁଣି । ସେପୁରେ ହରେ ଚକ୍ରପାଣି । ୬୪ ।
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ଖଳ ସନ୍ତୁ । ନର ଲଭଇ ଶୁନ୍ଥଂଗୁନ୍ଥଂ । ୬୫ ।
ଅନ ଦେବତା ତହିଁ ଯେତେ । ସେ ସ୍ୱର୍ଗ ହୁଅନ୍ତି ଯୁଗତେ । ୬୬ ।
ତାହା ସେ ପାଟଣା ଅଟଇ । ଛତିଶ ଗ୍ରାମରେ ସୁନ୍ଦର । ୬୭ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଅମରାବତୀ ପରି । ସେମନ୍ତ ପୁରେ ଦଣ୍ଡଧାରି । ୬୮ ।

ରୋହିଣ ଦରଶନ ଅସେ । କୁଳର ପୁଣ୍ୟ ତୀର୍ଥ ଦେଖେ । ୬୯ ।
ସଂକ୍ଷେପେ ଯେତେ ସର୍ବଜନ । ଧାମ ଭ୍ରମଣ ଅନୁକ୍ଷଣ । ୭୦ ।
ଅନନ୍ତ ନଦୀତଟ ଶୋଭା । କାହିଁ ସେ ନପ ଭଲ ହେଉଛି । ୭୧ ।
ତତ୍ତ୍ୱଦର୍ଶୀଙ୍କ ସେ ଆସନେ । ଯେଉଁଠାରେ ଥିଲ ଦର୍ଶନେ । ୭୨ ।
ସେହୁ ବିଜୟ ଏକାନ୍ତେ'ରି । ବୁଲି ବାହୁଲ ନାହିଁ ହରି । ୭୩ ।
ନ ଦେଖି ପୁରେ ଧର୍ମି ଶ୍ରେଷ୍ଠ । ପଲଙ୍କେ ସୋଇଲ ଏକ ସ୍ତ୍ରୈ ୭୪ ।
ସେଦିନ ସ୍ୱପନେ ଏମନ୍ତ । ନୃପଙ୍କୁ କହନ୍ତି ଅନନ୍ତ । ୭୫ ।

ଶ୍ରୀ ଭଗବାନଉବାଚ ।

ମୋ ବାଣୀ ଶୁଣ ନୃପଶ୍ରେଷ୍ଠ । ମୋହ ନୋହିବ ତୋର ଅନ୍ତ । ୭୬ ।
ଲବଣାବ୍ଧି ସନ୍ନିଧାନେ । କନକ ବାଲୁକା ପୁଳିନେ । ୭୭ ।
ଅଛି ମୋ ନୀଳାଚଳ କ୍ଷେତ୍ର । ସକଳ ଲୋଚନ ପବିତ୍ର । ୭୮ ।
ପରମ ଗୁପତ ସେ ସ୍ଥାନ । ମୁକତି ଗତିର ନିଦାନ । ୭୯ ।
ସମସ୍ତ ପୁଣ୍ୟ ଅପୂର୍ବନ । ବୁଝନ୍ତି ପ୍ରଳୟରେ ଲୀନ । ୮୦ ।
କ୍ଷୀର ସାଗର ନିରବ୍ଧିଷ୍ଣୁ । ତହିଁ ହୁଅନ୍ତି ପରକାଶ । ୮୧ ।
ନେତ୍ରେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସ୍ଥଳେ । ସକଳ ଧାମ ଦେଖି ଚାଲେ । ୮୨ ।
ପଞ୍ଚମୁଖେ ସୋହଠଇ । ଚଳନ୍ତି ଶେଷ ଯାଏ ମୁହିଁ । ୮୩ ।
ସେଠାକୁ ଯାଅହେ ରାଜନ । ମୋତେ କରିବୁ ଦରଶନ । ୮୪ ।
ଆଉଁ ତେ ଯେଉଁ ତନ ଶାସେ । ମୋର ଦେହରେ ଅର୍ପିସେ । ୮୫ ।
ଏତେ କହନ୍ତେ ପଦ୍ମ ତୋଳା । ସଙ୍ଗାଇ ନିଦ୍ରା ଭାଙ୍ଗି ଗଲା । ୮୬ ।

ଶ୍ୟାମସୁନ୍ଦର ରୂପ ରସ । ନଦେଖି ସ୍ପୃହା ଉଠିବସ । ୮୮ ।
ମୁକ୍ତାଉରାଧ କୁଣ୍ଡଳ ନାମ । ବଳାପକଲ ଅନୁପମ । ୮୯ ।
ବୋଲଇ କବି ଅପକାର । କଲ ମୁଁ ନବଢେ ସ୍ପୃହ । ୯୦ ।
କାହା ପିଲଟା ପାଇଁ ଗାଇ । ଅସତ୍ୟ ଜଣାଇଲି ମୁହିଁ । ୯୧ ।
ଦେଖିମୁଁ ଅକ୍ରୁର ନନ୍ଦନ । କେଣିକି ଗଲେ ନିରଞ୍ଜନ । ୯୨ ।
ଅମ୍ବ କଦମ୍ବ ଲମ୍ବଗଛ । କହ ମୁ ଲୁଚିହଲ ପକ୍ଷ । ୯୩ ।
ଚାହୁଁ ମୁଁ ଅଛୁ ଦୃଷ୍ଟିପଥ । କେଣିକି ଗଲେ ଜଗନ୍ନାଥ । ୯୪ ।
କି ଅବା ବୈଷ୍ଣବ ଦେଖିଲେ । ଅଟଥି ନପୁଛିଲ ଦେଲେ । ୯୫ ।
କେଣ ମୁଁ ଯନ ଭାଁ ଅନାଇଁ । ଅନ୍ତର ହେଲେ ଚଉବାହୁ । ୯୬ ।
ଘର ଜନା ଅବାକଲ । ପ୍ରାଣିକ ପ୍ରାଣ ଅବାନେଇ । ୯୭ ।
ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖି ଦେଖି ମୁହିଁ । ଅଦୃଶ୍ୟ ହେଲେ ଭାବଗ୍ରାହୀ । ୯୮
ଅନେକ ଗୋରୂପେ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ମୁ ଅବା କଲଇ ମାରଣ । ୯୯ ।
ଦେଖନ୍ତୁ ନୟନ ସମସ୍ତ । ଗୋବିନ୍ଦ କେଣିକି ଗଲେଟ । ୧୦୦ ।
ଅଥବା ନିରଖିଲ ପ୍ରଜା । ଉର୍ଣ୍ଣେ ଚଲେ ପେଉଁଗନା । ୧୦୧ ।
କି ତୃଣ କାଷ୍ଠ ଝେଙ୍କାନେଇ । କୂପ ଜଡ଼ାଗେ ପିଙ୍ଗିଲଇ । ୧୦୨ ।
ନାରେଗୁ ଥିଲ ଅଖିନେଇ । ହଂଣ ଗଲେ ବନମାଳି । ୧୦୩ ।
ହୋଇଏ ମୋହିତ ଅପାର । ନିକିଇ ସନ୍ଧ୍ୟା ଭରିଣ ୧୦୪ ।
ଅନାଇଁ ଥିଲ କେନ ଠୋଲେ । ପାଞ୍ଚ ବନ କେଣେ ଗଲେ । ୧୦୫ ।
ଏମନ୍ତ ଭଜନ୍ତିରେ ନୃପ । କରନ୍ତେ ବହୁଳ ବିଳାପ । ୧୦୬ ।

ଧାଇଁଲା ଯାଇ ଚକ୍ରିଂରେ । ଉଭାଇଲେ ନୃପତି ନଗରେ । ୧୦୭
ଉତ୍କଳ ବାସୀ ପୁରଜନ । ଧାଇଁଲେ ନୃପଙ୍କ ସଦନ । ୧୦୮ ।
ବିସ୍ମିଣ ମନରେ ଅଶ୍ଚର୍ଯ୍ୟ । ଆସିଲେ ପୁରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ହିତ । ୧୦୯ ।
ଅନାଇଁ ନୃପତି ଶ୍ରୀବଦନ । କହିଲେ ସୁଗାର ବଦନ । ୧୧୦ ।

ମନ୍ତ୍ରିଗଣଉବାଚ ।

ଇନ୍ଦ୍ରମାଳବ ପୁରନ୍ଦର । କହନ୍ତ ଉଚ୍ଚସ୍ୱରେ ବାଦ । ୧୧୧ ।
ଅମ୍ଭେ ସକଳ ଭୂମିଜନ । ଜାଣିବୁ ସେକଥା ସାଧନ । ୧୧୨ ।
ପ୍ରକୃତି ଗଣର ସମ୍ବାଦେ । ଆଜ୍ଞା କହିଲେ ଗଦଗଦେ । ୧୧୩ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉବାଚ ।

ସ୍ୱପ୍ନେ ଦେଖିଲି ଜଗନ୍ନାଥ । ଶଙ୍ଖରଥାଙ୍ଗ ଗଦାହାତ । ୧୧୪ ।
ପୀତବସନ ବନମାଳି । ଘନ ଗଞ୍ଜନ ତନୁ ନୀଳ । ୧୧୫ ।
ସେ ମୋତେ ଆଜ୍ଞାଦେଲେ ହରି । ବୋଇଲେ ଯାଅ ନୀଳଗିରି ।
ଅତଏ ବନ୍ଧିବ ଯତ୍ନ'ଣ । କଲେଇ ସମ୍ଭାର ଭୂଷଣ । ୧୧୭ ।
ଶୁଣି ସକଳେ ଗଲେ ଅଳ । ଏଥନ୍ତେ ହୋଇଲା ସକାଳ । ୧୧୮ ।
ଏମନ୍ତ ଗଲା କେତେଦିନ । ହୁଣେଟି ଅବନ୍ତୀ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ୧୧୯ ।
କମଳା ପ୍ରିୟ ପୂଜାକାଳେ । ପ୍ରବେଶହେବାଚିହ୍ନ ଅଳେ । ୧୨୦ ।
କବୀ ପଣ୍ଡିତ ଯଉଛଣ । ଶୋତ୍ରିୟ ବ୍ରାହ୍ମଣ ବିଶେଷ । ୧୨୧ ।
ତୀର୍ଥ ଭ୍ରମିବା ଲୋକ ସାଙ୍ଗେ । ପୁରେନ୍ଦ୍ରଙ୍କୁ ଦେଖିଅଛେ । ୧୨୨

ଶ୍ରଦ୍ଧାରେ ବୋଇଲେ ଏମନ୍ତ । ସଂବାଦ କ୍ଷେତ୍ର କୁରୁଖ୍ୟାତ ।୧୨୩।
ସ୍ତମ୍ଭ ନୀଳମଣି ଚୂଡ଼ି । ଯହିଁରେ ଅଛନ୍ତି ଅଦ୍ୟାପି ।୧୨୪।
ଚର୍ମ ଚକ୍ଷୁରେ ତାଙ୍କୁ ମୋର । ଦେଖି ନ ହୋଇଛୁ ବତ୍ସର ।୧୨୫।
ଏହା କହନ୍ତେ ଜଗନାଥ । ପିଠର ପାଇ ପୁଲକିତ ।୧୨୬।
ତୀର୍ଥ ବୁଲିବା ଲୋକଗଣ । ଏସନ୍ତ ଯତ୍ନରଲେ ସେହୁ ।୧୨୭।
ଶୁଣିଲୁ ହଜିହେ ସବୁ ଏ । ଯେ ମା ବୋଇଲେ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ।୧୨୮।
ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଞ୍ଚଙ୍କେ ଏଥେକ । ଜାଣିବା ତୀର୍ଥି ରହିଯେଛ ।୧୨୯।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନମନଙ୍କ ଅନାଇଁ । ବୋଇଲେ ଶୁଣ ନରସାଇଁ ।୧୩୦।
ନୀଳକ କାଳ ମୁକୁନ୍ଦ । ତୀର୍ଥ କରଇ ଗତାଗତ ।୧୩୧।
ଶୁଣ ମୁଖରୁ ନରୋତ୍ତମ । ଶୁଣିଛୁ କେତେକେତେ ଟମୀ ।୧୩୨।
ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ଓଡ୍ର ଦେଶେ । ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ର ପାଶ୍ଚେ ।୧୩୩
ଅଛି ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର । ସଜଳ ଲୋଚନ ସହିତ ।୧୩୪।
ବନ ମଣ୍ଡଳେ ମଣ୍ଡିହୋଇ । ନୀଳପର୍ବତ ଅଛନ୍ତି ।୧୩୫।
ବିଷ୍ଣୁକ୍ଷେତ୍ରରେ କଳ୍ପବଟୁ । କ୍ରୋଶେ ଓସାରମହାତାରୁ ।୧୩୬
ମୂଳ ଛୁଇଁଲେ ସେହୁ ବୃକ୍ଷଛାଇଁ । ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଧ୍ୱଂସଯାଇ ।୧୩୭
ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡ ପଛେ ତାର । ପୁରିଛି ଭଣ୍ଡୁ ପୁଣ୍ୟନୀର ।୧୩୮।
ଅଶ୍ୱମେଧର ଦଶସ୍ତୁତି । ଫଳ ସେ ଲଭଇ ନିଶ୍ଚିତ ।୧୩୯।
ସେହୁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନରଶ୍ରେଷ୍ଠ । ବାସେ କରିଥିଲ ତାସ ।୧୪୦।
ମୋହନ ପିଲଡ ହସନ୍ତି । ବନରେ ଖେଳନ୍ତି ଥନ୍ତି ।୧୪୧।

ଛିଡ ଗନ୍ଧରେ ଦେବଗାଏ । ସେଠାକୁ ଅସନ୍ତ ସଙ୍ଗିଏ । ୧୪୩
ମାଧବ ଦରଶନ ପାଇଁ । ମହା ଆନନ୍ଦ ମନହୋଇ । ୧୪୪ ।
ପରମ ଆମୋଦ ଦଶହରେ । ସ୍ତୁତି ପଢ଼ନ୍ତି ନାନାପ୍ରକାରେ । ୧୪୫ ।
ଜହିଁ ମୁ କରଥିଲ ସ୍ଥିତି । ଶୁଣିଲ ଏକ ପୂର୍ବ କଥା । ୧୪୬ ।
ସେହିଠାରେ କୃଷ୍ଣ ଭକ୍ତ । ପିଇବା ପାଇଁ ଏକବାକ୍ୟ । ୧୪୭ ।
ଅହି ପଡ଼ିଲ କୃଷ୍ଣନକେ । ପ୍ରାଣ ତେଜିଲ ତତକ୍ଷଣେ । ୧୪୮ ।
ଲଭିଲ ବାସୁଦେବ ତନୁ । ଅଗୋଚର ଜୀବ ଜ୍ଞାନ ଧ୍ୟାନ । ୧୪୯ ।
ମୁହିଁ ମୁ ହୋଇଥିଲ ପୂର୍ବେ । ମାଧବ ପରସାଦୁ ଏବେ । ୧୫୦ ।
ଶୁନ ମୋହର ହେଲ ସୋଥା । ଜାଣିଲ ଅଷ୍ଟ ଦଶ ବିଦ୍ୟା । ୧୫୧ ।
ଶାସ୍ତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗେ ତତ୍ପର । ଅନନ୍ତ ଅବ ମୋକ୍ଷଦ୍ୱାର । ୧୫୨ ।
ଭଜଇ ମାଧବ ଦେବତା । ନକରେ ଆନ କଛି ଚିନ୍ତା । ୧୫୩ ।
ନୀଳପର୍ବତ ମୂଳଭାଗେ । ବରୁଣ ଦେବ ଦ୍ୱାରଭାଗେ । ୧୫୪
ଅନେକ ଘର ଗୃହପାଶେ । ଶବର ଦ୍ୱୀପ ତହିଁ ବସେ । ୧୫୫ ।
ସେଠାରୁ ଏକପଦ ବାଟ । ଯହିଁ ମୋ ମାଧବ ପରକଟ । ୧୫୬ ।
ତହିଁରେ ବିଶ୍ୱାବସୁ ନାମ । ଶବର ପ୍ରବର ଉତ୍ତମ । ୧୫୭ ।
ରୁ ମହାଭକ୍ତ ଦୃଢବ୍ରତ । ଅବଲେ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଭଗତ । ୧୫୮ ।
କହିବା ପାଇଁ ଏ ସନ୍ଦେଶ । ତେଣୁ ଅଇଲି ତୋର ପାଶ । ୧୫୯ ।
ଖାଇ ବସନ ଭୂମି ଧନ । ଏଥି ମୋ ନାହିଁ ପ୍ରୟୋଜନ । ୧୬୦ ।
ସେ ବିପ୍ରଠାକୁ ଯାଇ ବୋଲ । ନୀଳମାଧବ ଦେବ ପୂଜା । ୧୬୧ ।

ଯାହା ମୁ କହୁଛି ଶୁଣକେ । ଏ ସିନ୍ଧୁ କୋଳେ କଦ ଟଗେ ।୧୬୪।
ଏମନ୍ତ କହି ସେ ନାଥଲେ । ସଙ୍କଳ୍ପେ ଶୂନ୍ୟ ଥିଲେ ତୋଳେ ।୧୬୫।
ବେଗେ ହୋଇଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ । ବସୁ ହେ ହେଲେ ଗଦଗଦ ।
ଅଛୁଲେ କଡ଼ାନ୍ତ ଦସ୍ତର । ଏବେ କିନ୍ତୁ ନର୍ଭ ହେବ ମୋର ।୧୬୬।
ଯାଇ ସେ ପର୍ବତ ସମୀପ । ଦେଖିବ କେହୁ ଦିବ୍ୟ ରୂପ ।୧୬୭।
ଏମନ୍ତ ଭାବ ଅନ୍ତର୍ଗତ । ଚଳିଲେ ଶୁଣ ପୁରୋହିତ ।୧୬୮।
ନାରଦ ସ୍ଥିତ ପର୍ଣ୍ଣନାଡ଼ି । ଭଣଇ ଯତି ହି ବଣ ପଣ ।୧୬୯।

ଇତିଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମାହାତ୍ମ୍ୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନନିର୍ଣ୍ଣୟେ [illegible] ଉପଦେଶୋ ନାମ ଦଶମ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—:(୦):—

୧୧ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉବାଚ

ସ୍ୱାମୀ କ୍ଷମା କର ମୋର । ତୁମ୍ଭ ଅଗ୍ରତ ବିଚାର ।୧।
ଏକଥା ଚିତ ଶର ସ୍ୱାଦେ । ସାଧୁ ମୁ ପଚୁ ପଦସ୍ନେହେ ।୨।
ଶୁଣି ଏ ଅଦ୍ଭୁତ କଥା । [illegible] ଜାଣିବାକୁ ବଳୁଛି ମନସା ।୩।
କେଉଁ ବିଧି ଅନାଦି ପୁରୁଷ । [illegible] ସଂସାର ଉଦ୍ଧାର ।୪।
ଚିତ୍ତନ କର ଏଥେ ବିଭୁ । ପାଇବ ଚତୁର୍ବର୍ଗ ଫଳ ।୫।

ଶୁଣି ଭାସନ୍ତି ପୁଷ୍ପେବ୍ରତ । ଏକଥା କରିବ ନାସ୍ତିତ ।୬।
ଚର୍ମ ଚକ୍ଷୁରେ ଗଦାଧର । ରୂପ ଦେଖିବୁ ଦଣ୍ଡଧର ।୭।
ଆରମ୍ଭେ ତୁମ୍ଭେ ଅମ୍ଭେ ମିଳି । ବାସ କରିବା ସେହି ସ୍ଥଳି ।୮।
ସଂସାରେ ଜନ୍ମ ହୋଇ ଥିବା । ଛନ୍ଦଂ ଅଧିକ ବଢ଼ାଇବା ।୯।
ମୋସ ନ ଘଇ ହ୍ରଦାପତି । ହଗର୍ଭଗ୍ରନ୍ଥି ଘେନ କତ ।୧୦।
ନୀଳ ପର୍ବତ ଠାକୁ ଛଡ଼ । ମାଧବ ଦର୍ଶନ କରିବ ।୧୧।
କ୍ଷେତ୍ରର ପରିମାଣ ବୁଝି । ଅମ୍ଭେ ଗନ୍ତୁ । ସ୍ଥ ନଦେଛୁ ।୧୨।
ସବୁଠେ ଅଣିବ ବାରତା । ମଙ୍ଗଳ ହେବ ରେକତନ୍ତ୍ରା ।୧୩।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉବାଚ

ଧନ୍ୟ ଗୋସାଇଁ ପୁଷ୍ପେବ୍ରତେ । ଭଲାବଗ୍ରହ କଲଚିତ୍ତେ ।୧୪।
ଛଡିଲ ବାଣି ଶୁଣି କର୍ଣ୍ଣେ । ମୁହିଁ ବଗ୍ରହ ଥିଲି ମନେ ।୧୫।
କ୍ଷେତ୍ରର ନକଟେ କଟକ । କରି ରହିବ ଥାଳାକୁ ।୧୬।
ଘଇ ଭୂମିର ଏବେ ଯାଉ । ଦେଖିଲେଉଣି ଦେବେ ଥାଉଁ ।୧୭।
ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଦଣ୍ଡଧର । ପ୍ରବେଶ ହେଲା ଅନ୍ତଃପୁର ।୧୮।
ଘ୍ରାବନ ପତି ଅଭିମତ । ଏଥୁଅନ୍ତେ ପୁଲୋହିତ ।୧୯।
ଯେତେକ ମହିତ ପୁରୁଷେ । ଥିଲେଟି ଆପଣା ପାଖେ ।୨୦।
ତାହାଙ୍କୁ ମେଲାଣି ଦେଇଣ । ଘରକୁ ଗଲେ ବ୍ରାହ୍ମଣ ।୨୧।
ମଉତ୍ତରଙ୍କୁ ଡକାଇଲେ । ଉତ୍ତମ ମୁହୂର୍ତ୍ତେ ଖୋଜିଲେ ।୨୨।
ସାହଜାଇଛ ସ୍ଥାପାଖେ । ଏହା କହିଲେ ତୋଷମୁଖେ ।୨୩।

ମାଧବ ଦର୍ଶନେ ଭକତ । ବେଗେଣୁ ଯାଅ ନୀଳାଚଳ । ୧୪ ।
ଶୁଣି ସେ ହୋଇ ତୋଷମନ । ଚଳି ଅନେକ ସ୍ୱବନ୍ଧୁଜନ । ୧୫ ।
ଦେଶ ଭ୍ରମଣ ଲୋକ ଦେଖ । ଭାବ କରିଣ ଦର୍ଶିବ । ୧୬ ।
ଆପେ ଅନେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ରଥେ । ଗମନ କଲେ ଗଲ ପଥେ । ୧୭ ।
ଯାଉଁ ଚିନ୍ତନ୍ତି ଦ୍ୱିଜୋତ୍ତମ । ଧନ୍ୟ ମୋ ସଫଳ ଜନମ । ୧୮ ।
ଜନ୍ମ ପଇଲ ଜାଣି ଅଙ୍କ । ଦେଖିବି ଶ୍ରୀମୁଖ ପଙ୍କଜ । ୧୯ ।
ଶ୍ରବଣ ମନ ନଭ ପ୍ରାଏ । ଯତନେ ଜ୍ଞାନ କୁ ଯୋଗାଏ । ୨୦ ।
ସମାଧି ସାଧି ଏକେ ଏକେ । ଦେଖନ୍ତି ହୃଦ ପୁଣ୍ଡରୀକେ । ୨୧ ।
ଅଜ ମୁ କାଳଗଣି ଶୃଙ୍ଗେ । ତାହା ଦେଖିବି ନେତ୍ର ଯୁଗେ । ୨୨ ।
ପୁରାଣ ଇତିହାସ ସ୍ମୃତି । ଆଗମ ସଙ୍ଗୀତ ଶ୍ରୁତି । ୨୩ ।
ଯାହାର ରୂପକୁ ଏ ଅଦ୍ୟ । ପାରନ୍ତି ନାହିଁ ପ୍ରତିପାଦ୍ୟ । ୨୪ ।
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖିବି ଲୋଚନେ । ଅସାର ସଂସାର ମୋଚନେ ୨୫
ଲଭିବି ପିୟୂଷ ସେଚନ । ସ୍ତୁତିରେ ଭଣିବି ବଚନ । ୨୬ ।
ଯାହା ନାମ କୀର୍ତ୍ତନ ବଳ । ତ୍ରିବିଧ ତାପ ଦାପହର । ୨୭ ।
ପଦ ପଙ୍କଜ ଯାର ସେବି । ଭବରେ ନୋହିବ ପଶୁଭବ । ୨୮ ।
ଅନନ୍ତ ମହିମା ପଞ୍ଚକ୍ରୋଶେ । ଆବୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ଦାରୁବେଶେ । ୨୯ ।
ସୂକ୍ଷ୍ମ କାଳ ଅଗ୍ରପ୍ରାନ୍ତେ । ଅନ୍ତଃକରଣେ ଯେହୁ ଥାନ୍ତେ । ୪୦ ।
ସର୍ବଙ୍କେ ଏରୂପ ଅଛନ୍ତି । ଯାହାଙ୍କୁ ବେଗଳ ନୁହଇ । ୪୧ ।
ଏଥିକି କହନ୍ତି ବେଦାନ୍ତେ । ତାହା ଜାଣନ୍ତି ମହାସନ୍ତେ । ୪୨ ।

ଜଳ ଗର୍ଭାନରେ ଧାଣ୍ଡରି । ଜାଣିତ କେହ୍ନେ ତାଙ୍କୁପାରି ।୪୩।
ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତେ ବୃଷଭାଣି । ଗଡ଼ଇ ନୟନରୁ ପାଣି ।୪୪।
ଝୁରନ୍ତ ହୋଏ ଅପଘନେ । ରଥ ଗମଇ ସଳେଷନେ ।୪୫।
ହସ୍ତ ହୋଇଛ ଉତ୍କଣ୍ଠ । ନଜାଣେ ଗଲେ ଦୂରବାଟ ।୪୬।
ଏମନ୍ତେ ଖଣ୍ଡିଲା ଦିବସ । ସନ୍ଧ୍ୟା ହୋଇଲା ପରବେଶ ।୪୭।
ମାଣିକ୍ୟ ମାଳା ଥିଲ ପଶ୍ଚ । ଦଶିଲ ଦଶଦିଶ ତୋରା ।୪୮।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କବଣ ଛ ପଦ୍ମେ । ଏକ୍ଷୁପେ ପ୍ରବେ ତ୍ରଳଅଚ୍ଛେ ।୪୯।
ଜଳନ୍ତୁ ହେଲ ଚନ୍ଦ୍ରମାକ । କହିଲା ଦ୍ୱାନଶରେ ଶୋକ ।୫୦।
ନ..ସ ସରରେ କଲେ ଘଷି । ସାନନ୍ଦ ହେଲ ଉନ୍ନୀତ ।୫୧।
ଏସନ ସନ୍ଧ୍ୟା ଅଗମନ । ଦେଖି ସେ ପୁଂସଦ୍ଧତ୍ତ ସ୍ଥାନ ।୫୨।
ତହିଁ ଉତ୍ତର ସନ୍ନିଧାଇଲା । ନିର୍ମଳ ସ୍ଥାନରେ ବସିଲ ।୫୩।
ଭୋଜନ କଲେ ଜଳାଖଳେ । ଉଠି ସେ ଗମିଲା ସକାଳେ ।୫୪।
ଏସ୍ଥନେ ଗଲା କେତେଦିନ । ଏଳରେ ହୋଇଣ ନିର୍ଜନ ।୫୫।
ଦୂରଯାତ୍ର ପରିବେଶ । ଦେଖିଲା ଏକ ଦେଶ ।୫୬।
ସେ ଦେଶ ଭୂମି ମଣ୍ଡନ । ସକଳ କଲୁଷ ଖଣ୍ଡନ ।୫୭।
ଉତ୍କଳ ଅଟେ ନାମ ଯେ । ଦୁର୍ଲଭ ନିକଟରେ ଯମ ।୫୮।
ତାହା ଦେଖି ଚଳେ ବିଜେ । ଦେବଙ୍କ କାନନ ସନ୍ତେ ।୫୯
କାହିଁ ଦେଖଇ ଚିଲ ବୃଷ । ଶାରେ ଗମନେ ଯାଆନ୍ତୁ ।

ଅସ୍ତ ହୋଇଲେ ଦିନକର । ମିଳିଲା ମହା ଭଣ୍ଡାର । ୬୧ ।
ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇ କଲାଜୟ । ଚିନ୍ତିଲା ମାଧବ ସ୍ୱରୂପ । ୬୨ ।
ରଥ ଉପରେ ବସ୍ତ୍ର-ପାଇ । ସେଦିନ ରଜନୀ ପୁହାଇ । ୬୩ ।
ସ୍ନାନ ବିନ୍ଦୁରେ ନୃପବର । ଫୁଟିଙ୍କି ହୋଏ ଆରପାରି । ୬୪ ।
ହାଲ ପଭାର ଚେଳକୁର । ପୁଣି ଗମିଲା ଚନ୍ଦ୍ରରଥ । ୬୫ ।
ଶ୍ରୋତ୍ରିୟ ଯାଜ୍ଞିକ ବ୍ରାହ୍ମଣ । ଦେଇ ତାଙ୍କୁ ଗ୍ରାମଗଣ । ୬୬ ।
ଯାଗ ଯଜ୍ଞ ସେ ପରକାଶେ । ଚଳନ୍ତ ରଥ ବେଳାପାଶେ । ୬୭ ।
ଲଙ୍ଘିତା ପୁରୋତ୍ତମ ସ୍ଥାନ । ମିଳିଲା ଏକାମ୍ର ବନ । ୬୮ ।
ଦେଖିଲା ତହିଁ ନରପତେ । ବନ୍ଧୁ ଆୟୁଧ ଭୃଙ୍ଗହସ୍ତେ । ୬୯ ।
ଭ୍ରମନ୍ତି ଜନମ ହେଲମୁର୍ତ୍ତି । ଜା ରାତ୍ରିଁ ଆପଣେ ଭୁବଇ । ୭୦ ।
ରଥୁଁ ଓହ୍ଲାଇ ନରବର । ସାଷ୍ଟାଙ୍ଗେ କଲା ନମସ୍କାର । ୭୧ ।
ହରଷେ ପଶୁପତି ପୂରେ । ଶମ୍ଭୁଙ୍କୁ ଦେଖିଣ ନପାରେ । ୭୨ ।
ବିଷ୍ଣୁଙ୍କ ମନ୍ତ୍ରେ ଏକାଭକ୍ତେ । ନାଷ୍ଟିକେ ନ ଜାଣେ ବାତ୍ରିକେ । ୭୩ ।
ପୁଣି ଚଳିଲା ଯାନରଥି । ଆଇଲ ହରଷେ କ୍ଷେତ୍ରପତି । ୭୪ ।
ଏମନ୍ତେ ଯାଇ କେତେଦୂର । ଦେଖିଲା ନୀଳଗିରି ବର । ୭୫ ।
ନର୍ତ୍ତନ କଲା ରଥ ପଞ୍ଚ । ଛନ୍ଦେ ସେ ପରବତ ଭୋଗ । ୭୬ ।
ଶଙ୍ଖନାଦ କଲା କାଣ୍ଡ । ଭୂମିରେ ହୋଇଣ ଅଷ୍ଟଦଣ୍ଡ । ୭୭ ।
ସହିତ ସାମନ୍ତ ଲକ୍ଷଣ । ଅଷ୍ଟାଙ୍ଗ ଥପି ହୋଇ ରହ । ୭୮ ।
ଶେଷ ନିଦ୍ରାୟେ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଅବା । ଧରଣୀ ଭେଦି ଦ୍ୱାରେ ଶୋଭା । ୭୯ ।

ତମାଳ ପନସ ରସାଳ । କେଳୀକଦମ୍ବ ଜମ୍ବୁଜାଲ । ୮୦ ।
ମାଧବୀ ନାଗେଶ୍ୱର ବଉଳେ । ଏ ଶୋଭା କେବଣ ସ୍ଥାନରେ । ୮୧ ।
ଶଶଙ୍କ ମୃଗ କୃଷ୍ଣସାର । କରନ୍ତି ତହିଁରେ ପ୍ରଚାର । ୮୨ ।
ଲୁଣି ସୁନ୍ଦର ଚାମ୍ପଶିଳା ! ଢବା ଘଣ୍ଟାରି ଗଜମାଳା । ୮୪ ।
ସେ ଯେନ ମତ୍ତ ଗଜ ଭ୍ରମେ । ଦନ୍ତୀ ମାତଙ୍ଗ ଦନ୍ତୀଗମେ । ୮୫ ।
ଜଳଦ ଶଙ୍କା ଉପୁଜାଏ । ମଜକେ ନାଚନ୍ତି ମୟୂରେ । ୮୬ ।
ଚାତକେ ଶୂନ୍ୟକୁ ନଗମି । ଜଳକୁ ଲେଉଟନ୍ତି ଭୂମି । ୮୭ ।
ଚରଣ ବନେ ତରୁପାଶେ । ଅଞ୍ଜନ ରସ ପ୍ରାପ୍ତ ଦଶେ । ୮୮ ।
ଅଞ୍ଜନଚଳ କଲେବରୁ । ସେ ମଦ ଜଳ କାଶିଗିରୁ । ୮୯ ।
କିଅବା ବସ୍ତ୍ରରୂପ କାଳେ । ତମାଳ ଯେନ ନୀଳକୋଳେ । ୯୦ ।
ଶୃଙ୍ଗାର ରସ ଦେବଗଣ । ଦେହଙ୍କ ଭେଟନ୍ତି ସହଜ । ୯୧ ।
ଅଣ୍ଟାଳତନ ଶୃଙ୍ଗ ଗଣେ । ଶୋଭା ଦିଶନ୍ତି ଏଣେତେଣେ । ୯୨ ।
ଭଣ୍ଡୁ ସୁନ୍ଦର ନୀଳାଚଳ । ସ୍ତନ୍ତ୍ରକେ ଯେସନେ ତମାଳ । ୯୩ ।
ଅଷ୍ଟଧାତୁରେ ଅଙ୍ଗରାଗ । ଭଣ୍ଡି କଞ୍ଚୁକ କେଳିଶୃଙ୍ଗ । ୯୪ ।
ନିକୁଞ୍ଜ ମିଳିନ ଉଦରେ । ଶୁକ ସାରିକା ଧ୍ୱନି କରେ । ୯୫ ।
[illegible]ରେ ମଧୁର ଘନସ୍ୱନ । ହଂସ କୂଳେ ଶୋଭା ସରୋବର । ୯୬ ।
ସେ ଜଳେ କୁମୁଦ କମଳ । ଦିବ୍ୟ କହ୍ଲାର ମାଳ ମାଳ । ୯୭ ।
ଭୃଙ୍ଗ ସଙ୍ଗ [illegible] । ମଧୁରବରେ ମନୋହରେ । ୯୮ ।
ଯାତ୍ରିକ ଗୁମ୍ଫ ପ୍ରାନ୍ତେ ଦଶି । ଦୃଷ୍ଟି ଗୋଳନ୍ତି କାଳହଂସି । ୯୯ ।

କୁସୁମେ ନିକୁଞ୍ଜ ଅନ୍ତରେ । ଦଶନ ବୋଗ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତରେ । ୧୧୦

ଶଙ୍ଖଚ ପୁଷ୍ପେ ଗିରି ସେହୁ । ଦଂଶେ ଦଂପିଲ ପ୍ରାପ୍ୟେକାହୁଁ । ୧୦୧ ।

ପ୍ରବାଳ ଦ୍ରୁମେ କେଉଁ ଠାବେ । ଦଶର ସାନୁ ଭାଗ ଭାଗେ । ୧୦୨ ।

କାନ୍ତେ ଗମନେ କେଉଁ ଦେଶେ । ଗଳକ ପାପ୍ୟେ ଦଶରସେ । ୧୦୩

ପକ୍ଷି ଚନ୍ଦ୍ରନେ କେଉଁଠାଇଁ । କହିବା ପାଏ ପ୍ରବେଶୋଇ । ୧୦୪ ।

କାନ୍ତେ ଗୋବିନ୍ଦ ଶାରଦେ । ଚନ୍ଦ୍ରାବ କାନ୍ତ ଅନନ୍ଦେ । ୧୦୫ ।

ଅନେକ ରୂପେ ଦେହଧର । ପର ଦଶର ତେଣୁ ଗିର । ୧୦୬ ।

ଘନେ ବାନ୍ଧୁଲ ପାଦ୍ୟେ ଦଶି । ତଥି ଖେଳନ୍ତି ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଦାସୀ । ୧୦୭ ।

ପବନ୍ତ ଶୋଭା ଲକ୍ଷ୍ମୀ କାଣି । ଦନ୍ତ ସକଳ ରକ୍ଷୀ ଗଣି ୧୦୮

ଅନଳ ଶିଖା ଧିକ୍କୃତରେ । ଧିକି ସେ ଦଶଛାଁ ଅଟଳେ । ୧୦୯ ।

କର୍ପୂର ସେହୁ ଦନ୍ତ ଜାତ । ନାହିଁ ତହିଁରେ ବକ୍ରଘାତ । ୧୧୦ ।

ତାଗିଲେ ଦନ୍ତ କାନ୍ତେ । ହୋଇଛି ଅତି ପରତେ । ୧୧୧ ।

ସବୁ ଅଙ୍ଗରୁ ଶାଖା ତାର । କେତେ ଲେଖାଏ ପରସାର । ୧୧୨

ଜଗନ୍ନାଥଙ୍କେ ତରୁ ସୋହେ । କବଚ ପିନ୍ଧାଇ ପରୁଏ । ୧୧୩ ।

ସେତ ଭୃଙ୍ଗେ ପକ୍ଷିକୁଳ । ହୁଅନ୍ତି ସଦା କୋଳାହଳ । ୧୧୪

କମଳା ପଞ୍ଚବାଟିଙ୍କର । ଦେଇ କଙ୍କଣ ଧ୍ୱନି ଘୋର । ୧୧୫ ।

ଏ ସର୍ବ ଚିହ୍ନ ଅଛଇ । ଶବ୍ଦ ପ୍ରସର ମଧ୍ୟେ । ୧୧୬ ।

ଯେ ମାଳତି ଚନ୍ଦ୍ରକାନ୍ତ । ଷଡ଼ ଋପରେ ନୈବେଦ୍ୟ । ୧୧୭ ।

ତାଣ ଦର୍ଗନ୍ଧ ଦେବାତି । କେଉଁ କି ଅନ୍ତ ଶେ ଉଦେଶି ।

ଏମନ୍ତ ଗିରିଙ୍କି ଅନାଇ । ନୃପତି ପୁରୋହିତ ଜାଇ । ୧୧୯ ।
ପ୍ରବେଶ ପରବତ ତହୁଁ । ଲୋକ ସେ ନପାଇଲା ବାଟ । ୧୨୦ ।
ଦୁର୍ଗମ ହୋଇ ବିଦ୍ୟାପତି । କ୍ଲେଶ ପାଇଲା ବହୁମତି । ୧୨୧ ।
ମାଧବ ଦେବ ଦରଶନେ । ମନ ନିବେଶି ସମାଧାନେ । ୧୨୨ ।
ଦେଖିବା ପାଇଁ ଅନଶନ । ବନର କରିଣ ଶୟନ । ୧୨୩ ।
ବହୁ ନାକ୍ଷତ୍ର ଚିନ୍ତାହୋଇ । ପଡ଼ିଲା ଅବନୀରେ ଶୋଇ । ୧୨୪ ।
ଦେଖିଲେ ପଞ୍ଚେ ସରଦ୍ୱୀପ । ଜଗିଯେ ଅଛଇ ସ୍ୱରୂପ । ୧୨୫ ।
ବୃକ୍ଷ ଭଗତି କଥାନରେ । ତହିଁ କଇନ୍ତ୍ୟ ପଇଷ୍ଟରେ । ୧୨୬ ।
ଶୁଣି ସେ ନରଙ୍କ ଉତ୍କଳ । ହରଷ ହେଲା ବିଦ୍ୟାପତି । ୧୨୭ ।
ତେଣୁ ସ୍ୱପ୍ନକୁ ଅନୁସରି । ଗମନ କଲା ବେଗକରି । ୧୨୮ ।
ଦେଖିଲା ତହିଁ ଦ୍ୱିଜବର । ବସିଛି ଶବର ନଗର । ୧୨୯ ।
ଶଙ୍ଖ ରଥାଙ୍ଗ ଗଦାଧର । ଦେଖିଲା ତହିଁ ଉକ୍ତଜର । ୧୩୦ ।
ନୁଆଇଁଲା ଅଇଁ ମସ୍ତକ । ପ୍ରଣାମ କଲା ସୁବିବେକ । ୧୩୧ ।
ନିଷାଦ ଅଧିପତି ପୁତ୍ରୀ । ନାମ ଯେ ତାହାର ଲଳିତା । ୧୩୨ ।
ମୃଗ ଚରମ ଆଣିଦେଲା । ବସାଇ ବିପ୍ରଙ୍କୁ ପୂଜିଲା । ୧୩୩ ।
ଶବର ବିଶ୍ୱାବସୁ ନାମେ । ସେହି ସମସ୍ତ ନିତଥାବେ । ୧୩୪ ।
ଛଦ ମାଧବ ପୂଜାଶେଷ । ଗିରି ମଧ୍ୟରୁ ପରବେଶ । ୧୩୫ ।
ସ୍ୱୟଂ ଶବର ଚୂଡ଼ାବେଶ । ପାରିଜାତ ଅଛି ତନୁକେଶ । ୧୩୬ ।
ଦୃଷ୍ଟିରେ ତାହାର କଳଳ । ହୋଇଛନ୍ତି ବରଳ ଦୁକୁଳ । ୧୩୭ ।

ମହା ତପସ୍ୱୀ ହେଁ ସନ୍ଦେହେ । ଦୁଃଖ ପ୍ରକାଶେ ବୃଷ୍ଟ ଦେହେ ।୧୩୮
ଦ୍ୱିଜ ବଚନେ ତାଙ୍କ ଗୃହ । ଅସ୍ପୃଷ୍ଟ ସେବା ସଂତଏବ । ୧୩୯ ।
ଚର୍ମ ଲୋମ ଜେ ଉଚ୍ଚ ଭୂଷଣ । ବୈଷ୍ଣବଂ ଶ୍ରେଷ୍ଠ ଯେ ପ୍ରମାଣ ।୧୪୦।
ସ୍ୱାଦ୍ୟେଂଘ ଜନ୍ମ ଧାରଣ । ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତେ ମହାଗବାତା । ୧୪୧ ।
ଶବର ଦେହକାଳେ ଅଟେ । ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କ ଏହା ଭାସେ ।୧୪୨।

ଶବରଉବାଚ ।

କେଉଁ ଯାନ୍ତୁ ଆଗମନ । କାନନ ଗହନ ଏସ୍ଥାନ । ୧୪୩ ।
ଲଭିଛ ଦୋକ ଶୋଷ ଶ୍ରମ । କରଏ ପୁରେ ବିଶ୍ରାମ ।୧୪୪ ।
ଏମନ୍ତ ଶବର କହିଲା । ପାଦ୍ୟ ଆସନ ଅର୍ଘ୍ୟ ଦେଲା । ୧୪୫ ।
କନ୍ଦମୂଳ ହୋଇଲା ପୁଣି ହିଁ । ଫଳାଦି କଉଟ ମନୋହିଁ । ୧୪୬ ।
ବିବ. ଭଗବ ସନ୍ନିଧି । ଯୋଗାଇ ଦେବାମୁଁ ଯୋଗାଡ଼ । ୧୪୭
ଯାହା ଯୋଗାଏ ଜାଣି କରି । ସଫଳ ଜୀବନ ମୋହର ।୧୪୮
ଧନ୍ୟ ମୋହର ଭାଗ୍ୟ ଗଣି । ମୋ ଗୃହେ ବିଷ୍ଣୁ ବଳେଅଛି ।୧୪୯
ଏମନ୍ତ ଶବର ଉଦନ୍ତ । ଶୁଣି ଭଣିଲେ ସୁଶୋଭିତ । ୧୫୦ ।
ଫଳ ପାଇଲେ ମୋ କାର୍ଯ୍ୟନାହିଁ । ଯହିଁକି ଆସିଅଛୁ ମୁହିଁ ।୧୫
ସେକର୍ମ ଉଦ୍ଯୋଗ କରି । ସଫଳ କର ବିଶ୍ୱାସ ଏ । ୧୫୨ ।
ଅବନ୍ତୀ ନଗର ନିବାସି । ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜଋଷି । ୧୫୩
ମୁକ୍ତାଭୂଷଣ ପୁରୋହିତ । ସାଧବ ଦର୍ଶନେ ଅଗ୍ରତ ।୧୫୪।
ପଣ୍ଡିତ ମଣ୍ଡଳରେ ଗଣେ । ମୋତେ ନୃପତି ସନ୍ନିଧାନେ ।୧୫୫।

କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସଙ୍ଗ କଥାକାଳେ । କହନ୍ତି ଏକଇ କାଳେ । ୧୫୭
ନୀଳ ମାଧବ କେଉଁ ଥାଇ । କହନ୍ତୁ ବୋଲି ବୋଲଇ । ୧୫୮
ଜାଗୁଣି ନୃପତି ଶଶାଙ୍କ । ହୋଇଲେ ଅତି ଉତ୍ସୁକ । ୧୫୯
ମାଧବ ବିଲୋକନ ଅର୍ଥେ । ମୋତେ ପେଷିଲେ ଏଥି ପାଇଁ । ୧୬୦
ବାରତା ନେଇ ତାଙ୍କୁ ଦେବି । ତେବେ ମୁଁ ଅହାର କରିବି । ୧୬୦
ଦେଖାଅ ମୋତେ ନୀଳମଣି । ପକାଅ ସେହି ଭାବେ ବାଣୀ । ୧୬୧
ଭଣଇ ଚତୁର୍ଥି ନ ଦୀନ । ମାଧବ ପଦେ ଦେଇ ମନ । ୧୬୨
ବ୍ରାହ୍ମଣ ଶବର ସମ୍ବାଦ । ହୁଅ ମୋର ପରମାଦ । ୧୬୩
ଇତି ଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟେ ଜୈମିନି ଋଷି ସମ୍ବାଦୋ ନାମ ଏକାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—:(୦):—

୧୨ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

କହନ୍ତି ଭଗବତ ବାର । ଶୁଣହୋ ଶ୍ୱାନ ଅବତାର । ୦ ।
ବିପ୍ର ଏସନ ଭାଷୁଁ ଭାଷୁଁ । ଅକୁଳ ହେଲ ବିଶ୍ୱାବସୁ । ୨ ।
ମନରେ ବିଚାରଇ ଏକା । ଏଥିମ କରିବା କି ବିଧି । ୩ ।
ଅଭାଗ୍ୟ ହେଲି ସଙ୍କଟ । ସୁପଥ ହେବ ପରଘଟ । ୪ ।

ନ ଦେଖାଇବ ଯେବେ ହରି । ବୃଥା ଶାପରେ ହରମଣ । ୫ ।
ସକଳ ମାନ୍ୟ ବିପ୍ରଜାତି । ବିଶେଷେ ହୋଇଛୁ ଅତିଥି । ୬ ।
ବିଫଳ ଯେବେ ଏ ହୋଇବ । ଇହ ପର ମୋ ନାଶକରିବ । ୭ ।
ଶବର ଏମନ୍ତ କ୍ରିୟାରେ । ପ୍ରହୁଣା ଚିନ୍ତନ୍ତ ସୁମରେ । ୮ ।
ଏସ୍ଥାନେ ସାଧୁ ଜନେ ଗଲ୍ପ । ପୂର୍ବ ସମୟେ ଶ୍ରୁତକଳ୍ପ । ୯ ।
ନୀଳ ମାଧବ ରମାପତି । ଭୂତଳେ ହୋଇବେ ଗୁପତି । ୧୦ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନାମେ ଏକ । ହୋଇବ ଅବନୀ ନାୟକ । ୧୧ ।
ସଙ୍ଗତେ ଘେନି ସବୁଜନ । ଏଠାକୁ ଆସିବ ରାଜନ । ୧୨ ।
କରି ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱମେଧ । ସ୍ୱପନେ ଦେଖିବ ଗୋବିନ୍ଦ । ୧୩ ।
ଦାରୁ ତରଙ୍ଗ ସିନ୍ଧୁଜଳେ । ଆସିଣ ଲାଗି ଥିବେ କୂଳେ । ୧୪ ।
ଦାରୁ ପ୍ରତିମା କରାଇ ତାହା । ପ୍ରାସାଦେ ରଖି ନରନାହା । ୧୫ ।
ବ୍ରହ୍ମ ଲୋକକୁ ପୁଣି ଯିବ । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ ମହୀକୁ ଆଣିବ । ୧୬ ।
ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବିଧାତା କରିବେ । ଜଗତେ ହେବ ତାହା ଭଲେ । ୧୭ ।
ଯେସନେ ଦଇବ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ । ତହିଁ କି କରିବ ପୁରୁଷ । ୧୮ ।
ଏରୂପେ ଶବର ବିଚାରି । ବଟୁଙ୍କୁ କହିଲା ହକାରି । ୧୯ ।
ବଳଣ କରି ତାଙ୍କ ସଙ୍ଗେ । ଏହା ବୋଇଲା ବିପ୍ରଆଗେ । ୨୦

ଶବରଉବାଚ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା ହେବ । ଜାଣି ମୁଁ ଅଛୁ ଏ ପ୍ରସ୍ତାବ । ୨୧ ।
ଏଠାରେ ରହିବ ସନ୍ତତ । ଶୁଣିଛୁ ଏସବୁ ଉଦନ୍ତ । ୨୨ ।

ତାହାଙ୍କୁ ଅପେ ଭଗ୍ୟମାନ । ଅମ୍ଭେ କରିବ ଦରଶନ । ୨୩ ।
ମୋର ଦୁର୍ଲ୍ଲଣି ବାଞ୍ଛା ହୁଅ । ଦେଖିବ ନୀଳମଣି ଦଅ । ୨୪ ।
ବୋଲି ସନ୍ତୋଷ କରଇଲା । ଯଥା ବଧୂରେ କନ୍ୟାଦେଲା । ୨୫ ।
ଅସ ପର୍ବତ ଶିଖରୀରା । ମାଧବ ଦେବତା ଦେଖିବା । ୨୬ ।
ଶବର ବର କହେ ଏତେ । ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କ ଧରି ହାତେ । ୨୭ ।
ଚଳିଲା ଗହନ ବନରେ । ଉଠିଲା ପର୍ବତ ଉପରେ । ୨୮ ।
ପରଶି ଦେବା ଲୋକଙ୍କୁ । ଗମଇଁ ବ୍ରାହ୍ମଣ ପଡ଼ନ୍ତୁ । ୨୯ ।
ଗତାଗତଙ୍କୁ ପଥଜାଣି । ହୋଇବ ବୋଲି ମନେ ମଣି । ୩୦ ।
ବିଶେଷେ ଏକପଦ ଯାଇ । ପଥର ପଥର ସଙ୍କଟ । ୩୧ ।
ଅତି ଗହନ ତରୁଲତା । ବାଟ ତହିଁରେ ବନ୍ଧୁଳତା । ୩୨ ।
ତରୁ ଗହଳ ମହାନ୍ଧକାର । ଅନ୍ଧାରେ ପଥ ନଦିଶଇ । ୩୩ ।
ଦ୍ୱିଜଙ୍କୁ ଶବର ମଣାଇଁ । ଜିନ୍ଦ ଶିଖରେ କଲାଇନଇ । ୩୪ ।
ଦୂର ଦଣ୍ଡରେ ବେଦାଗୋଳେ । ଦେଖିଲେ ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡପାଶେ । ୩୫ ।
ବିପ୍ରଙ୍କୁ ଶବର ଭାଷଇ । ଦେଖ ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡ ଏହି । ୩୬ ।
ସକଳ ଜଳର ଏ ବାସ । ଯେ ଏଥି ମଜ୍ଜଇ ପୁରୁଷ । ୩୭ ।
ସେ ନଷ୍ଟେ ଗମେ ବଇକୁଣ୍ଠ । ହୁଅଇ ସନ୍ନିଧେ ହୋଏ ପ୍ରେତ । ୩୮ ।
ତହିଁ ଏହାର ପୂର୍ବତଟ । ଅଛି ବସ୍ତାଉ କଲ୍ପବଟ । ୩୯ ।
ଯାହାରେ ବ୍ରହ୍ମହତ୍ୟା ଛାଡ଼େ । ଅନ୍ୟ ପାପଙ୍କ ଅଉ ଥାଏ । ୪୦ ।
ଏକୁଣ୍ଡ ବଟ ବେଦମାନେ । ମଣ୍ଡଳ ନରକୁଣ୍ଡ ବସନ୍ତେ । ୪୧ ।

ଦେଖି ମାଧବ ଦେବଙ୍କୁ ତେଣେ । ସୁ ସଙ୍ଖ କୁଞ୍ଜ ମଧ୍ୟେ ବଢେ । ୪୨ ।
ଯାହୁଁ ତରଲ ବିଦ୍ୟାପତି । ନୋହିବ ଭବେ ଉତପତି । ୪୩ ।
ସ୍ୱପନ୍ତେ ଶବର ଏସନ । ହୃଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ପଦ୍ମସନ । ୪୪ ।
ମହା ହରଷ ହୋଇଚିତ୍ତେ । ମଜ୍ଜିଲେ ରୋହିଣୀର କୁଣ୍ଡେ । ୪୫ ।
ସଲିଳ ପାନ କରି ଦ୍ୱିଜ । ଲଭିଲେ ବଇଷ୍ଣବ ତେଜ । ୪୬ ।
ଶୀତଳ ଜଳ ଦେହେ ଲାଗି । ହୃଷ୍ଟ ହୋଇଲା ଶ୍ରମଭାଗି । ୪୭ ।
ସେକାଳେ ଯୋଡ଼ଏ ପଟାଙ୍ଗ । ବୁଡ଼ାଇ କୁଣ୍ଡଜଳେ ଅଙ୍ଗ । ୪୮ ।
ଯୋଗମଣ୍ଡଳ ରୂପ ଧରି । ଗଲେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ନାଥପୁରି । ୪୯ ।
ଏରୂପେ ମନୁଷ୍ୟ ବସ୍ତୁହ । ଏଅଦ୍ଧ ବନଜୀବ ଚୟ । ୫୦ ।
ସେକୁଣ୍ଡ ପୁଣ୍ୟଜଳ ବଳେଁ । ତରିଅନନ୍ତ ପୂର୍ବକାଳେଁ । ୫୧ ।
ଦେଖିଣା ସାଙ୍ଗ ପୁରେ ସ୍ଥିତ । ଚିତ୍ତରେ ହୋଇଲା ଚକିତ । ୫୨ ।
ମନବଚନେ କରିନମ । ବଦନେ କଲା ସ୍ତୁତି କ୍ରମ । ୫୩ ।

ବିଦ୍ୟାପତିରୁବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଧାନ ପୁରୁଷ । ନମୋ ମହତ୍ତ୍ୱ ଗୁହାବାସ । ୫୪ ।
ନମସ୍ତେ କମଳା ବଲ୍ଲଭ । ନମୋ କମଳ ନାଭିଦେବ । ୫୫ ।
ନମୋ କମଳଦଳ ଅକ୍ଷି । ନମୋ ସକଳ ମନସାକ୍ଷୀ । ୫୬ ।
ଏମନ୍ତେ କରି ସ୍ତୁତି ସର୍ବ । ଜପିଲା ମନ୍ତ୍ର ପଞ୍ଚଣବ । ୫୭ ।
ବଟଙ୍କୁ କରି ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ । ଜଗତେ କଲାକ ପ୍ରୟାଣ । ୫୮ ।
ଦେଖିଲା ବଟକୁଞ୍ଜ ଉତ୍ତରେ । ଅମୂଲ୍ୟ ସିଂହାସନ ପରେ । ୫୯ ।

ବିଜୟେ ଇନ୍ଦ୍ରମଣି ତନୁ । ଶୋଭାରେ ଜିଣି ଫୁଲଧନୁ ।୬୦ ।
ମଥାରେ ଶୋଭେ ଫୁଲ ଗଭା । ଲଲାଟେ ପଟ୍ଟ ଦିବ୍ୟ ଶୋଭା ।୬୧ ।
ନାସିକା ଦିଶେ ମହାଠିକ । ଯେ ପରେ କର୍ପୂର ତିଳକ ।୬୨ ।
ଦିବ୍ୟ ଚିକ୍କଣ ଗଣ୍ଡସ୍ଥଳ । ମଣ୍ଡା ଦର୍ପଣ ଜିଣା ଝଳ ।୬୩ ।
ଦିବ୍ୟ ସୁନ୍ଦର ରଙ୍ଗାଧର । ନବ ବନ୍ଧୁଲି ପଟାନ୍ତର ।୬୪ ।
ବିଶାଳ କମଳ ପତ୍ରପ୍ରାୟେ । ଲୋଚନ ଯୁଗ ଶୋଭାପାଏ ।୬୫ ।
ସୁନ୍ଦର ଶ୍ରବଣ ମଣ୍ଡଳ । ଭାରନ୍ତେ ମକର କୁଣ୍ଡଳ ।୬୬ ।
ଚିବୁକ ଦିଶେ ଅତି ଠାଏ । ସେ କଥା ଅନନ୍ଦ କାରଣ ।୬୭ ।
କମ୍ବୁସୁନ୍ଦର କଣ୍ଠଠାଣି । ତହିଁରେ ଅଳଙ୍କାର ଶ୍ରେଣି ।୬୮ ।
ସେ ଗ୍ରୀବ ଶ୍ରୀ ଭୁଜ ଆରମ୍ଭ । କଙ୍କଣି ମରକତ ସ୍ତମ୍ଭ ।୬୯ ।
ଉର ସଂଘାତ ନୀଳାପେଣ୍ଡ । ତହିଁରେ ମାଳ ଅଷ୍ଟ ପଣ୍ଡ ।୭୦ ।
ପୀତ ଅମ୍ବର ମଧ୍ୟେ ସାଜେ । କେଶର ପୁଞ୍ଜ ଶୋଭ ଗଞ୍ଜେ ।୭୧ ।
ଉରୁ ଯୁଗଳ ଉନ୍ନଦିଶେ । ଯୋଡ଼ିପ୍ରାୟେ ଥୋଡ଼ ହସ୍ତିକପେ ।୭୨ ।
ଶ୍ରୀକର ଚରଣ ଅରୁଣ । ଦିଅଲା ଉଦୟ ଅରୁଣ ।୭୩ ।
ନଖ ପ୍ରକାଶେ ମହାଝଳ । ଯେସନେ ତାରକା ମଣ୍ଡଳୀ ।୭୪ ।
ରଥାଙ୍ଗ ଶଙ୍ଖ ପଦ୍ମ ଗଦା । କରରେ ଶୋଭନ୍ତି ସର୍ବଦା ।୭୫ ।
ସୁଦରଶନ ପାଞ୍ଚଜନ୍ୟ । ପାଣି ବେଢ଼ନରେ ଶୋଭନ୍ତିନ ।୭୬ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ ଚନ୍ଦ୍ରମା ନେତ୍ରଦ୍ୱଇ । କରେ କ ପ୍ରଚ୍ଛଦମ୍ ହୋଇ ।୭୭ ।
ଗଦା କମଳ ପୂର୍ଣ୍ଣ ଦିଶେ । ସ୍ୱଜନ ଜନେ ଶୁଣ କହେ ।୭୮ ।

ଶିର ଉପରେ ସପ୍ତଫେଣି । ଶୋଭେ ଧବଳ ଛତ୍ରଜାଣି । ୭୯ ।
ପାଶ୍ୱେ ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସରସ୍ୱତୀ । ହସ୍ତେ ଚକ୍ରଣ ଅଛନ୍ତି । ୮୦ ।
ପ୍ରଭୁର ଦେଖି ଏମନ୍ତ ମା । ଦ୍ୱିଜ ଲଭିଲ ସୁଖସୀମା । ୮୧ ।
ଶବର ଯେତେ କନ୍ଦମୂଳ । ଦେଉଛି ଭୁଞ୍ଜ ଅଦମୁଲ । ୮୨ ।
ଶ୍ରୀହସ୍ତ ପାତ ସେହୁ ଧନ । ତାହା ନେଲେ ଭଗବାନ । ୮୩
ବିଶ୍ୱା ରହିଲ ଦ୍ୱାର ଅପେ । ଭଣିଗ ପ୍ରଭୁର ସମୀପେ ।୮୪ ।
ବାହାର ହୁଅନ୍ତା ସ୍ତବରେ । ହସ୍ତ ଛାଣିଲ ଦଅ ଏବେ । ୮୫ ।
ସେକାଳେ ବାହୁଲ ଶବର । ଅସ ବ୍ରାହ୍ମଣ ଛାଡ଼ ଘର । ୮୬
ସର୍ଷ୍ଟେ ମେ ଗଡ଼ଜର ସଙ୍ଗେ । ବାହୁଡ଼ ନଥିବା ଏଥିତେ । ୮୭ ।
ଥପେ ଲଭିଲ୍ଟ ସୁଧାଶନ । ଫେଲ ଯା କଲ୍ବ ଦଣ୍ଡାମ । ୮୮ ।
ଏବନେ ଭଫୃଙ୍କା ଛନ୍ତୁ । ଥିଲେ ହୋଇବା ହନୁସନ୍ତୁ ।୮୯ ।
ବଢ଼ ଶବର ଏତେ ଜାଣି । ଧଇଲ ବ୍ରାହ୍ମଣର ପାଣି । ୯୦ ।
ଛଷମ ମାର୍ଗରେ ଓଡ଼ାଇ । ସ୍ଥଳେ ପ୍ରବେଶ ହେଲା ଯାଇ । ୯୧ ।
ମାଧବ ଧ୍ୟାନଙ୍କେ ସରଧା । ବିପ୍ର ନମଣେ ଜ ଷାହାଧା । ୯୨ ।
ଛାଇ ମୁର୍ଦ୍ଦ ଫେଲ ହାତ୍ର । ଶର୍ଗ୍ରେ ଅସ୍ଥା ପରକାଛଁ । ୯୩ ।
ମୋତେ ସେ ଯେଣ ପରକ୍ଷ୍ୟ । କୋହ୍ଲେ କରୁଣା କଟାକ୍ଷ । ୯୪ ।
ସେକାଳେ ଶାନ୍ତ୍ୟଙ୍କୁ ଜେଲା । ଶବର ଶୁଣିଲା ସକଲ । ୯୫ ।
ଶବର ଅସି ନିଜସ୍ଥାନ । ଅଣିଲ ଭକ୍ଷ ଯେତେମାନ । ୯୬ ।
ଅନେକ ପ୍ରକାରେ ସେ ଲୋକ । ସମର୍ପ ଦେଲ ବିପ୍ରଙ୍କ । ୯୮ ।

ଲୋଚନ କର ପୁରୁଷୋତ୍ତମ । ଚକ୍ଷୁରେ ହୋଇଲା ଚନ୍ଦ୍ରମା ।୯୯।
ଦାରୁ ରୂପ କଲା ଏହାମାନେ । ଶବର ମଧ୍ୟର ଜ୍ଞାନଜନେ ।୧୦୦।
ଯଜ୍ଞ ତୁଲ୍ୟ ଭ୍ରମଣ ପ୍ରବେଶ । ବାବୁଙ୍କ ଏଅଗ୍ନିଅଛୁ ସ୍ୱୟଂ । ୧୦୧ ।
ଏମନ୍ତ ଭାବର ବ୍ରାହ୍ମଣ । ଶବର ପୁରୁଷଙ୍କ ଏସନ । ୧୦୨
କହଇ ରାମଚନ୍ଦ୍ର ସୁତ । ସୁମଣ୍ଡ ନୀଳ ପର୍ବତ । ୧୦୩ ।
ଇତିଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟବର୍ଣ୍ଣନ ପ୍ରସ୍ତାବେ ମାଧବଦର୍ଶନୋ ନାମଦ୍ୱାଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ।

—(୦)—

୧୩ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶବରଉବାଚ ।

ଶ୍ରେବତ୍ର ଜଳ ଭଲେ ଗ୍ରାସ । କ୍ଷୁଧା ଶ୍ରମର ହେଲାନାଶ । ୧ ।
ବନବାସିଙ୍କ ଘରେ ଯାଇ । ନଗର ଜନ ସୁଖିହୋଇ । ୨ ।
ପୂଜା ନଗର ଜନଙ୍କର । ବିଶେଷେ ନଜାଣେ ଶବର ।୩ ।
ବିଶ୍ୱରେ ମନ୍ତ୍ରୀ ପୁରୋହିତ । ସ୍ୱର୍ଗ ସେବକରେ ମଣ୍ଡିତ । ୪ ।
ନୃପ ସ୍ୱମ୍ଭାନେ ଅରଚନା । ଶାସ୍ତ୍ରେ ଉଚିତ ଭାଇଙ୍କନା । ୫ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନରପତି । ମହୀମଣ୍ଡଳେ ଚକ୍ରବର୍ତ୍ତୀ । ୬ ।
ଭୂମେ ହୋଇଲେ ମହାତୋଷ । ମୋରେ ସାଜନ କରଇସ ।

କହନ୍ତେ ବିଶ୍ୱାବସୁ ତାହା । ହର୍ଷ କହିଲେ ସପ୍ରେମହା ।

ବିଦ୍ୟାପତିରୁବାଚ ।

ମୋତେ ଯେତେକ ଦ୍ରବ୍ୟଦେଲୁ । ତେସାଧୁ ଏଗଣା ଅମୂଲ୍ୟ ।
ତୁମ୍ଭ ସଦନେ ଏପଦାର୍ଥ । ଏଅଛି ହରିଙ୍କ ଯଥାର୍ଥ । ୧୦ ।
କାହିଁ ପାଇଲ ଏହା ତୁମ୍ଭେ । ଏହ ପଚାରୁ ଅଛୁ ଅମ୍ଭେ । ୧୧ ।

ଶବରଉବାଚ ।

ହେଦ୍ୱିଜ କହିବାକୁ ଏହା । ମୋହର ନହଲେ ଉତ୍ସାହା । ୧୨ ।
ତଥାପି ଭଗତ କହୁଅ । କହୁଛି ସାବଧାନେ ଶୁଣ । ୧୩ ।
ଇନ୍ଦ୍ରାଦି ଦେବେ ସ୍ୱର୍ଗଭେଜି । ନିତ୍ୟ ଆସନ୍ତି ଦେବପୂଜି । ୧୪ ।
ଅନେକ ଦ୍ରବ୍ୟ ଉପଚାର । ଭୋଗଂ ହଅନ୍ତି ପ୍ରଭୁଠାର । ୧୫ ।
କରନ୍ତି ବାଦ୍ୟ ନୃତ୍ୟଗୀତ । ସ୍ତୁତି କରନ୍ତି ବହୁମତ । ୧୬ ।
ଏମନି ନିତ୍ୟେ ହୁଅବେ । ଏଭୋଗ ଥାଇ ସେହୁଠାରେ । ୧୭
ଅମ୍ଭେ ତା ପ୍ରସାଦ ଅଗ୍ରି । ଭୋଜନ କରୁ ସର୍ବପ୍ରାଣୀ । ୧୮ ।
ଯସ୍ମାତେ ଅମ୍ଭଙ୍କ ଭକ୍ତି । ଦେବଙ୍କ ରୂପ ପ୍ରେମ ଭେଟି । ୧୯ ।
ମୋକ୍ଷ ଲଭନ୍ତି ଏଣେ ଲୋକ । ବିଷ୍ଣୁଭଜି ରହନ୍ତ ପାତକ । ୨୦
ଏବେ ମୁ ତାହା ଦେଲ ତୋତେ । ବିସ୍ମୟ ହୋଇଛ ଯହିଁରେ । ୨୧
ଶୁଣି ଏମନ୍ତ ଦ୍ୱିଜବର । ଆନନ୍ଦେ ତେଜ ନେତ୍ରନୀର । ୨୨ ।
କୃତାର୍ଥ ହୋଇ ମନେ କଲ । ବିଶ୍ୱାବସୁକୁ ପ୍ରଶଂସିଲ । ୨୩ ।
ବୋଲଇ ଧନ୍ୟ ଏ ଶବର । ମିତ୍ର ମୁ ହୋଇବ ତୁମ୍ଭର । ୨୪ ।

ଯାଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଭୋଗକରେ । ବ୍ରହ୍ମପ୍ରାୟ ହୋଉଛନ୍ତି ସର୍ବେ । ୨୫ ।
ଗୃହ ଗୃହସ୍ଥେ କାର୍ଯ୍ୟ ଏବେ । କହୁ ମୁଁ ସଙ୍ଗେ ସଞ୍ଚରବ । ୨୬ ।
ଏତନେ ଶବର ମୁ ସଂକ୍ରନେ । ଚିନ୍ତେ ଏମନ୍ତ ଦ୍ୱିଜ ଚିତ୍ତରେ । ୨୭ ।
ବାଇଲ ଶୁଣହେ ଶବର । ମିତ ମୁ କୋଇଲ ତୁମ୍ଭର । ୨୮ ।
ମୁଁ ନିଶ୍ଚେ ସ୍ନାନାପାଖେ । କୃଷ୍ଣମୂର୍ତ୍ତି ନାହିଁ ମୋତେ ସୁଖ । ୨୯ ।
ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗରେ ଏଥେ ଅବ । ମାଧବ ବଦନ ଦେଖିବ । ୩୦ ।
ଅଉ ମୋ କୋହ୍ନିବ ନାହିଁ । କହିବ ଏଥିପାଇଁ ଶ୍ରମ । ୩୧ ।
ବୈଷ୍ଣବ ସଙ୍ଗେ ମିତ୍ରପଣ । ସଂସାରେ ସାର ଏପ୍ରମାଣ । ୩୨ ।
ତୁମ୍ଭ ସଙ୍ଗରେ ସମାହେଲି । ଦରଶନ ହୋଇଥିବ ଭଲେ । ୩୩ ।
କେବଳ ନରପତି ଠାଇଁ । ପ୍ରତିଜ୍ଞା କରିଅଛି ମୁହିଁ । ୩୪ ।
ମାଧବ ଦେବର ବାରତା । ରୁଦ୍ର ଆଣିବି ନେଇ ଲତା । ୩୫ ।
ନଗର ବସିବାର ସ୍ଥାନ । ଏଥିମୁ କର ଅନୁମାନ । ୩୬ ।
ଏସବ ସ୍ଥଳାକୁ ଜଣାଇଁ । ଏଠାକୁ ଆଣିବି ମଣାଇଁ । ୩୭ ।
ଏଠାରୁ ଗଲେ ମୁଁ ଉତ୍ତରି । ଅବଶ୍ୟ ଆସିବେ ନୃପତି । ୩୮ ।
କପୂଲ ଦେଉଳ କରିବ । ସହସ୍ରେ ଉପଗ୍ରହ ଦେବ । ୩୯ ।
ଏସ୍ଥଳେ ଇନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୟୁମନ । ଗଢିବ ପ୍ରକାଶ ଭୁବନ । ୪୦ ।
ଏହି ସବାଶୁ ମୋତେ ମିତ । କହିବ ଠାବ ଦେଖାଅନ୍ତ । ୪୧ ।
ଏମନ୍ତ ଶୁଣି ବନବାସୀ । କହଇ ଦ୍ୱିଜଙ୍କୁ ଉଦ୍ବେଗି । ୪୨ ।

ଶବର ଉବାଚ ।

କହିଲ ଯାହାଙ୍କ ସଙ୍ଗାତ । ପୂର୍ବେ ଶୁଣିଛୁ ଏତଭଇ । ୪୩ ।
କେବଳ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ନୃପ । ଦେଖିବ ଚକ୍ଷୁଂ ସ୍ୱାମି ରୂପ । ୪୪ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଲୁକାରେ ଦେବ । ଏହି ନିକଟେ ଗୁପ୍ତ ହେବ ୪୫ ।
ଯମକୁ ମାଧବ ଗୋସାଇଁ । ଅପେ ଏ ଆଜ୍ଞା ଛତ୍ର ଦେଇ । ୪
ମହା ଭାଗବତ ଫଳ ବଳେ । ଦେଖିଲୁଁ ତୁମ୍ଭେ ଅଗ ଚୋଲେ । ୪୭ ।
ବସ୍ତୁ ଅନ୍ତର୍ଧାନ ସ୍ଥିତି । ଭକ୍ତ ଭାବେ ନ ପ୍ରକଟ । ୪୮ ।
ଏଠାକୁ ଅସ ନରମଣି । ମାଧବ ଅପ୍ରକଟ ଶୁଣି । ୪୯ ।
କରିବ ଚନ୍ଦ୍ରହାର ବ୍ରତ । ସ୍ୱପନେ ଦେଖିବ ଅନନ୍ତ । ୫୦ ।
ହୟ ଅଶ୍ୱ ଦାନ ପୁଣି । କରିବ ଶୁଦ୍ଧ ମୂର୍ତ୍ତି ପୁଣି । ୫୧ ।
ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କ ଆଣି ମହୀଠାବ । ତେଣେ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରାଇବ । ୫୨ ।
ଅର୍ପି ସୁଅନ୍ତ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ । ପୂଜିବ ଦେବ ଗଜଭଜ । ୫୩ ।
ଯେତେଭକ୍ତ ବାଲଯ ଏ ଏଥେ । ବିକଳ୍ପେ ପ୍ରଭୁ ଜଗନ୍ନାଥେ । ୫୪ ।
ତେତେ ସମସ୍ତ ଏହି ଠାବ । ଆମ୍ଭ ଦୃଷ୍ଟିକି ଭୁଲିଥିବ । ୫୫ ।
ଦତ୍ତ ଦେଇଛ ସଂଖ୍ୟା ବହୁ । ଶାନ୍ତ ହୋଇବ ବଶ ମହୁ । ୫୬ ।
ଶେଷ ନନ୍ଦଙ୍କ ସଙ୍ଗ ମୋର । ଏସବୁ ହେବ ଇତପର । ୫୭ ।
ବେଲ ଲୁଡଲୁଂ ଲଜ୍ଜା ହେଲା । କଥାତ ବହୁତ ପଡିଲା । ୫୮ ।
ଯତ୍ନ କର ମୋର ଅଳେ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ଦେଖିବ ସକାଳେ । ୫୯ ।
ସ୍ନାହାନ କର ସିନ୍ଧୁ ଜଳ । ଅବ କହିବ ନଗ୍ର ସ୍ଥଳ । ୬୦ ।
ଏହି ପ୍ରକାରେ ନିଜ ଦୂର । ଏକ ଅପରେ କଥା ହୋଇ । ୬୧ ।

ପଲ୍ଲବ ସେଜରେ ଶୟନ । ଚଉଦଲେ ବୁଜିଣ ନୟନ । ୬୨ ।
ଏମନ୍ତେ ନିଶ ହେଲା ଶେଷ । ପାଣ୍ଡୁ ଦିଶିଲା ପୂର୍ବ ଦେଶ । ୬୩
ବହିବା ପକ୍ଷ ତାଙ୍କୁ ସଙ୍ଗ । ଗଗନ ଭାଗ ହେଲା ରଙ୍ଗ । ୬୪ ।
ପକ୍ଷୀ ଦିଶିଲେ ସଙ୍କାଏତ । ଘୁଞ୍ଚିଲା ତାରକା ଦୀପିତ । ୬୫ ।
ଶୋକ ତେଜିଲା କୋକମନ । କାମିନୀ ଉଠିଲେ ଶୟନ । ୬୬
କୁକ୍କୁଟ ଡାକ ଘନ ଘଟେ । ମନ୍ଦ ମରୁତ ପବନ ଘଟେ । ୬୭ ।
ଉଠେ ଶୁଭଦ କାକ ଧ୍ୱନି । ଶୁଣି ଶବର ଦମ୍ପ ବେନି । ୬୮ ।
ଶୟନ ଉଠି ତତକାଳେ । ମଜ୍ଜିଲେ ପୁଣ୍ୟ ସିନ୍ଧୁଜଳେ । ୬୯ ।
ନୀଳ ଅଚଳେ ଉଠି ଥର । ଦେବଙ୍କୁ କଲେ ନମସ୍କାର । ୭୦ ।
ପର୍ବତୁଂ ଓହରି ସତ୍ୱରେ । ପୁଣି ମିଳିଲେ ସିନ୍ଧୁ ତୀରେ । ୭
ସେବେନ କୂଳରେ ଭଜନି । ପ୍ରମାଣି ବାଙ୍କ ଯୋଗି ଭୂମି । ୭୨ ।
ଦୁହେଁ କୋଳରେ ହସହସ । ସର୍ବ ଦ୍ୱାପରେ ପ୍ରବେଶ । ୭୩ ।
ସେ ଦୋଧ୍ୟାପଦ ଏଥି ଅନ୍ତେ । କହିଲ ଶବର ପୁତ୍ରେ । ୭୪
ନଳିତା ହୋଇଲ ଡାଇବାନ । ଅଛି ଉଦ୍ଭୁଲ ଷଣ୍ମାସ । ୭୫
ହେଲିତ ପଣ୍ଡା ଦଅ ମୋତେ । ଅନ୍ତ୍ୟ ଛିଦ୍ର ମୁ ଭୁଇଁତେ । ୭୬ ।
ଶୁଣି ଶବର ପରମୋଦ । ହେଲା ଜର୍ମାଙ୍କୁ ପରସାଦ । ୭୭ ।
ଜାହୁରେ କହଇ ଅଲଗଜ । ନୟନ ବୁଲ ଥନ ଥନ । ୭୮ ।
ମେଲାଣି ଦିଅଠ ବୁଲି ବେଳ । ବୋଲିଲା ଦମନ ଅଶେଷ । ୭୯ ।
ଇନ୍ଦ୍ର ଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭଗବାନ ବାଣୀ । କୁହନ୍ତି କହନ୍ତି ଧରଣୀ । ୮୦ ।

ବୋଇଲ ମୁହିଁ ଅପରସ୍ତ । ଜାଣଇଁ ସବୁ ପରଂପରା । ୮୧ ।
ଭଣଇଁ ଜଗନ୍ନାଥଂହରଣ । ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣ ଗୀତଗୁଣ । ୮୨ ।
ସେ ବିଦ୍ୟାପତି ରଥବାଟେ । ମନ ମୋ ଥାଉଁ ଅଛୁ ପଟେ ।୮୩ ।

ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦ ପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମହାତ୍ମ୍ୟେ ବିଦ୍ୟାପତି ଅବନ୍ତୀପୁରଗମନୋନାମତ୍ରୟୋଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—ঃ(୦)ঃ—

୧୪ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଜୈମିନିରୁବାଚ ।

ପୁଣି କହନ୍ତି ଜୈମିନି । ଏଅନ୍ତେ ଶୁଣ ମୁନିଏ ଧ୍ୱନି । ୧ ।
ନଗର ଉଦେଶି ବ୍ରାହ୍ମଣ । ସେଠାରୁଁ କରନ୍ତେ ପ୍ରୟାଣ । ୨ ।
ପ୍ରବେଶ ଦିନ ଶେଷ ବେଳ । ଏହି ସମୟେ ସୁନ୍ଦରକୁଳ । ୩ ।
ମାଧବ ଦରଶନ ପାଇଁ । ଗଗନ ଅସନ୍ତେ ଓଲ୍ହାଇ । ୪ ।
ବହିଲ ଅଛନ୍ତି ମଉଳି । ଉଠିଲା ସମୁଦ୍ରର ବାଲି । ୫ ।
ପଦ୍ମ ପଙ୍କଜ ବନ୍ଦିପଡ଼ି । ଦଣ୍ଡେ ସୁବର୍ଣ୍ଣ କାଳଭୋଗ । ୬ ।
ଭୁଅଣ ପାଇଂ ଅନ ସୃଷ୍ଟି । ରଙ୍ଗୋଗୁଣ କି ଅଟେ ଘୋଟି ।୭ ।
ବଅବା ସନ୍ଧ୍ୟା କାଳ ସେହି । ଅସଇ ଧୂଳ ଉପଜାଇ । ୮ ।
କିବା ବରୁଣ ଦିଗ୍ ସ୍ତ୍ରୀ । ୦ ତୋଷେ ଉଡ଼ାଇ ଅଛୁ ଫୁଲ । ୯ ।

ଅଥବା ସର୍ବ ଅନୁରାଗ । ବାହାର୍ଯ୍ୟ ହୃଦଇ ସୁରଙ୍ଗ । ୧୦ ।
ଏମନ୍ତ ଭ୍ରମନ୍ତଛ ରେଣୁ । ସମ୍ଭୋଗି ଦକ୍ଷି ଶୋଭେ ବେଣୁ ।୧୧।
ବେଣୁ ନମୃଜ ଘୋଷ୍ଠ ହେଲା । ଦେବଙ୍କୁ ବଣ୍ଟ ନହସିଲା । ୧୨ ।
ନମୃଜ ଧାଣ୍ଡି ଦେବଙ୍କର । ସେ ଯେନ ହସିଲ ଚିତ୍ତର । ୧୩ ।
ଥିଲେ କି ପଙ୍କଜ ବନ୍ଧୁଲ । ଯେସନେ ଶୋଭା ପଦ୍ମଫୁଲ ।୧୪।
ଅକୁଳ ହୋଇ ସୁରଲୋକେ । ଅଖି ବୁଜିଲେ ଏକେ ଏକେ ।୧୫
ମନେ ମାଧବ ଉପଜନ୍ତି । ଥକିତ ହେଲେ ଦେବପତି । ୧୬ ।
କ୍ଷଣକେ ଶାନ୍ତ ହେଲାଥୁଲ । ଦେବେନ୍ଦ୍ରହିଁ ଲେଦ ଦୃଷ୍ଟି ମେଲ । ୧୭
ଦେଖିଲେ ଜାଲ ଘରଚର । ହୋଇଛନ୍ତି ଖାଲରେ ଅଚ୍ଛ । ୧୮ ।
ରୋହିଣି କୃଣ୍ଡ ସନ୍ଧତେଣ । ଦୃଷ୍ଟ ନହନ୍ତ ନାରାୟଣ । ୧୯ ।
ଛାଡି କରେଣି ସର୍ବସୁର । ହନ୍ତାପେ କଲେ ହାହାକାର । ୨୦ ।
ଅକୁଳ କରି ବ୍ରଜଜନ । କଲେ ସେ ହର୍ଷରେ ରୋଦନ । ୨୧
ଡାକିଲେ ଅନ୍ତଗ୍ୟ ସକଳ । ଫଳଲା ଅସି ଏକାବେଳ । ୨୨ ।
ଯେବଣ ଛନ୍ଦମଣି ପୁଅଂ । ଦୃଷ୍ଟିରେ ହିରଣ୍ୟ ଅମିଅ । ୨୩ ।
ଯେଣ୍ଠବ୍ଦ ଅମ୍ଭ ଅପରାଧ । ଅନ୍ତରେ କଲେ ଅଦ୍ଭୁତ । ୨୪ ।
ସର୍ବ ସେବକ ଜେନ୍ଧ ଢାଲେ । ମାଧବ ଗଲେ ଏକାବେଳେ । ୨୫
ଅମ୍ଭ ଜନମେ ଜଗନ୍ନାଥ । ପ୍ରକାଶ ହୋଇଥିଲେ ଏଥ ।୨୬।
ଏବେ ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ରଖି ବନ । ନଗଲେ କର୍ମ୍ମ ଭଗବାନ । ୨୭ ।
ତୁମ୍ଭ ହକୁଡି ସୁରଗଣ । ଅମ୍ଭଙ୍କୁ ଚେତ କି କାରଣ । ୨୮ ।

ତୁମ୍ଭର କୃପା କରି ମୂଳ । ଆମ୍ଭେ ଜାଣିଛୁ ସୁରକୁଳ । ୨୯ ।
ତୁମ୍ଭେ ତ ଛାଡ଼ିଲ ଗୋସାଇଁ । ସମସ୍ତେ କେଉଁ ପଥେ ଯାଇ ୩୦
ତୁମ୍ଭ ଦରଶନ ଲେଖ । ସ୍ୱର୍ଗରେ କାର୍ଯ୍ୟ ନାହିଁ କହୁ । ୩୧ ।
ବ୍ରହ୍ମା ମଣ୍ଡଳ ବହ୍ନିରେ । ତପ କରିବୁ କାନନରେ । ୩୨ ।
କଲଙ୍କ ଶୂନ୍ୟ ସୁଧାଭାନୁ । ବଦନ ନଦେଖି ଏଥିନୁ । ୩୩ ।
ଅତଏବ ଏହିଠାରେ ତପ । ସକଳେ କରିବୁ ସ୍ୱରୂପ । ୩୪ ।
ବୁଝିଲୁ ଶ୍ରୀଙ୍କ ମନ ଗର୍ଭ । ତସ୍ୟ ଦରଶନ ନାହେ । ୩୫
ଏମନ୍ତ ରୂପେ ଦେବଗଣେ । ଚିନ୍ତା କରନ୍ତେ ଜଣେଜଣେ । ୩୬ ।
ଆକାଶୁ ଅଶରୀରୀ ଘୋଷ । ଏସନ ହୋଇଲା ପ୍ରକାଶ । ୩୭ ।
ମାଧବ ପାଇଁ ସଂସ୍ମର । ବୃଥାର୍ଥେ ଯତନ ନ କର । ୩୮ ।
ଅଜ ଅନାଦ୍ୟ ପଦ୍ମନାଭ । ଏଥୁଁ ନୋ ହୋଇବେ ଦୁର୍ଲ୍ଲଭ । ୩୯ ।
ବନନାଶକ ଏହି ସ୍ଥଳ । ଲଭିବ ଦରଶନ ଫଳ । ୪୦ ।
ସକଳେ ହୋଇଣ ମୁଦିତ । ଯାଅ ତା ବ୍ରହ୍ମ ନିକଟ । ୪୧
ପଦ୍ମଜ ଶିତ ମନଠାୟେ । ସମସ୍ତ ଜାଣିମ ନିଶ୍ଚୟେ । ୪୨ ।
ଶୁଣି ସେ ଗଗନ ସନ୍ଦେଶ । ଦେବେ ଗମିଲେ ବ୍ରହ୍ମାପାଶ । ୪୩ ।
ନିଜ ବଦନେ ସ୍ତୁତି ପଢ଼ି । ଏହା ପୁଛିଲେ କରଯୋଡ଼ି । ୪୪ ।
ଶୁଣିଣ ଦେବଙ୍କ ବଚନ । ଭଣିଲେ ସାବିତ୍ରୀ ରମଣ । ୪୫ ।
ନୀଳମାଧବ ଲୁକ୍କାୟିତ । ଯାହାକୁ ବଳିଛନ୍ତି ଦେବ । ୪୬
ଅବଧି ହୋଇଲା ଅନ୍ତର । ଦାରୁ ହୋଇବେ ଅବତାର । ୪୭ ।

ଶୁଣି ସକଳ ମୁନିବୃନ୍ଦ । ହରଷେ ଗଲେ ନିଜବାସ । ୪୮ ।
ଏଥୁଅନ୍ତରେ ବିଦ୍ୟାପତି । ଯାଉ ବିପ୍ରଗ କଲେ ମତି । ୪୯ ।
ସଫଳ ହୋଇଲା ମୋ ଶ୍ରମ । ହେଲେ ଦେଖିଲି ଶିଳାବ୍ରହ୍ମ ୫୦
ଅଦୃଷ୍ଟ ଅପୂର୍ବ ସୁପୁଣ୍ୟ । ଅଟେ ଏ କ୍ଷେତ୍ର ଭୁବନଧନ୍ୟ । ୫୧
ସମସ୍ତ ଅଙ୍ଗରେ ଲଗମି । ଦେଖିବି ପଦ୍ମାକର ଭୂମି । ୫୨ ।
ଏ କ୍ଷେତ୍ରେ କଲେ ବିଚରଣ । କଳି କଳୁଷ ହୋଇ କ୍ଷୀଣ । ୫୩ ।
ଏହା ମୁଁ ପ୍ରଦକ୍ଷିଣ କରି । ଦିବାଉ ବଟକୁଣ୍ଡ ପୂରି । ୫୪ ।
ନୀଳ ଅଚଳେ ଶୋଭାକର । ଅଟେ ଏ ପୁଣ୍ୟ ଧାମବର । ୫୫ ।
ଯେଉଁଜନ ଏହା ପ୍ରଯତ୍ନେ । ସେଶବ ଶୁଣେ ବୁଲେ ମଧ୍ୟ ୫୬ ।
ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତି ସେ ସୁଜାଣ । କଲା ସେ ଧାମକୁ ଭ୍ରମଣ । ୫୭ ।
ପକ୍ଷୀ ଭ୍ରମର ଲତା ଦ୍ରୁମେ । ସେବନ ସୁନ୍ଦର ଉତ୍ତମେ । ୫୮ ।
ସୂର୍ଯ୍ୟ କିରଣ ନ ପଶଇ । ସକଳ ଋତୁ ଫୁଲ ଛାହିଁ । ୫୯ ।
ନୀଳ ଶିଖରି ଚଉପାଶେ । ଯୋଗରି ବହୁତ ବିଶେଷେ । ୬୦ ।
ହଂସ ସାରସ କାଉରବେ । ଶୋଭା ଦିଶନ୍ତ ଠାବେ ଠାବେ । ୬୧ ।
ସେ ବନେ ଛନ୍ତି ନାନା ଲତା । କୁସୁମେ ବିକଶିତ ଶୋଭିତା ୬୨
କଲି ହଂସକୁଳ କମଳେ । ସାଧୁ ଶବଦ ପକ୍ଷୀକୁଳେ । ୬୩ ।
ବୁଲି ଏମନ୍ତ କ୍ଷେତ୍ରବରେ । ବିପ୍ର ଗମଇ ରଥପୁରେ । ୬୪ ।
ଏମନ୍ତେ ହେଲ ସମାପତି । ବାଟେ ରହିଲେ ବିଦ୍ୟାପତି । ୬୫ ।
ପ୍ରଭାତେ ଇନ୍ଦ୍ରବର୍ମା ସାରି । ପୁଣି ଚଳଇ ନିଜପୁରି । ୬୬ ।

ଏମନ୍ତେ ବନ ପର୍ବସାନେ । ମିଳିଲେ ଅବନ୍ତି ଭୁବନେ । ୬୭ ।
ବିଦ୍ୟାପତିର ଆଗମନ । ଶୁଣି ନଗର ବାସିଜନ । ୬୮
ଧାଇଁଲେ ମହା କଉତୁକେ । ପେଲ ଠେଲି ଏକେ ଏକେ । ୬୯ ।
କେବଳ ଥିଲ ଗୋଳ ଛାଡ଼ି । କେସ୍ପାଦେ ତେଲଘଣ୍ଟ ଇଡ଼ି । ୭୦ ।
କେଶ ବେଶ କେହୁ ତେଜି । ତୋଷେ ଯାଆନ୍ତି ଅକ୍ଷିବୁଜି । ୭୧ ।
ବାଳକା ପାଦ ବୃଦ୍ଧ ବାଳୀ । ପେଲ ଦଉଡ଼ ହୁଳହୁଳି । ୭୨ ।
ଧାବନ୍ତି ଛତିଶପାଟକ । ଗହଳ ଚହଳ କଟକ । ୭୩ ।
ଏଥୁ ଅନ୍ତରେ କେତେ ଦୂତେ । ଯାଇଣ ନୃପତି ପୁରତେ । ୭୪ ।
ବୋଲନ୍ତି ଶୁଣିମ ଗୋସାଇଁ । ଆସୁଛି ପୁରୋହିତ ଭାଇ । ୭୫ ।
ଶୁଣି ତା ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମନ । ହେଲେ ପରମ ତୋଷମନ । ୭୬ ।
ତେଜିଲେ ସନ୍ତାପ ସମୁଦ୍ର । ସୁପଦେଁ ଯେସନେ ଦରିଦ୍ର । ୭୭ ।
ଦଣ୍ଡ ଅଗମ ଶୁଭନାଦେ । ପୂଜିଲେ ଦେବଗୁରୁ ପାଦେ । ୭୮
ବପ୍ରଶ୍ରେଣି ର ସନ୍ନିଧାନେ । ଗଜାଶ୍ୱରଥପ୍ୟ ସହାସନେ । ୭୯ ।
ଏହିସମ୍ପ୍ରେ ଦ୍ୱିଜବର । ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଶିବିର । ୮୦
ଦେଖି ନୃପତି ପଣ୍ଡିଅଙ୍ଗ । ହୁଅନ୍ତ ସଙ୍ଗେ ବେଦଧ୍ୱନି । ୮୧ ।
ଚାରୁ ମଣୋଇ ବନ୍ଧୁ ଆଗେ । ଉଭରେ ଯେନାଗଲେ ବେଗେ । ୮୨ ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମାଳା କରୋଦରେ । ଦ୍ୱିଜ ଧଇଣ ପ୍ରମୋଦରେ । ୮୩
ସତ୍ୱରେ ହୋଇଲେ ପ୍ରବେଶ । ଦେଖି ଉଠିଲେ ନରେଶ । ୮୪ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ମୁଖ ଦ୍ୱିଜଚନ୍ଦ୍ର । ବୋଲିଲେ ଏସନ ଆନନ୍ଦ୍ର । ୮୫ ।

ବିପ୍ର ସମୀପେ ନରନାଥ । ବୋଇଲେ ହୋଇଲି କୃତାର୍ଥ । ୮୬।
ଅଛି ମୋ ଜନମ ସୁଫଳ । ଅଛି ମୋହର ଧନ୍ୟକୁଳ । ୮୭ ।
କର୍ମ ଧରମ ମୋର ସାଥି । ଅଛନ୍ତି ଭଜିଲ ପ୍ରମାଦୁ । ୮୮ ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ମାଳରେ ସୁନ୍ଦର । ହୋଇଛୁ ତୁମ୍ଭର ଶରୀର । ୮୯ ।
ଏହା ମୁ ଲୋଚନେ ଅନାଇଁ । ଭବୁଛୁ ଦେଖିଲି ମାଧୋଇ । ୯୦
ମୁକୁନ୍ଦ ମଥାର ଏମାଲ । ଏହା ଗନ୍ଧରେ ଅନ୍ଧଅଲ । ୯୧ ।
ସନ୍ତାନ ପାଦପ ଉତ୍ତମ । ଏମାଲା ଗନ୍ଧ ମନୋରମ । ୯୨ ।
ନାକେ ଯେ ଜଗନ୍ନାଥ ଭମ । ଏହାଙ୍କୁ ମୋହର ପ୍ରଣାମ । ୯୩।
ଯାପାଦ ରେଣୁ ସଂଗଫଲେ । ବ୍ରହ୍ମାଦ ଦଶ ଦଗପାଳେ । ୯୪ ।
ଲଭିଲେ ପରମ ସଂପଦ । ଦିବ୍ୟ ଲୋକରେ କଲେପଦ । ୯୫।
ସେବକଙ୍କ ଅଙ୍ଗସଙ୍ଗେ ମଣ୍ଡା । ହୋଇଛୁ ଏହୁ ମାଲ୍ୟ ଧଣ୍ଡା ।୯୬।
ତାଙ୍କୁ ମୁ କରଇଛୁ ବନ୍ଦନ । ସେ ମୋ ହୃଦୟ ଅନନ୍ଦନ ।୯୭ ।
ଦୁଇ ହୃଦରେ ଜଗତେକର । ଅଛନ୍ତି ଜଳଧି କୁମାରୀ । ୯୮ ।
ତାହାଙ୍କୁ ସପତଣି ରେଷେ । କୁସୁମ ବଧାଙ୍କ ସେହୁ ହସେ । ୯୯।
ସେହି ମାଲାକୁ ବାରଂବାର । ମୋର ଅନେକ ନମସ୍କାର ।୧୦୦ ।
ଜପ ଯେ କରଥିଲେ କାହିଁ । ଚହ୍ନିଲି ହରଦେବେ କାଇ ।୧୦୧
ନୀଳ ଅଚଳ ଭୂଷା ମଣି । ଚକ୍ର ସୁଦର୍ଶନ ପାଣି ।୧୦୨ ।
ଶରଣ ପୁରୁଷ ବତ୍ସଳ । କଲୁଷ ନାଶନ ଅଚଳ । ୧୦୩ ।
ମୋତେ ରଖିବ ଚଉବାହା । ଏମନ୍ତ ବୋଲି ନରନାହା । ୧୦୪।

ବଚନ ଗଦଗଦ ହୋଏ । ତନୁ ପୁଲକେ ଅତିଶୟେ । ୧୦୫
ଶିର ଲୁଅଇଁ ଦଣ୍ଡବତ । ମସ୍ତରେ ଗଡ଼ାଇ ରୁଚତ । ୧୦୬ ।
ରାଜା ଛାମୁରେ ବାଦ୍ୟା ପତି । ଗନ୍ଧିଣ ଅଁମୁଲ୍ଲ ମୁରତି । ୧୦୭ ।
ତେତେକେ ପ୍ରବାଣେ କଉଶୋଭା । ମାଳାଉଗ୍ରୀବ ହୋଏଉଭା ୧୦୮ ।
ନୃପଙ୍କୁ କହିଲ ଏମନ୍ତ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ ରଘନ୍ତ ଅନନ୍ତ । ୧୦୯ ।
ଆଜ୍ଞା ଏ ମାଳା ସ୍ୱରୂପରେ । ପ୍ରବେଶ ତୁମ୍ଭ ସମୀପରେ । ୧୧୦ ।
ଯେଣ ସମସ୍ତ ନିଜଜନ । କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଦେଖିବ ସୁଜନ । ୧୧୧ ।
ଏମନ୍ତ କହି ଉତ୍ସୁକଣ୍ଠେ । ମାଳିକା ଦେଲ ନୃପକଣ୍ଠେ ।୧୧୨।
ସତ୍ୱେମେ କଣ୍ଠେ ବନ୍ଧମାଳ । ଅତିସାନନ୍ଦ ନରପାଳ । ୧୧୩ ।
କର ଯୁଗଳ ଦେହଶିରେ । ଲୋଚନ ଯୁଗଳ ହର୍ଷନୀରେ । ୧୧୪।
କଲ ମାଧବ ଦରଶନ । ହୋଇଲ ଗ୍ରବଲ ମନେମନ । ୧୧୫।
ହରଷେ ଅଶ୍ରୁଜଳ ପଡ଼େ । ନୃପତ ଏହ୍ମସ୍ତୁତିପଢେ । ୧୧୬ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଉବାଚ ।

କେମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ କୋଟି ଥାଉ ।ସୃଷ୍ଟି ସର୍ଜନା ଲୟକାଉ ।୧୧୭।
ଜୟ ଜଗତ ଅନ୍ତର୍ଯାମି । ମଞ୍ଜୁ ପଙ୍କଜ ଲୋଚନ ସ୍ୱାମି । ୧୧୮ ।
ବ୍ରହ୍ମାଶଙ୍କର ଇନ୍ଦ୍ରମୂଳେ । ଯେତେ ଯେତେକ ଦଶପାଳେ । ୧୧୯
ତାହାଙ୍କ ମୁକୁଟ କିରଣେ । ସୁନ୍ଦର ତୋହର ଚରଣେ । ୧୨୦ ।
ତହୁଁ ମୋ ରତ୍ନ ନୀରାଜନ ।ନୃପତି ବୋଲ ଏହି ମତ । ୧୨୧ ।
ଅସନେ ବାଳଜ ମହାରାଏ । ପାଦୁକେ ଅଛନ୍ତି ସତୃଏ । ୧୨୨ ।

ବୃହସ୍ପତି ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ । ଦ୍ୱିଜ ବୈଷ୍ଣବ ଅଧିକାରୀ । ୧୬୩ ।
ସକଳ ବିଦ୍ୟା ପାରଂଗମେ । ସ୍ବଜ୍ଞ ଯାଜ୍ଞିକ ଉତ୍ତମେ । ୧୬୪ ।
ଥିବାର ପରଂପରା ଲୋକେ । ଅବର ମନ୍ତ୍ରି ସୁବାଦେକେ । ୧୬୫ ।
ଏସବୁ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗ ହୋଇ । ଅସନେ ବସି ନରସାଇଁ । ୧୬୬ ।
ସୁବର୍ଣ୍ଣ ପିଢ଼ା ଅଣାଇଁଲେ । ବିଦ୍ୟାପତିଙ୍କି ବସାଇଲେ । ୧୬୭ ।
ପୂଛି ଅନେକ ବନ୍ଧୁମାନେ । କୁଶଳ ପୁଛି ସାବଧାନେ । ୧୬୮ ।
କ୍ଷେତ୍ରତୀର୍ଥର ପରକ୍ରମା । ପୁଛିଲେ ଏବେଳ ମହିମା । ୧୬୯ ।
ତ ଶୁଣି ସାନ ପୁରୋହିତ । କ୍ରମେ ସେ ବର୍ଣ୍ଣିଲା ଚରିତ । ୧୭୦ ।
ଶବର ଦ୍ୱୀପ ପ୍ରବେଶନ । ଲବଣ ଜଳଧି ମଜ୍ଜନ । ୧୭୧ ।
ନୀଳପର୍ବତ ଅନ୍ୱେଷଣ । ନୀଳମାଧବ ଦରଶନ । ୧୭୨ ।
ରୋହିଣୀ କୁଣ୍ଡରେ ସ୍ନାନ । କଲପ ବଟ ବନ୍ଦନ । ୧୭୩ ।
ଅଷ୍ଟଶଙ୍କର ଅଷ୍ଟଶକ୍ତି । ଯେରୂପେ ଏହାଙ୍କର ସ୍ଥିତି । ୧୭୪ ।
ନରସିଂହଙ୍କୁ ଦେଖିବାର । କ୍ଷେତ୍ରର ବୀଭିଷ ବିସ୍ତାର । ୧୭୫ ।
ଏଆଦି ଯେତେ ପରସ୍ତାବ । ବିଶେଷେ ଭାଷିଲା ଶୁଭଦ । ୧୭୬ ।
ଭାଗୀରଥୀ ଗଙ୍ଗା ପ୍ରକ୍ଷେକଲା । ଯେଣୁ ପ୍ରଥମୁ ଶୁଣିଥିଲା । ୧୭୭ ।
ହରଷ ବହି ସ୍ୱଏତନ୍ତ୍ରେ । ବୋଇଲା ଶୁଣ ପୁରୋହିତେ । ୧୭୮ ।
ଶୁଣି ମୁଁ ଥିଲ ମୁହିଁ ଯାହା । ଏବେ ଶ୍ରବଣ କଲି ତାହା । ୧୭୯ ।
ବିଶେଷେ କରି କ୍ଷେତ୍ରବର । କେଉଁରେ ବରନିନା କର । ୧୮୦
ମାଧବ ରୂପ ଯଥାକ୍ରମେ । କରିବା ହୋଉ ବିସ୍ତରମେ । ୧୮୧ ।

ନୃପ ବଚନେ ପୁରୋହିତ । ବୋଇଲେ ଶୁଣିମା ଉଦନ୍ତ । ୯୪୨ ।
ଦାରୁ ପ୍ରତିମା ଇନ୍ଦ୍ରମଣି । ଦେଖି ମୁକତି ଲଭେ ପ୍ରାଣି । ୯୪୩ ।
ସ୍ୱରୂପ ସ୍ୱୟଂ ଶ୍ରୀବତ୍ସାଙ୍କ । ଅନ୍ତରୀକ୍ଷରୁ ଛନ୍ତି ବହି । ୯୪୪ ।
ଶଙ୍କର ବ୍ରହ୍ମା ଇନ୍ଦ୍ର ଆଦି । ଦେବତା ଯେତେକ ପ୍ରସିଦ୍ଧି । ୯୪୫ ।
ନୀତି ସେ ହୋଇ ଭଦମନା । ତାହା କରନ୍ତି ଅର୍ଚ୍ଚନା । ୯୪୬ ।
ପୂଜିବା ପାଇଁ ନୀଳମଣି । ଏମାନ ସେଠୁ ଥିଲେ ଆଣି । ୯୪୭
ଧରଣି କଲେହେ ଶୃଙ୍ଖଳା । ଏହା ସମାନେ ନାହିଁ ମାଳା । ୯୪୮
ବହିଗଲେହେ ବହୁ ତଥି । ଗନ୍ଧ ନାଶନ ନୋହେ ଏଥି ।୯୪୯ ।
ମଳିନ ନୁହଇ ଏକେବେ । ଦଳ ନଷ୍ଟ ହେଁ ଏଥୁଁ ଲବେ । ୯୫୦ ।
ସ୍ୱୟଂ ଦେଖିଲ ପଦ୍ମମୁଖ । ମୋ ଦେହେ ଦିବ୍ୟତେଜ ଦେଖ ୯୫୧ ।
ଦେବ ନିର୍ମାଲ୍ୟ ଉପହାର । କରି ମୁ ଅଛଇ ଅହାର । ୯୫୨ ।
ନାହିଁ ମୋ ବଳହିଁ କଳୁଷ । ନବାଧେ ଗ୍ଳାନି ଭୋକ ଶୋଷ । ।
ସନ୍ତାପ ଦୁଃଖ ଜ୍ୱର ରୋଗେ । ନାହିଂ ଏ ସେଠୁ କ୍ଷେତ୍ରଭାଗେ । ।
ଭକତ ମୁକତ ନୁହରେ । କେବଳ ହୁଅଇ ତହିଁରେ । ୯୫୫ ।
ନିର୍ମାଲ୍ୟ ସେବି ଏକବାର । ଦେବତା ପରି ହୋଏ ନର । ୯୫୬ ।
କହଇଁ ଧର୍ମକୋଷ୍ଠ ଗୃଏ । ଦୁଦନବେଶି ହରିପାଏ । ୯୫୭ ।
କରୁଣା କର ପଦ୍ମନାଭ । ଅନ୍ତେ ମୋ ହୋଉ କ୍ଷେତ୍ରଲାଭ ।
ଇତିଶ୍ରୀ ପଦ୍ମପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ପୁରୁଷୋ
ତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟେ ବିଦ୍ୟାପତିସନ୍ଦେଶ କଥନେ ନାମଚତୁର୍ଦ୍ଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

୧୫ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଶୁଣି ବିପ୍ରର ଏଉତ୍ତର । ପୁଚ୍ଛିଲେ ଅବନ୍ତି ଈଶ୍ୱର । ୧ ।
ଜନମ କାଳରୁ ଗୋସାଇଁ । ତୁମ୍ଭେ ସେଠାରୁ ନାହିଁ ଯାଇ । ୨ ।
ଏ ସବୁ ବାରତା ବିପ୍ରର । କିରୂପେ ହୋଇଲା ଗୋଚର । ୩ ।
ଶୁଣି ଭଣିଲେ ବିଦ୍ୟାପତି । ଗଲି ମୁଁ ନୀଳଗିରି ପ୍ରତି । ୪ ।
ମାର୍ଗ ନପାଇ ହୋଇବଣା । ମିଳିଲି ଶବର ପାଟଣା । ୫ ।
ବିଶ୍ୱାବସୁ ନାମରେ ଏକ । ଶବର ନଗର ନାୟକ । ୬ ।
ତାହାସଙ୍ଗରେ ପ୍ରୀତହୋଇ । ଗମିଲି ଦରଶନ ପାଇଁ । ୭ ।
ସେକାଳେ ଗନ୍ଧ ଦିବ୍ୟବାତ । ବହିଲା ଅତନ୍ତ ଲଳିତ । ୮ ।
ଅମୃତ ପରାଏ ଶୀତଳ । କମଳ ଦଳରୁ କୋମଳ । ୯ ।
ଦିନ ପହର ଅବସରେ । ଯାଉଯାଉସେ ପ୍ରଦେଶରେ । ୧୦ ।
ଆକାଶେ ଯାଉ ଅସୁନାଦ । ଶୁଭିଲା ଅତନ୍ତ ବିଷାଦ । ୧୧ ।
ଦିବ୍ୟ କୁସୁମ ବରଷଣେ । ସେଗିରି ଘୋଡ଼ିହେଲା ତେଣେ । ୧୨ ।
ଝଙ୍କାରି ମୁରୁଦଙ୍ଗ ବୀଣା । ବଇଁଶି ମଦୀଳ ବାଜଣା । ୧୩ ।
ଦିବ୍ୟ ତାଳୁନେ ହୋଇ ମେଳ । ସୁଭିଲା ଅତିହିଁ ମଞ୍ଜୁଳ । ୧୪ ।
ଧୂପ ପ୍ରଦୀପ ଅର୍ଘ୍ୟଆଦି । ସହସ୍ରେ ଉପହାର ବିଧି । ୧୫ ।
ଘେନ ସମସ୍ତ ସୁମନସେ । ଆସିଲେ ନୀଳାଚଳ ଦେଶେ । ୧୬ ।
ଯଥାର୍ଥ ବାକ୍ୟରେ ତାହାଙ୍କୁ । ପୂଜା ନାଥଙ୍କ ଦେବତାଙ୍କୁ । ୧୭ ।

ଜୟ ଶବଦ ବୋଲନ୍ତି ବେ । ଅନେକ ସ୍ତୁତି କରି ଦେବେ । ୧୮ ।
ପୁଷ୍ପ ମୋଚନ ଦେବେ କରେ । ଗମନ କଲେ ସ୍ୱର୍ଗପୁରେ । ୧୯ ।
ଏଥୁଅନ୍ତରେ ମୁହିଁ ଗଲି । ନୀଳ ଅଚଳ ମୂଳେ ହେଲି । ୨୦ ।
ଦର୍ଶନ କଲଇ ଯୁଗତେ । ସ୍ୱକର ଦେଲା ଏହା ମୋତେ । ୨୧ ।
ଏ ସ୍ୱର୍ଗଦ୍ରବ୍ୟ ଦିବ୍ୟଭୋଗ । ସର୍ବ କାମନା ଦିଏବେଗ । ୨୨ ।
ସେଧାମ ଦିବ୍ୟ ନାରୀମାଣ । କେବଳ ପାରିବ ବଖାଣ । ୨୩ ।
ଶୂନ୍ୟ ଭାଗରେ ତାହାମୁହିଁ । ଚର୍ମ ନୟନେ ଦେଖିଲିଁ । ୨୪ ।
ସେଗିରି ଚଉଦିଗ ସ୍ଥାନ । ଅଛଇ ଗହଳ କାନନ । ୨୫ ।
ଦୀର୍ଘ ଓସାର ମିଶ୍ରକରି । ସେ କ୍ଷେତ୍ର ପଞ୍ଚକ୍ରୋଶ ସରି । ୨୬ ।
ଥୋକେ ପଶିଛି ସିନ୍ଧୁ ଜଳେ । ଜଣାସେ ନଜାଏ ନମିଲେ । ୨୭ ।
ସିନ୍ଧୁ ସୁବର୍ଣ୍ଣ ବାଲି ଯେନ । ସେ ଗିରି ମୂଳ ସୁଖଦାନ । ୨୮ ।
ସେ ଗିରି ଶିରେ ବଟଗଛ । କ୍ରୋଶେ ଓସାର ମହାଉଚ୍ଚ । ୨୯ ।
ପଲ୍ଲବ ଫଳରେ ସହିତ । କଳପ ଅନ୍ତେ ନୋହେ ହତ । ୩୦ ।
ଉଲ୍ଲ କେତେ ଧନସାଉଁ । ଛାଇ ତାହାର ନ ବୂଲଇ । ୩୧ ।
କୁଣ୍ଡ ରୋହିଣୀ ନାମେ ବଦ । ବଟ ପଛରେ ଅଛଇଟି । ୩୨ ।
ଜଳକୁ ଜାଣିଣ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ମର୍କଟ ପାଷାଣ ପାବଛୁ । ୩୩ ।
କର ଶହାର ଜଳସ୍ପର୍ଶି । ଜନ୍ତୁ ପ୍ରଭୃତି ସର୍ବେ ଆସି । ୩୪ ।
ସ୍ଫଟିକ ବେଦୀ ଚଉପାଶେ । ହଂସ ପଙ୍କଜ ପ୍ରାପ୍ତ ଦିଶେ । ୩୫ ।
ସେ କୁଣ୍ଡ ପୂର୍ବ ବେଦମାନେ । ନୀଳମାଧବ ଦେବଙ୍କେ । ୩୬ ।

ଉପରେ କସ୍ତୁରୀ ଛାଇ । ଅନନ୍ତ ବଇଭେ ଅଛି ହୋଇ । ୩୭ ।
ଏକାଶି ଅଙ୍ଗୁଳ ପ୍ରମାଣ । ଶ୍ରୀଅଙ୍ଗ ତାଙ୍କର କର୍ମିଣ । ୩୮ ।
କନକ କମଳ କେଶର । ଯହିଁ ବଦନେ ଲୋକେ ଶ୍ୱର । ୩୯ ।
ଉଦୟ ପ୍ରଭାକର ପର । କିବା ନବୀନ ଜଳଧର । ୪୦ ।
ହେଲେହେ ନୀଳମଣି ଦେହ । ହାସେ ଅଧର ଶୋଭା ପାଇ । ୪୧
ଚନ୍ଦ୍ର ବଦନ ବେନିପାଶ । ଅପୂର୍ବ ସୁନ୍ଦର ଛଟୁକ । ୪୨ ।
ସୁନ୍ଦର ଛଳୀବର ଛଣି । ପଦ୍ମ ଲୋଚନ ଯୁଗଠାଣି । ୪୩ ।
ମକର କୁଣ୍ଡଳ ମଧ୍ୟରେ । ଶ୍ରୀମୁଖ ସୁପଙ୍କ ଦଶ୍ୱରେ । ୪୪ ।
ନକ୍ଷତ୍ର ଶୁକ୍ର ବୃହସ୍ପତି । ମଧ୍ୟେ କି ପୂର୍ଣ୍ଣ ତାରାପତି । ୪୫ ।
କଣ୍ଠରେ ମାଳିକା ଶୋଭିତା । ଶଙ୍ଖ କି ଗଳନ୍ତ ମୁକ୍ତା । ୪୬ ।
ପୀନ ଅପୂର୍ବ ସ୍କନ୍ଧଯୁଗ । ଗୃହ ଶ୍ରୀଭୁଜ ମହାଦୀର୍ଘ । ୪୭ ।
ଉରରେ ମୋତି ମାଳ ଲୁଲେ । ଗଙ୍ଗା ଯେସନ ଶୂନ୍ୟ ସ୍ଥଳେ । ୪୮ ।
ବତ୍ସ କର୍ମିଦି ଶିଖ୍ନଙ୍କର । ମହତ୍ ସେଅଙ୍ଗେ ପ୍ରଗ୍ଭର । ୪୯ ।
କଗଳ ବାମ୍ଭ ଯକ୍ଷଂରେ । ସେ କଉସ୍ତୁଭ ମଣି ଉରେ । ୫୦ ।
ଗଭୀର ଦଶେ ନାଭିସର । ତାପାଶେ ରୋମାବଳୀ ସାର । ୫୧ ।
ତ୍ରିବଳୀ ଜଘନରେ ମେଳା । କଟିରେ ରତନ ମେଖଳା । ୫୨ ।
ମୁକ୍ତା ମାଳିକା କିଙ୍କିଣି । ତଥି ଝଣଝ ଅଟ୍ଠାଣି । ୫୩ ।
ଦିବ୍ୟ ଲମ୍ବାଣ ହୁରଯୁତା । ସତ୍ରେ ବଜ୍ରଉର ଗାଢ଼ା । ୫୪ ।
ପୀତ ଦୁକୂଳ କଟିମାଝେ । ତାପରେ ମୋହନମାଳସାଜେ । ୫୫ ।

ନୀଳ ରତନ ସ୍ତମ୍ଭଦୁଇ । ପଲ୍ଲବ ଜଂଘ ଶୋଭାପାଇ । ୫୬ ।
ମୁକୁତା ମାଳା ପୀତବାସ । ଜାନୁଉପରେ ହୋଏ ଦୃଶ୍ୟ । ୫୭ ।
ଭଜେ ଯେ ମୋକ୍ଷ ଅନୁକୂଳ । ସ୍ତମ୍ଭେ କ ବାନ୍ଧଇ ଚଞ୍ଚଳ । ୫୮ ।
ବେଢ଼ ପଦ୍ମର ବଡ଼ଗଡ଼ । ଦ୍ୱଶକ୍ତିଂ ଅନ୍ତର୍ହିଂ ସକାଢ଼ । ୫୯ ।
ବଇଜୟନ୍ତୀ ମାଳାଲକ୍ଷ୍ମୀ । ହୋଇଛନ୍ତି ଅଙ୍ଗୁଳେରେ ଥୋଇ । ୬୦ ।
ଚରଣେ ରତନ ନୂପୁର । ଦଶଇ ମହା ମନୋହର । ୬୧ ।
କଙ୍କଣ କେୟୂର ମୁକୁଟେ । ଶେଷ ଭୁ ବେ ପାଥିନ୍ତି ଚହଟେ । ୬୨ ।
ଐଶ୍ୱର୍ଯ୍ୟ ଜ୍ଞାନ ଅହଂକାର । ଶବଦ ଚ ୁ ଷ୍ଟ ମହାସାର । ୬୩ ।
କମଳ ଚକ୍ର ଗଦା ଶଙ୍ଖ । ରୂପେ ତା ଧରନ୍ତି ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ୬୪ ।
ତେଜ ପୂରଇ ସର୍ବାଙ୍ଗେ । ସେପରି ହଜେ ଗିରିଶୃଙ୍ଗେ । ୬୫ ।
ଦେଖି ପ୍ରଣମି ତାଙ୍କୁ ଜନ । ନଲଭେ ସଂସାର ବନ୍ଧନ । ୬୬ ।
ବାମ ପାର୍ଶ୍ୱେ କମଳିନୀ । ଅଛନ୍ତି ବୀଣା ଧରି ପାଣି । ୬୭ ।
ସ୍ୱାମି ମୁଖରେ ଦେଇ ଡୋଳା । ବଜାବନ୍ତି ଜଳଜଧିବାଳା । ୬୮ ।
ଭୂଷଣ ଗନ୍ଧେ ସେମଣ୍ଡିତା । ସମ୍ପଦ ଦାନରେ ପଣ୍ଡିତା । ୬୯ ।
ସ୍ୱାମିର ଅଲଙ୍କାର ପାଇ । ହଜେ ସୁନ୍ଦରୀ ମହାମାଇ । ୭୦ ।
ସେବେନ ଲୋକ ପିତାମାତା । ମଉନେ ହୋଇଛନ୍ତି ସ୍ଥିତା । ୭୧ ।
ସ୍ଥିତ କରୁଣା ଦୃଷ୍ଟି ଲବ । କରେ ଦେଖିବା ଜନଟବ । ୭୨ ।
ପ୍ରତିମା ହେଲେ ସେହୁବୁଝେ । ଦଶନ୍ତି ଜୀବ ଥିବାପାଏ । ୭୩ ।
ଛବ ଅକାରେ କରି ଫଣ । ପଛେ ଦ୍ୱଜଏ ନାଗପୂର୍ଣ୍ଣ । ୭୪ ।

ଛାମୁରେ ବିଜେ ଗରୁଡ଼ । ଯେହୁ ଭଗତ ପଣେ ବଡ଼ । ୭୫ ।
କୃତଅଞ୍ଜଳି ସେହୁ ହୋଇ । ଅଛନ୍ତି ପ୍ରଭୁ ମୁଖ ଚାହିଁ । ୭୬ ।
ସୁଦରଶନ ଚକ୍ରବର । ବହି ଆପଣେ କଳେବର । ୭୭ ।
ପରମାନନ୍ଦ ପୁଲକରେ ଅଛନ୍ତି ସ୍ଥିତ୍ତ ସ୍ତମ୍ଭରେ । ୭୮
ତାପଛେ ଶୋଭା ନାଗଅରି । ସୂର୍ଯ୍ୟପଛେ କି ମେରୁଗିରି । ୭୯
ଏମନ୍ତ ରୂପେ ମହୀଧର । ଦେଖିଲ ସକଳ ପ୍ରସ୍ତାବ । ୮୦ ।
ବିନାହୋଇଲ ପରି ମନ । ସେଠାକୁ କରେ ମୋ ଗମନ ।୮୧।
ଅନେକ ଜନ୍ମ ସହସ୍ରରେ । ସୁକର୍ମ ରଚ ବହୁସାରେ । ୮୨ ।
ଏକା ବେଳକେ ତାରସିଦ୍ଧି । ହୋଇଲା ଦେଖି ଦୟାନିଧି । ୮୩
ବ୍ରତ ନିୟମ ତୀର୍ଥ ସ୍ନାନ । ଯାଗ ତପସ୍ୟା ମହାଦାନ । ୮୪ ।
ଏମାନ କଲେହେଁ ପୁରୁଷ । ଦେଖି ନପାରେ ତାଙ୍କବେଶ । ୮୫।
ଗଗନ ବରଣ ମାଧବ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ତାଙ୍କଠାବ । ୮୬ ।
ମଞ୍ଜିଷ୍ଟା ମଞ୍ଜି ମଞ୍ଜୁକଲା । ତାକୁ ଯେବରେ ଧ୍ୟାନମେଲା । ୮୭।
ଭୁଞ୍ଜଇ ତାରପାପବନ୍ଧ । ଗୌବିନ୍ଦ ପୁରେ କରେପଦ । ୮୮।
ଅଷ୍ଟାଦଶ ବିଦ୍ୟାଧରଣେ । ଯେତେକ ଫଳଟି ପୂରଣେ । ୮୯।
ବସ୍ତୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଶତଅଂଶ । ଧର୍ମକୁ ନୋହେ ଏସଦୃଶ । ୯୦।
ଏଥେ କି କହିବା ଅଧିକ । କାମନା ବାଞ୍ଛା କରୁ ଲୋକ । ୯୧ ।
ନମି ମାଧବ ପଦକଞ୍ଜେ । ବାଞ୍ଛା ଅଧିକ ଫଳଭୁଞ୍ଜେ । ୯୨ ।
ସ୍ୱାମିଙ୍କି ଦେଖିଅଛ ଯେହୁ । ଦେବେହୁ ସକଳ ଅଛିଦେଇ । ୯୩ ।

ସତ୍ୟ ସେ କହେ ସର୍ବକାଳେ । ଏପାଗ କରି ଧର୍ମଶୀଳେ । ୯୪ ।
ସେସବ ଗୁଣରେ ଅଧିକ । ଜ୍ଞାନ ବିଦ୍ୟାରେ ସୁବିବେକ । ୯୫ ।
ସରସ୍ୱାପରେ ଜାଇ ଧଇ । ଅତ୍ୟନ୍ତ ତପ ପରକ୍ଷେକ । ୯୬ ।
ମାଧବ ମାହାତ୍ମ୍ୟ କାହାଣି । ତାଙ୍କ ଠାରୁଁ ମୁଁ ଅଛି ଜାଣି ୯୭।
ସୃଷ୍ଟି ଆଦ୍ୟରୁ ପ୍ରସଙ୍ଗନ । ଏ ଯାଉଁ ଚରିତ୍ର କହନ । ୯୮।
ସର ଜ୍ଞ ପଦ୍ମ କଲେ ବାଢ଼ି । ତହିଁରେ ଶୁଣି ମ ସହଜେ ।୯୯।
ତୁମ୍ଭ ଆଜ୍ଞାରୁ ମହୀପାଳ । ଗଲି ମୁଁ ବଇକୁଣ୍ଠ ସ୍ଥଳ । ୧୦୦।
ଦେଖିଲି ମାଧବ ମୂରତି । ପାଇଲି ପରମ ପିରତି । ୧୦୧ ।
ସଜଳ କଲି ଜଣାମଣା । ଯେଉଁଥି କର ମହାମନା ।୧୦୨।
ପ୍ରସଙ୍ଗ ଶୁଣିଣ ଏସନ । ଭାଷିଲେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନନ । ୧୦୩।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଉବାଚ ।

ଶୁଣି ମୁଁ ଆଗତ ବୃତ୍ତାନ୍ତ । ହେ ଦ୍ୱିଜ ହେଲି କୃତ କୃତ ।୧୦୪
ନର୍ମିଳ ନର୍ମିଲି ସଙ୍ଗମୁ । ହେନେ ଭଞ୍ଜିଲ ଭବଭ୍ରମୁ ।୧୦୫।
ବହୁଜନମ ପାପୁଁ ଜାଇ । ଦର୍ଶନେ ହେଲ ଅଧିକାର ।୧୦୬।
ଘଜ ପଞ୍ଚ ସଙ୍ଗେ ଘେନ । ଜିବଇ ସେ କ୍ଷେତ୍ର ଅବନ ।୧୦୭।
ସେଠାରେ କରିବି ନଗର । ରଚିବି ନାନା ଦୁର୍ଗ ପୁର ।୧୦୮।
ଦ୍ୱାରୁ ହର ଅନୁଗ୍ରହ । କରିବ ଅଶ୍ୱମେଧ ଯାଗ ।୧୦୯।
ସହଜେ ଉପଗୃହ କରି । ନୀଳ ପର୍ବତ ମଧ୍ୟହାରି ।୧୧୦।
କାଅନ କରି ଉପବାସ । କରି ତୋଷିବି ପୀତବାସ ।୧୧

ଦୀନ ଦୟାଳ ଭଗବାନ । ମୋତେ ହୋଇବେ ପରସନ ॥୧୧୨
ପ୍ରକାଶି ଅମୃତ ବଚନ । ମୋତେ କରିବେ ଅବଧାନ ॥୧୧୩
ମନୀଷା ମୋର ଅତିଶୟେ । ଦେଖନ୍ତୁ ତେତେ କାଳଯାଏ ॥୧୧୪
ଏମନ୍ତ ଚିନ୍ତେ ନରମଣି । ଶୁଣନ୍ତେ ଭକ୍ତ ସ୍ତବେ ବାଣୀ ॥୧୧୫
କରରେ କରି ବୀଣାବାଦ୍ୟ । ଗଗନୁ ଖସିଲେ ନାରଦ ॥୧୧୬
ଧବଳ ତନୁ କାନ୍ତି ଛଟା । ମୁଣ୍ଡେ ମଣ୍ଡିତ ତାଙ୍କ ଜଟା ॥୧୧୭
କର କରଣେ ଥୋକେ ରଙ୍ଗ । ସ୍ଫଟିକ ମାଳା କରସଙ୍ଗ ॥୧୧୮
କ୍ଷୀର ମୃଣାଳ ଧବଳ । ପିନ୍ଧିଅଛନ୍ତି ମୃଗଛାଲ ॥୧୧୯
କମଳ ଅବା ଐରାବତ । ପରି ଦିଶନ୍ତି ତପୋବନ୍ତ ॥୧୨୦
ଶମ୍ଭୁ କଣ୍ଠରେ ଶେଷପ୍ରାୟ । ଶୋଭନ୍ତି ଯଜ୍ଞ ସୂତ୍ରଚୟ ॥୧୨୧
ଚନ୍ଦନ ଦ୍ରୁମର ଉପର । ଚେକା କି ବାନ୍ଧି ଅଜଗର ॥୧୨୨
ପଦ୍ମ ଦିଶଇ ଜଟାଶିରେ । ମହତୀ ବୀଣା ଶୋଭା ଉରେ ॥୧୨୩
ଚନ୍ଦ୍ରରେ କଳଙ୍କ ସଙ୍କାଶ । ନାଭି ତା ଦିଶଇ ଶୋଭିତ ॥୧୨୪
ମଞ୍ଜୁ ମେଖଳା କଟିମାନେ । ଲତାରେ ଭ୍ରମର ସାଜେ ॥୧୨୫
ସଲଜ୍ଜେ ପଡ଼ନ୍ତେ ତପନ । ଦେଖନ୍ତେ ଦଶନ୍ତି ତପୋଧନ ॥୧୨୬
ଦୂରକୁ ଦଶେ ତେଜରାଶି । ଗୋଚର ନୁହଇ ବିଶେଷି ॥୧୨୭
ଇନ୍ଦ୍ରାଦ୍ୟମାନ ଆଦି ଯେତେ । ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ଚାହାନ୍ତି ସମସ୍ତେ ॥୧୨୮
ଭାବନ୍ତି କେହେ ଏ ଅନଳ । ଶିଖା ତା ଉର୍ଦ୍ଧ୍ୱକୁ ପ୍ରବଳ ॥୧୨୯
କେହୁ କହେ ତପନ ଗମଇଁ । ଏହୁ ସେ ଦେବତା ନୁହଇ ॥୧୩୦

ଝ୍ରବନ୍ତେ ଏମନ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା । ଦେଖିଲେ ଅବସ୍ଥିବ ସଂସ୍ଥା । ୧୩୧ ।
କ୍ରମେ ସେ ପିତାମହ ଗୃହ । ହୃଅନ୍ତେ ଯୋବାଏ ନିକଟ । ୧୩୨ ।
ତର୍କିଲେ ନ ହୁଇ ଏ ଜୀବ । କଣ୍ଠପୃ ଅଂରଇ ମାନବ । ୧୩୩ ।
ଏ ରୂପେ ଚିନ୍ତୁ ଚନ୍ଦ୍ର ହୃଦେ । ନଜୀକ ହୋଇଲେ ନାରଦେ ।
ଚହ୍ନି ତାହାଙ୍କୁ ନୃପଭାନୁ । ସଭ୍ରମେ ଉଠିଲେ ଆସନୁ । ୧୩୫ ।
ବୋଇଲେ ହେଲା ମୋର କାର୍ଯ୍ୟ । ଦେଖିଲି ବ୍ରହ୍ମଙ୍କ ତନୁଜ ।
ଏମନ୍ତ ଭାଷି ତଡ଼ବେଗ । ଆଣିଲେ ଆଚମନ ଅର୍ଘ୍ୟ । ୧୩୭ ।
ନିବେଦ୍ୟ ମୁନିଙ୍କ ପଦ୍ମର । ବସାଇଲେକ ଆସନର । ୧୩୮ ।
କୃତ ଅଞ୍ଜୋଲ ହୋଇଏହା ! ବୋଇଲେ ଅବନୀର ନାହା ।
ଭଣଇଂ ଜଗୃସି ହ ସ୍ତବେ । ଅହେ ସୁଜନ ନାମନାବେ । ୧୪୦ ।
ସଂସାର ସାଗର୍ ଉତ୍ତର । ମନରେ ଯେନ ମୋଉତ୍ତର ।୪୧ ।

ଇତଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମମହାତ୍ମ୍ୟେ ବ୍ୟାପ ଉତ୍କଳାପେ ମାଳାଧାରଣେ ନାରଦସଂଙ୍ଗମୋ ନାମପଞ୍ଚଦଶୋଧ୍ୟାୟଃ ।

—ঃ*(୦)*ঃ—

୧୬ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନଉବାଚ ।

ଅଜସଫଳ ମୋର ଯ ଗ ! ଅଜ ସଫଳ ଯୋଗ୍ୟାଗ । ୧

ତପସ୍ୟା ପାଠ ସାର୍ଥ ଅଙ୍ଗ । ଦେଖିଲି ଦୂତ ବ୍ରହ୍ମଲୋକ । ୨ ।
କାହିଁକି ଏଣେ ମୋର ପୁତ୍ର । ଏଥବା କରିବ ତୁମ୍ଭର । ୩ ।
କରିବା ହୋଉ ଅବଧାନ । ଏ ମୋର ହୃଦର ବନ୍ଧନ । ୪ ।
ଚନ୍ଦ୍ର କୋମଳ ଉତ୍ତର । ନ ପଡ଼ି କରନ୍ତେ ପ୍ରଣର । ୫ ।
ଅଳପ ପରକାଶେ ହାସ । ଏହା କହନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମଶିଷ୍ୟ । ୬ ।

ନାରଦଉବାଚ ।

ହେନୃପ ତୁମ୍ଭ ସର୍ବଗୁଣେ । ସନ୍ତୋଷ ବ୍ରହ୍ମା ସୁରଗଣେ । ୭ ।
ଶିଦ୍ଧ ଗନ୍ଧର୍ବ ମୁକ୍ତବରେ । ମହା ସୁଖିତ ଯେ ଯାହାରେ । ୮ ।
ଏ ଗୁଣ ଘେନି ନରପତି । ପାଇବ ବ୍ରହ୍ମଲୋକେ ସ୍ଥିତି । ୯ ।
ଏବେ ମୁଁ ବଦରିକା ବନେ । ନର ଋଷିଙ୍କ ଦରଶନେ । ୧୦ ।
ବ୍ରହ୍ମଲୋକର ଅବତରି । ଆସି ମୁଁ ଥିଲି ଦଣ୍ଡଧାରି । ୧୧ ।
ନରଙ୍କୁ କର କର ଲକ୍ଷ୍ୟ । ଜାଣିଲି ତୁମ୍ଭ ବାଞ୍ଛାପୂର୍ଣ୍ଣ । ୧୨ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମହାଭାଗ । ଉତ୍ତମ କଲ ଉଦ୍‌ଯୋଗ । ୧୩ ।
ସହସ୍ରେ ଜନ୍ମ ବ୍ୟବସାୟ । ଭଗତି ମାଧବେ ଉଦୟ । ୧୪ ।
ପୂଜ ତାହାଙ୍କ ପଦ୍ମାସନ । ଜଗତ କଲେ ସରଜନ । ୧୫ ।
ଲଭିଲେ ଲୋକେ ବ୍ରହ୍ମପଦ । ଅତୁଲ ହୋଇଲା ସମ୍ପଦ । ୧୬ ।
ତୁମ୍ଭେ ତାହାଙ୍କ କୁଳେ ଜାତ । ଏ ବୁଦ୍ଧି ସେ ଘେନ ସଙ୍କେତ । ୧୭ ।
କୃଷ୍ଣ ଭଗତି କଲେ ମୂଳ । ସୁଲଭ ଚତୁର୍ବର୍ଗ ଫଳ । ୧୮ ।।
ଅନାଦି ଅବିଦ୍ୟା ପ୍ରକାଶ । ସେ ପଞ୍ଚ କ୍ଲେଶ ବିନାଶ । ୧୯ ।

ତା ନାଶେ ବସ୍ତ୍ରୁର ଭଗନ୍ତ । ସଂସାରେ ହୋଇଛନ୍ତି ବଗ୍ୟାତ ୨୦
ମୁରାରି ଭଗତ ଆଦରି । ଅଳପେ ଲଭନ୍ତି ବ୍ରହ୍ମ ଶିରି । ୨୧
ହସ୍ତରେ ମୋକ୍ଷ ହୋଏ ଲୋକ । ନଲଭେ ଛନ୍ତି ପାପ ଶୋକ
ଗଙ୍ଗାଦି ସର୍ବ ତୀର୍ଥଗଣେ । ଅଶ୍ୱମେଧାଦି ଯାଗମାନେ । ୨୩।
ନାଅମ ଉପବାସ ବ୍ରତ । ଏମାନ କରି ଅସମିତ । ୨୪
କୋଟି ଗୁଣରେ ସେ ସକଳ । ଶୁଣ ଲେଖାରେ କଲେ ତୁଲ ।୨୫।
ଭଗତ ସହସ୍ରେ ଅଂଶର । ଅଂଶାଙ୍କୁ ଅଟଇ ଅପାର । ୨୬ ।
ଅପାର ଅଗୁରୁ ଲେଖରେ । ଏ କଥା ନକହି ମୁଖରେ । ୨୭ ।
ରାଜସ ତାମସ ସାତ୍ୱିକ । ଭଗତି କରି ତରେ ଲୋକ । ୨୮ ।
କଲେ ନିର୍ଗୁଣ ଉପାସନା । ମେଣ୍ଟଇ ସକଳ ଯାତନା । ୨୯ ।
ସାତ୍ୱିକ ଭକ୍ତି ପରସାଦେ । ଜନ ବସଇ ବ୍ରହ୍ମ ପଦେ । ୩୦
ରାଜସ ଭକତି ସମ୍ପାଦି । ଲଭଇ ସ୍ୱର୍ଗର ସନୋଦି । ୩୧ ।
ତା ସମ ଭଗତି ମହିମା । ପିତୃ ଲୋକରେ ଦିଏ ସୀମା ।୩୨।
ବଦ୍ଧ୍ୟା ଅନ୍ତର ଥାଇ ଜାଣି । ଭୁକ୍ତ ନକଲେ ମୂଢ଼ ପ୍ରାଣି । ୩୩
ଭଗତି ହରି ବେନି ଭେଦ । କେବେହେ ନାହିଁ ନୃପଚନ୍ଦ ।୩୪ ।
ଏମନ୍ତ ନାରଦ ଉତ୍ତର । ଶୁଣି କହିଲେ ନରେଶ୍ୱର । ୩୫ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉବାଚ ।

ଅମୂଲ୍ୟ ସୁଜନ ସଙ୍ଗତି । ଅନାୟାସ ଦୁରିତ ହରନ୍ତି । ୩୬ ।
ତୁମ୍ଭେ ମୋ ମନ୍ଦିରକୁ ବିଜେ । ଏଣୁ ମୁ ସୁଖ ଜଳେ ମଜେ । ୩୬ ।

ମାଧବ ପୂଜାରେ ମୋହନ । ହୋଇଛ ବ୍ରହ୍ମାର ନନ୍ଦନ । ୩୭ ।
ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ଚରିତ ଆପଣ । ଜାଣିଛ କରିଣ ଭ୍ରମଣ । ୩୮ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ହୋଇସ୍ଥିତ । ଅଛନ୍ତି ଅନେକ ଚରିତ । ୩୯ ।
କମଳ ମୁଖରୁ ଅଛ ଶୁଣି । ବିସ୍ତାରି କହ ମୁନିମଣି । ୪୦ ।
ରଥଚଢ଼ିଣ ଚାଲ ତୁମ୍ଭେ । ଗମିବା ନୀଳଗିରି ଯାଏ । ୪୧ ।
ତାଙ୍କୁଣି ନୃପତି ଆନନ୍ଦୁ । କହିଲେ ଦେବ ପ୍ରିୟସୁନୁ । ୪୨ ।

ନାରଦଉବାଚ ।

ଅଯ୍ୟେ ହୋ ନୃପତି ଉତ୍ତମ । ଦର୍ଶନ କରାଇବି ଧାମ । ୪୩ ।
ତୀର୍ଥ ଶକତି ଶମ୍ଭୁ ସ୍ୱାମି । ସବୁ ଦେଖିବ ତତ୍ତ୍ୱଭୂମି । ୪୪ ।
ତୁମ୍ଭେ କର ଅନୁଗ୍ରହ । ପ୍ରଭୁ ହୋଇବେ ଚତୁର୍ଭୁଜ । ୪୫ ।
ଯାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ସର୍ବଜନ । ହୋଇବେ ମୁକତି ଭାଜନ । ୪୬
ଏମନ୍ତ ରୂପରେ ନାରଦ । ପରକାଶନ୍ତେ ପୁଣ୍ୟପଦ । ୪୭ ।
ତୋଷ ଅବନ୍ତୀ ପୁରସାଇଁ । ଏଥନ୍ତେ ନୃପ ମୁଜହୁଅ । ୪୮ ।
ବଢ଼ାଇ ହରଷ ବୃହନ୍ତ । ଅନୁକୂଳରେ ଦେଲେ ମତ । ୪୯ ।
ହକାଇ ଥାଉ ଯଉଜଣ । ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ସକଳ ବିଶେଷ । ୫୦ ।
ଜ୍ୟେଷ୍ଠ ଶୁକ୍ଳ ପକ୍ଷବାର । ପୁଷ୍ୟାନକ୍ଷତ୍ର ଶୁକ୍ରବାର । ୫୧ ।
ପଞ୍ଚମୀ ଉତ୍ତମ ଲଗନେ । ଯିବେଲେ ଯିବା ସେହୁ ସ୍ଥାନେ । ୫୨ ।
ଏଥନ୍ତେ ନାରଦ ସୁଜନ । ନରେନ୍ଦ୍ର ଜଣା ଆଗମନ । ୫୩ ।
ଶପଥ କରି ଏକଠାବେ । ଗ୍ରନ୍ଥ ବର୍ଣ୍ଣିଲେ ନୀଳା ଭାବେ । ୫୪ ।

ଏମନ୍ତେ ପରଗ୍ରନ୍ତି ତୋଏ । ଶଯ୍ୟା ଗ୍ରହିଲେ ମୁନିଗ୍ରାଏ ।୫୫ ।
ନାଡ଼ାର ସକଳ କରମ । ଛଡ଼ାଇଲେ କଳେବର ଉଦ୍ଦମ । ୫୬ ।
ଯେତିକାଳେ ନୃପତି ଭୂଷଣ । ଦେଲେକ ନଗରେ ଘୋଷଣ । ୫୭ ।
ସକଳ ଲୋକେ ହୁଅ ସଜ । ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ଯିବା ଆଜ । ୫୮ ।
ଯାବନ୍ତ ଥିବା ଯାଏ ଦେବେ । ନିବାସ କରିବା ସେଠାଏ । ୫୯ ।
ଯୋଦ୍ଧାମା ଯିବନ୍ତା ସେଜଣ । କରନ୍ତୁ ବାହନ ପ୍ରୟାଣ । ୬୦ ।
ଅନୁସରିବା ନୃପଗଣେ । ଛଅତ୍ର ହୁଅ ତତକ୍ଷଣେ । ୬୧ ।
ସେନାଣ ଚତୁରଙ୍ଗବଳ । ନଜର ମଠ ବେଭେଚଳ । ୬୨ ।
ଏମନ୍ତେ ନୃପତ ହକାରି । ଶୁଣି ଅବନ୍ତୀ ପୁରନର । ୬୩ ।
ସେନା ଯୋଦ୍ଧାସାମନ୍ତିର । ପୁରରୁଂ ଗମିଲେ ବାହାର । ୬୪ ।
ସମ୍ମୁଖେ ଛତ୍ରଶ ପାଠକେ । ଚଳଲେ ଅତିହିଂ ଛୁଟକେ । ୬୫ ।
ସହ୍ମର ପ୍ରହର ସଗଡେ । ଗଡ଼ାଇ ନେଲେ ଘଡ଼ଘଡେ । ୬୬ ।
ବହୁକେ ଲକ୍ଷ୍ମୀପୁତ୍ରି ବୋଝ୍ । ଗମିଲେ ଝେକ ବେଦଭୂଜ । ୬୭ ।
ଏମନ୍ତେ ସ୍ୱଗଇ ନିଶାଇ । ନାରଦ ସଙ୍ଗେ ସଙ୍ଗହୋଇ । ୬୮ ।
ଯଉନିଷଙ୍କୁ ହକାରିଲେ । ମଙ୍ଗଳ କର ଅଜ୍ଞାଦେଲେ ୬୯
ତ, ଶୁଣି ଗଣକ ନାୟକ । ପୁରୋହିତଙ୍କୁ ଡାକଣ.ଗ । ୭୦ ।
ସକଳ ମଙ୍ଗଳ ତିଆର । ନୃପ ପୁରତେ ହେଲେଯାଇ । ୭୧ ।
ତୀର୍ଥ ସଲଳ ଦିବ୍ୟ ଗ୍ରନ୍ଥ । ବନ୍ଧ୍ୟ ମହୌଷଧି ବୃନ୍ଦ । ୭୨ ।
ଏ ମାନ ଥଣି ଅନୁଥନେ । ଗୃହାଙ୍କୁ ବସାଇ ଅସନେ । ୭୩ ।

ବର୍ଣ୍ଣିରି କୁଶଳ ଅନେକ । କୁଶରେ କଲେ ଅଭିଷେକ ।୭୪ ।
ଅଗ୍ନି ଲକ୍ଷିମି ସୂକ୍ତପାଠ । ବିଧିରେ କଲେ ପରକଟ । ୭୫ ।
ପିତୃ ଗଣଙ୍କୁ ପୂଜିଲେ । ଗୁଅ ଘୃତରେ ହୋମକଲେ । ୭୬
ଏମନ୍ତେ ହୋଇ ବିବାହବେଶ । ତାହାର ହେଲେ ମହାଇଶ । ୭୭ ।
ମନ କଲେଣି ହରିପାଏ । ପହଣ୍ଡି କରାଇଲେ ଶୁର । ୭୮ ।
ଶୁଭଇ କାହାଳ ଶବଦ । ଘନେଯୁନ୍ତଇ ମୁଖବାଦ । ୭୯ ।
ମଦଳି ବାଉଁଶି ବାଜଇ । ଢେଲ ଡମ୍ବ୍ରିମ ମଜରଉ । ୮୦ ।
ଶୁଭେ ମଙ୍ଗଳ ଗୀତଧ୍ୱନି । ନାଚନ୍ତି ଗଣିକା କାମିନୀ । ୮୧ ।
ଜିହ୍ୱା ବୁଲାଇ କେତେ ବାଳୀ । ଉଚ୍ଚେ ଦିଅନ୍ତି ହୁଳହୁଳି । ୮୨ ।
ବୃଷ୍ଟି କରନ୍ତି ଦୂର୍ବାଲାଜ । ଏଅନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ରାଜା । ୮୩ ।
ନିଜ ନାରଦେ ପରାକ୍ରମ । ଆସିଲେ ମଧ୍ୟ ଦାରସୀମା । ୮୪ ।
କରରେ ଧରି ଚତୁର୍ବେଦ । ପାର୍ଶ୍ୱେ ଗାଇଛନ୍ତି ଉତ୍ସାହେ । ୮୫ ।
ଶିରେ ସୁନ୍ଦର ଶୁକ୍ଳଛତ୍ର । ପାର୍ଶ୍ୱେ ଚାମର ପଡ଼ନ୍ତି । ୮୬ ।
ବ୍ରାହ୍ମଣେ ପାଠ ବେଶ୍ୟାନାଟ । ଏଥିଏ ଅଛନ୍ତି ନିକଟ । ୮୭ ।
ନୃପତି ବସନ୍ତି ରଥନେ । ତାହାଙ୍କୁ ପୂଜିଣ ଯତନେ । ୮୮
ଶ୍ୱେତ କୁଞ୍ଜର ଶ୍ୱେତହଂସ । ଧବଳ ପାଗ ଧଳା ଅଶ୍ୱ । ୮୯ ।
ତାହାଙ୍କୁ ଦେଖି ନୃପମଣି । ଶୁଣି ସୁନ୍ଦର ବୀଣା ବାଣୀ । ୯୦ ।
ଜମ୍ବୁ ଶବଦ ଚଉପାଶେ । ସଜନ ଗମଇଁ ହରଷେ । ୯୧ ।
ପ୍ରବେଶ ନୃସିଂହ ଦେଉଳେ । ପ୍ରଣାମ କଲେ ଭୂମିତଳେ । ୯୨

ତାଙ୍କ ଦକ୍ଷିଣ ଦିଗଠାବେ । ହସାର ପରସାଦ ଗଲେ । ୯୩ ।
ଦେବଙ୍କି ଦେଖି ମହୀନାଥ । ଗୃଣ୍ଡେ କଲେ ଦଣ୍ଡବତ । ୯୪ ।
ସେକାଳେ ନରସିଂହଙ୍କର । ଏକଇ ପୁଜାଙ୍କ କଙ୍କର । ୯୫ ।
ଧାଲକା ବୃତାସେବକଙ୍କେ । ମାଲା ଏଂ ଯନ୍ତ୍ର କରମାଟେ । ୯୬ ।
ନୃପ କନ୍ଧରେ ଲମ୍ବାଇଲା । ଅଙ୍ଗରେ ସୁବକ ଲେପିଲା । ୯୭ ।
ଏମନ୍ତେ ମହାମହୀପାଳ । ମୁଣ୍ଡେ ବେଢ଼ାଇ ଛୁଡାମାଳ । ୯୮ ।
ଦେଖି ନୃସିଂହ ପଦ୍ମକ୍ରମ । କରଣ ହୋଇ ପୂର୍ଣ୍ଣକାମ । ୯୯ ।
ଏଙ୍କ ଶିବଙ୍କୁ ଅଣାଇଲେ । ଦେବା ଦେବଙ୍କି ବସାଇଲେ । ୧୦୦
ଚଳିଲ ତାଙ୍କ କଞ୍ଚ ଅଗେ । ବାହାର ହେଲେ ଗୃ ଏବେଗେ । ୧୦୧
ହାଦୋଳା ଚଢି ଗୁଣ୍ଡେହଂସ । ଖମନ୍ତ ନୃପ ପୃଷ୍ଠଦେଶ । ୧୦୨ ।
ଏଙ୍କ ରଥରେ ନୃପ ଋଷି । ଚଳନ୍ତ କଥା ଭୁଷିଭୁଷି । ୧୦୩ ।
ସେ ରଥେ ଯୋଗ୍ୟ ଦଶବାଜ । ସୁନା ଭୂଷାରେ ହୋଇସାଜ ।
ଗହନେ କୋଟି କୋଟିରଥ । ଅନେକ ହସ୍ତୀ ପନ୍ତ ପନ୍ତ । ୧୦୪
ଚଳିନ୍ତା ଗିରି ପ୍ରଣ୍ଡି ତୁଲ୍ୟ । ଅନେକ ଲକ୍ଷ କରକୁଳ । ୧୦୬।
ଅନନ୍ତ ଭବା ନୃପ ସେନା । କଭଙ୍କେ ପାରିବ କଳନା । ୧୦୭
ଚକ୍ରଙ୍କ ଗରଜନ ବଡ଼ । ରଥଙ୍କ ଚକ୍ର ଘଡ଼ ଘଡ଼ । ୧୦୮ ।
ହସ୍ତିଙ୍କ ହ୍ରେଷା ଘୋଷ । ପୂରିଲା ଆକାଶ ପ୍ରଦେଶ । ୧୦୯
ଅନ୍ତରୀ ବହଲ ସଘନ । ବାଜନପାଠ କେଳେକ୍ଷନ । ୧୧୦ ।
ଯେ ପଥ ଯିବାକୁ ସଙ୍କଟ । ସେ ବାଟେ କାହାର ମେଳେଟ ।

ସଙ୍ଗମାଗିଲୁ ଅନନ୍ତରି । ବେଗେ ଚଳନ୍ତି ଜନେ ଭ୍ରମି ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମେ ଦେଉଛନ୍ତି । ବେଗେ ପକାନ୍ତି ନିଜ ପାଦ ୧୧୩
ଏମନ୍ତେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ । ଗମଇଁ ଅବେଧ ବମାନ । ୧୧୪ ।
ଭୂଜ ବାଟନ୍ତେ ଯେଉଁ ସ୍ଥଳ । ତହିଁରେ ନାହିଁ କିଛି ଧୂଳ ।
ସମାନ ହୋଇଅଛି ଦେଶ । ଚକ୍ଷୁର ହିତରେ ବିଶେଷ ।୧୧୬ ।
ବାଟୁଆ ବନଗଲି ଜନେ । ଅଛନ୍ତି ନୃପତି ଗହନେ ।୧୧୬ ।
ବେଳ ପାଖରେ ପରକାଶ । ଦେଖଇ ଉଜ୍ଜ୍ୱଳ ଦେଶ ।୧୧୯ ।
ବାଟକୁ ବିଅନ୍ତି ଦେଖାଇ । ଚଳନ୍ତି ନୃପ ସୁଖପାଇ । ୧୧୯ ।
ବହଇ ଅନୁକୂଳ ବାୟୁ । ରଥ ଗମଇଁ ଶୀଘ୍ର ଶୀଘ୍ର ।୧୨୦ ।
ଏମନ୍ତେ କେତେ ଦୂର ଗଲେ । ଚର୍ଚ୍ଚିକା ଦେଶ ପାଶେହେଲେ ।
ସେ ଦେବ ବାଟନ୍ତେ ଦେଉଳେ । ଭାନ୍ତୁଦେ ମୁଣ୍ଡମାଳଥିଲେ ।୧୨୨
ଜାଣି ତାହାଙ୍କ ଦଣ୍ଡଧାରୁ । ଶୁଭନ୍ତେ ବଥିର ଉବଷି । ୧୨୩ ।
ଦଣ୍ଡ ପଡ଼ିଏ କରନ୍ତ । ନମିଲେ ସୁନ୍ଦ ମନ ସ୍ଥିର । ୧୨୪ ।
ପୁଲକ ହୋଏ ଅପଘନେ । ଏସ୍ତୁତି କରନ୍ତେ ବଚନେ । ୧୨୫ ।
ଭଣନ୍ତି ଜୟ ଚର୍ଚ୍ଚିକ ଗୀତେ । ପାଉ କରବେ ତର ମତେ ।୧୨୬।
ହୁଙ୍କ ସନ୍ତଭେ ଭୂଷଣ । ସୁଗ କୀର୍ତ୍ତିକୁ ନଅଶ୍ୱର । ୧୨୭ ।
ଶୁଭନ୍ତେ ଲଗାଅ ତହିଁରେ । କରନ୍ତି ଉହୁ ଏମନ୍ତେ । ୧୨୮ ।
ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେପୁରୁଷୋତ୍ତମମାହାତ୍ମ୍ୟେଜୈମିନିଋଷି
ସମ୍ବାଦେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଚର୍ଚ୍ଚିକା ଦର୍ଶନକଥନେ ନାମଷଷ୍ଠଦଶଅଧ୍ୟାୟଃ

୧୭ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଉବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ପ୍ରଥମ ପ୍ରକୃତି । ବିକଟ ରୂପା ହୈମକାନ୍ତି । ୧ ।
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ରଜତମଗୁଣ । ତୁମ୍ଭେ ଏତନ କାରଣ । ୨ ।
ତୁଷ୍ଟିଲେ ତୋପାଦେ ସମାଧି । ନର ଲଭଇ ସର୍ବସିଦ୍ଧି । ୩ ।
ତୁ ଦେବ ମାଧବ ଶକତି । ତୋତହୁଁ ସୃଷ୍ଟି ଉତପତି । ୪ ।
କରୁଣାକର ଶମ୍ଭୁ ସଖି । ହରଙ୍କି ଦେଖ ମୋର ଆଖି । ୫ ।
ଏରୂପେ ସ୍ତୁତି କରନ୍ତଏ । ଇଥ ଅଶେଷ ଦଣ୍ଡେବୋଏ । ୬ ।
ଜାମନ୍ତ୍ରେ ଫିଟି ହେତେଦୂରେ । ମିଳିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରୋପଳା ଘରେ । ୭ ।
ସେ ମହାନଦୀ ପୁଣ୍ୟ ଧାର । ବିନ୍ଧ୍ୟ ପର୍ବତୁଁ ଅବତାର । ୮ ।
ପୂର୍ବେ ପୁଲହ ମୁନିସୁତ । ସୁକାନ୍ତ ନାମରେ ବିଦିତ । ୯ ।
ବିନ୍ଧ୍ୟଗିରିରେ କରି ତପ । ସ୍ୱୟଂ ଦେଖିଲ ଗଙ୍ଗାରୂପ । ୧୦ ।
ପ୍ରକାଶ କରି ସ୍ତୁତିଗ୍ରନ୍ଥେ । ବରମାଗିଲ ଏହା ଶୁଣନ୍ତେ । ୧୧ ।
ପୂର୍ବ ସିନ୍ଧୁକୁ ଯାଅଁ ମାତ । କରିତ ଜନ୍ତୁ ମୋକ୍ଷଗତ । ୧୨ ।
ଶୁଣି ତାଙ୍କ ତରଙ୍ଗିଣି । ଶଙ୍କର ଜଟା ବିହାରିଣୀ । ୧୩
ବୋଇଲେ ମାଗିଲଯେ ବର । ତଥାସ୍ତୁ ହୋଉ ବାକ୍ୟ ତୋର ।
ନାମରେ ମହାନଦୀ ହୋଇ । ଏହି ପର୍ବତୁଁ ଜନ୍ମବହି । ୧୫ ।
ମୋତେ ପୂର୍ବରୁ ଭାଗୀରଥୀ । ଅଛିତ୍ତ ଜମ୍ବୁଦ୍ୱୀପ ପୃଥ୍ୱୀ । ୧୬ ।
ସେ ଜନ୍ତୁଂ ବଡ଼ ଶତ ଗୁଣେ । ହେବ ମୁକ୍ତ କଳୁଷ ବାରଣେ । ୧୭ ।

ଏମନ୍ତ ବୋଲି ଜଣା ଯେମା । ନଦୀ ହୋଇଲେ ସେହୁ ସୀମା ।
ଉତ୍କଳେଶ୍ୱର ଶିବଶ୍ରୀଏ । ଠାକୁର ଦେଶ ଦେଖ ତାଏ । ୧୯
ଚାସ ଉତ୍ପଳା ସେହୁ ନଦୀ । କହଇ ମହତ୍ୱ ଅଗାଧ । ୨୦ ।
ଭକ୍ତେ ସ୍ନାହାନ କରି ନର । ନାରେଖି ନୟନରେ ହୃଦ । ୨୧ ।
ହରଇ ଦୁଃଖ ହରବର । ଦୟନ୍ତ ତାଙ୍କୁ ହର ହର । ୨୨ ।
ଗଙ୍ଗାସ୍ନାନରୁ ପୁଣ୍ୟଭାର । ଅଧିକେ ହୁଅଇ ବିସ୍ତାର । ୨୩ ।
ଏମନ୍ତ ନଦୀକୁ ଅନାଇଂ । ନୃପତି ରଥରୁ ଓହ୍ଲାଇ । ୨୪
ସ୍ନାହାନ କରି ପୁଣ୍ୟଜଳେ । ପଶ୍ଚିମ ବେଳ ସନ୍ଧ୍ୟା କଲେ । ୨୫ ।
ଇରପି ଦେବତା ଋଷିଙ୍କି । ମନେ ପୂଜିଲେ ମୁରାରିଙ୍କି । ୨୬ ।
ସେହି ଭଟନୀ ତଟସ୍ଥାନ । ଅଛନ୍ତି ପ୍ରକଟ କାନନ । ୨୭ ।
ନୃପତି ପୁତ୍ର ମନ୍ତ୍ରୀ ଜନ । ସେ ବନେ ରଖିଲେ ସ୍ୱଜନ । ୨୮ ।
ହୃଷେର ନିଜ ବସାଘରେ । ପ୍ରବେଶ ନାରଦ ସଙ୍ଗରେ । ୨୯ ।
କରିଣ ସୁରସ ଭୋଜନ । ଏ ଅନ୍ତେ ନାରଦ ସ୍ୱଜନ । ୩୦ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ଉଦୟ ଦେଖି ହୋଲେ । ପୁଣି ପ୍ରବେଶ ସଭିତିଲେ । ୩୧ ।
ଅନନ୍ତର ବା ନରପତି । ବେଢ଼ି ଅଛନ୍ତି ଚଉକତି । ୩୨
କବିହି ରଚଣ କବିଏ । କର୍ଣ୍ଣନ୍ତି ନୃପଙ୍କୁ ସଭିଏ । ୩୩ ।
ସଭାରେ ବୁଝିଣ କସ୍ତୁନ । କେ କରେ ପୁରାଣେ ଗାୟନ । ୩୪ ।
ନାଚନ୍ତି ଚଚୀର ଗଣିକା । ଗଟନ୍ତି କଯୋଗ ନାୟିକା । ୩୫ ।
ସେହି ସମୟେ ମହୀପାଳ । ଅଣି ତାମ୍ବୁଳ ଗନ୍ଧମାଳ । ୩୬ ।

ଇନ୍ଦ୍ରଙ୍କ କରେ ତାହା ଦେଲେ । ସଭକ୍ତି ପୂଜା କରାଇଲେ । ୩୭ ।
ଉତ୍ତମେ କରି ସମ୍ଭାବନା । ସଭକ୍ତି ପୂଜିଲେ ସୁମନା । ୩୮ ।
ବସାଇ ଆସନ ଅଧଙ୍କ । ପୁଚ୍ଛିଲେ ନାରଦଙ୍କୁ ପାଶେ । ୩୯ ।
କହିବା ହୋଇ ଦେବଋଷି । ମୁଖରି ଚରିତ ବିଶେଷି । ୪୦ ।
ତୁମ୍ଭେ ସକଳ ବେଦବେତ୍ତା । ମାଧବ ପଦରେ ଭଗତା । ୪୧ ।
ଜ୍ଞାନ ଚକ୍ଷୁରେ ସବୁ ଜାଣ । ଶ୍ରୀହରି ପ୍ରସଙ୍ଗ ବଖାଣ । ୪୨ ।
ପଙ୍କେ ମଜ୍ଜନ ମୋର ମନ । ଏ ବୋଲେ କର ତା ଲେପନ । ୪୩
ଏମନ୍ତେ ଇନ୍ଦ୍ରନ୍ତେ ନୃପତି । ତୋଷେ ଶୁଣନ୍ତେ ମହାଯତି । ୪୪ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ମାଧବ ଶିରି ଅଙ୍ଗ । ଏ ଗୀତ ଭଣେ ଜୟସିଂହ । ୪୫ ।
ସୁଜନେ ହଅ ଏଥିମନ । ପାପକୁ ନହିବ ଶମନ । ୪୬ ।
କାମନା ମାନ ଦୂର କର । ହୃଅତ ହରିର କିଂକର । ୪୭ ।
ହରି ଭଗତ ଧନ ବାଣ୍ଟ । ନେଣ୍ଟ ସଂସାରେ କାଳ ଅଣ୍ଟ । ୪୮ ।
ଇତି ଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ପ୍ରସ୍ତାଣେ ମହାନଦୀତୀର ନିବାସୋ ନାମ ସପ୍ତଦଶ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

—:୦:—

୧୮ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ଭଣନ୍ତି ଜୈମିନି ମୁଣି । ଶୁଣହେ ନିଖିଳ ସୁଜନ । ୧ ।

ନାରଦ ଶ୍ରୀମୁଖରେ ସୁଜନ । କରୁ କରୁ ସେ ଦରଶନ । ୨ ।
ଉତ୍କଳ ଦେଶ ଦଣ୍ଡଧର । ପ୍ରବେଶ ହେଲା ସିଂହଦ୍ୱାର । ୩ ।
ତାହାଙ୍କୁ ନରେଶ୍ୱର ଦୁଆରି । ବୋଇଲା ଏମନ୍ତ ଉଚ୍ଚାରି । ୪ ।
ଏଠାରେ ରହ ନରଗଣ । ଶ୍ରୀମୁଖରେ କରିବ ଜଣାଣ । ୫ ।
ଏମନ୍ତ କହିଣ କୋମଳେ । ମିଳିଲା ମହୀପାଳ ଆଗେ । ୬ ।
ଜଣାଣ କଲା ନୃପଠାରେ । ଭେଟଦେବ ଶ୍ରୀମୁ ଦୁଆରରେ । ୭
ଘେନିଣ ଭେଟ ସାମଗ୍ରି । ଅସିଛୁ ଓଡ୍ର ଦଣ୍ଡଧାରି । ୮ ।
ଶୁଣି ସାନନ୍ଦ ମହୀନାଥ । ଭାବିଲେ ପାଇବା କୃତାର୍ଥ । ୯
ବୋଇଲେ ଶୀଘ୍ର ବୋଲାଉ ଭେଟ । ଆଣ ନଚ୍ଚରି କଚ୍ଛମଠ । ୧୦ ।
ଶୀଘ୍ର ସତ୍ୱରେ ବେତ୍ର ଧରି । ନୃପଙ୍କୁ ଗଉରବ କରି । ୧୧ ।
ଭିତରେ କଲା ପରବେଶ । ଏଅନ୍ତେ ଶୁଣଦ୍ଵବ୍ୟ ରଷ । ୧୨ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ତାଙ୍କୁ ଦେଖି । ବୋଇଲେ ହୋଇ ମହାସୁଖି । ୧୩ ।
ଦେଖି ଏନୀଳଗିରି ହରି । ମହା ନିର୍ମଳ ଦଣ୍ଡଧାରି । ୧୪ ।
ଏହାଙ୍କୁ କରି ଦରଶନ । ପାପ ମୋ ହେଲା ବିନାଶନ । ୧୫ ।
ନୃପତି ଏମନ୍ତ ଭାଷଇ । ଶ୍ରେଷ୍ଠକାଳେ ଉତ୍କଳ ସାଇଁ । ୧୬ ।
ବୈଷ୍ଣବ ମନ୍ତ୍ରିଗଣ ମେଳ । ନମିଲେ ନୃପପାଦତଳେ । ୧୭ ।
ଉଠିଲେ ଉଠାଇ ତାଙ୍କୁ ଦେବ । ଆସନ ଅନ୍ତେ ଦେଲେ ଠାବ । ୧୮ ।
ସେନେହେ କୁଶଳ ପଚାରି । ବୋଇଲେ ନୀଳଗିରି ହରି । ୧୯ ।
ହେଲେ କି କରିଛନ୍ତି ଶୁଭେ । ମୋଆଗେ କହ ସମ୍ଭାବେ । ୨୦ ।

ଶୁଣିଣ ନୃପତି ଆଦେଶ । କହିଲା ଉତ୍କଳ ଈଶ । ୨୧ ।
ଦୈଷ୍ଣାପି ତବ ପରସାଦ । ମୋର ମଙ୍ଗଳ ଅପ୍ରମାଦ । ୨୨ ।
ମୋର ଅମଙ୍ଗଳ ନାହିଁ ଲେଶେ । ତମ ଯେସନେ ପରକାଶେ । ୨୩ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନେ ତୁମ୍ଭେ ପାଳ । ଅଛୁ ସକଳ ମଙ୍ଗଳ । ୨୪ ।
ନିଷେଧ ଅନ୍ତର ଶାସ୍ତ୍ରରେ । ଏକାଗୁଣିଛୁ ଶ୍ରବଣରେ । ୨୫ ।
ଧରମ ଚତୁଷ୍ପାଦ ମହୀ । ତୁମ୍ଭେ ପାଳନ୍ତେ ମନ୍ଦ କାହିଁ । ୨୬ ।
ସକଳ ରାଜନୀତ ଗୁଣ । ବହୁଛ ସଂସାରେ ଆପଣ । ୨୭ ।
ନୃପତି ମାନେ ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶ । ଆପେ ସାକ୍ଷାତ ପୀତବାସ । ୨୮ ।
ଦକ୍ଷିଣ ଜଳନିଧି କୂଳ । ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ମହାଚଳ । ୨୯ ।
ତହିଁକି ନଯାନ୍ତି ମାନବେ । ନିତ ଆସନ୍ତି ତହିଁ ଦେବେ । ୩୦ ।
ତଥାପି ତହିଁ ଭଗବାନ । କାଲରେ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ । ୩୧ ।
ସେ ଘେନି ଦୁର୍ଲ୍ଲକ୍ଷ ମହୀଡ଼ । ମୋହ୍ଯେ ହୋଏ ହରଷଡ଼ ।
ଏବେ ତୁମ୍ଭର ଦରଶନେ । କୁଶଳ ହେବ ମୋର ସ୍ଥାନେ । ୩୩ ।
ଏହା କହନ୍ତେ ଓଡ଼୍ର ଈଶ । ନୃପର ଉଲ୍ଲାସ ସାହାସ । ୩୪ ।
ବାଲ୍ୟ ଯେସନେ ଜଳେ ବୁଡ଼େ । ତେସନେ ମହୀପତି ସଡ଼େ । ୩୫ ।
ଧରମ ଚତୁଷ୍ପାଦ ମହୀ । ତୁମ୍ଭେ ପାଳନ୍ତେ ମନ୍ଦ ନାହିଁ । ୩୬ ।
ସକଳ ରାଜନୀତି ଗୁଣ । ବହୁଛ ସଂସାରେ ଆପଣ । ୩୭ ।
ନୃପତି ମାନେ ବିଷ୍ଣୁ ଅଂଶ । ଅପେ ସାକ୍ଷାତ ପୀତବାସ । ୩୮ ।
ଦକ୍ଷୀଣ ଜଳନିଧି କୂଳ । ନୀଳ ସୁନ୍ଦର ମହାଚଳ । ୩୯ ।

ଭକ୍ତିଙ୍କ ନଯାନ୍ତି ମାନବେ । ନୀଚ ଅସନ୍ତ ଭକ୍ତିହୀନେ । ୪୦ ।
ତଥାପି ଭକ୍ତ ଭଗବାନ । ବାଳିରେ ହେଲେ ଅନ୍ତର୍ଦ୍ଧାନ । ୪୧ ।
ସେବେଠାରୁ ଦୁର୍ଭିକ୍ଷ ନରେନ୍ଦ୍ର । ମୋ ଭକ୍ତେ ହୋଏ ହରଷିତ । ୪୨ ।
ଏବେ ତୁମ୍ଭ ଦରଶନେ । କୁଶଳ ହେବ ମୋର ସ୍ଥାନେ । ୪୩ ।
ଏହା କହନ୍ତେ ଦ୍ରୁହିଣ । ନୃପର ଉଚ୍ଛଳ ସାହାସ । ୪୪ ।
ବାଳ ଯେସନ ନ ଜାଣି ବୃତ୍ତ । ତେସନେ ମହୀପତି ସନ୍ତେ । ୪୫ ।
ତଦନ୍ତେ ଶାନ୍ତ ନୃପଙ୍କର । ଏହା କହିଲେ ଯେ ପିପ୍ପଥରୁ । ୪୬ ।
ସ୍ୱଜନ ଦେଖାଣରେ ଯାଅ । ଚିତ୍ତରେ ଅଶ୍ୱାସନା ହୁଅ । ୪୭ ।
ଶୁଣି ପ୍ରଣମି ନୃପଗଲା । ବସାରେ ନିଷ୍ଠର ରହିଲା । ୪୮ ।
ଏ ଅନ୍ତେ ସେ ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ । ଅନଇ ନାରଦ ବଦନ । ୪୯ ।
ବୋଲଇ ଶୁଣ ତପଶୀଳ । ଶୁଭ ମୋ ହୋଇଲା ବଦ୍ଧଳ । ୫୦ ।
ଏମନ୍ତ ନୃପତି ବଚନ । ଶୁଣିଣ ଭଣିଲେ ନାରଦ । ୫୧ ।
ନ କର ଦୁଃଖ ସ୍ୱଜନ । ତୁମ୍ଭେ ବୈଷ୍ଣବ ଭାଗ୍ୟବାନ । ୫୨ ।
ଦୃଷ୍ଟ ଭକତ ମନୋରଥ । କଦାପି ନୁହଇ ବ୍ୟର୍ଥ । ୫୩ ।
ପ୍ରଭୁଙ୍କୁ ଅବଶ୍ୟ ଦେଖିବ । କାଶିଲ ଦୁଃଖ ଉପେକ୍ଷିବ । ୫୪ ।
ଭକତ ବଶ ଗଦାଧର । ହୋଇଣ ସ୍ୱରି ପରକାର । ୫୫ ।
ତୁମ୍ଭରେ କରି ଅନୁଗ୍ରହ । ଅବଶ୍ୟ ହୋଇବେ ଉଦୟ । ୫୬ ।
ତୁମ୍ଭେ ବ୍ରହ୍ମାର ପଣି ନାତି । ଜଗାପ୍ତେ ପାଳୁଛ ବସୁମତି । ୫୭ ।
ଅବଶ୍ୟ ମେଳ ବେନ ହୋଇ । ଦେଖିବ ନବଘନ କଳା । ୫୮ ।

ଉଦେଶି ଭୁମ୍ବର ନାଗଙ୍କ । ବୃନ୍ଦା ପେଶିଲେ ମର୍ତ୍ତ୍ୟଅଙ୍କ ।୫୯।
କ୍ଷେତ୍ରେ ହୁଅନ୍ତେ ପ୍ରବେଶ । ସକଳ ବୃକ୍ଷ ପ୍ରକାଶ ।୬୦।
ଲିଙ୍ଗପତ୍ର ଏବେ ସତି । ପଦ୍ମ ଭ୍ରମର ସ୍ତୁପାତି ।୬୧।
ମେଲାଣି ଦୃଷ୍ଟ ନରଭାବ । ଏବେ ଯାଅନ୍ତୁ ବସାଘର ।୬୨।
ମୁନିଙ୍କ ପ୍ରକାଶ ଅଶ୍ବରେ । ବସିଲେ ଏକାନ୍ତ ମଲ୍ଲଙ୍କେ ।୬୩।
ଏମନ୍ତେ ହୋଇଲେ ନେଶ ଶେଷ । ଅଷ୍ଟପାଶ୍ୱର ପୂର୍ବଦେଶ ।୬୪।
ଦକ୍ଷେଣ ଖଣ୍ଡଲକ୍ଷ ଶ୍ରୀ । ଅଷ୍ଟାଦଶ ଦଣ୍ଡାନକ୍ଷାମଣି ।୬୫।
ଲକ୍ଷ୍ମୀ ଆରକ୍ତା ପନେଲା । ପଞ୍ଚ ସୂର୍ଯ୍ୟ ରକ୍ତଲା ।୬୬।
ଯଲ୍ଲଙ୍କ ତେଜ ନ ସମ୍ଭବ । ପ୍ରବେଶ ହୋଇଲେ ଭକ୍ତମାନେ ।୬୭।
ନାମ୍ବ୍ରହ୍ମ ତର୍ଷ ସାରି । ହରି ମୁରତି ପୂଜାକରି ।୬୮।
ଅଗ୍ରେ କଚାର ଓଡ଼ ଆର । ପାଳି ଉହାରିଲେ ମହାନଦ ।୬୯।
ମିଳିଲେ ଏକାମର ବନେ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ଯେଉଁ ସ୍ଥାନେ ।୭୦।
ବାଟେ ଦେଖିଲେ ମଣି ନାହାଁ । ଅମୂଲ୍ୟ ନଦୀ ଗଙ୍ଗାଜାଳ ।୭୧।
ତଳକୁ ହୋଇଲା ଶାତଳ । ଅଷ୍ଟହୁଁ ନମିଲ ପାଗଲ ।୭୨।
ସେ ନଦୀ ଉତ୍ତର ସନ୍ନିରେ । ପ୍ରବେଶ ହେଲେ ଅନ୍ତଃପୁରେ ।୭୩।
ହୋଇ ସ୍ନାନ ପଞ୍ଚରଜ ବେଳ । ଭୁବନେଶ୍ୱର ପୂଜାକାଳ ।୭୪।
ମୃତ୍ୟୁ ମନ୍ତ୍ର ପାଠ କଲେ । ଶୁଭେ ଏ ରଙ୍କ ତେଜ ଲାଗି ।୭୫।
ପୂର୍ଣ୍ଣ କରନ୍ତ ଯତ୍ନ । ସୁଧୀ ଦୁର୍ଗାନ ପ୍ରସନ୍ନ ।୭୬।
ଶାବଳେ ମାଳଳିଏ ବାହି । ବନ୍ଧ ହେଉ ଥାନ୍ତି ଥାନ୍ତି ।୭୭।
ପୁତ୍ରଙ୍କ ନାରଦଙ୍କ ସ୍ତବ । ଏଥୁ ବାର୍ତ୍ତା ଉତ୍ସବ ।୭୮।

ମାଧବ ଦେଖିଲେକ ନନ୍ଦକ । ଶୁଦ୍ଧଭ ପୂଜା ବାନ୍ଧ ଡାକ । ୭୯
ଅର୍ଥାତ ଅନନ୍ତ ଦେବ ଏବ । ସକଳ ଫିଙ୍ଗାଅ ବେଗ ସାଙ୍ଗେ । ୮୦ ।
ଜାଣି ନୃପତ ଅଦ୍ଭୁତ ସୃ । କହିଲେ ଚନ୍ଦ୍ରଙ୍କ ତନୟ । ୮୧
ହେନପ୍ର ଅପଣ ଶତ୍ରୁ । କ୍ଷେତ୍ରଙ୍କୁ କଲେକ ଗୁପତ । ୮୨ ।
ନାହାନ୍ତି ତହିଁ ଭଗବାନ । ଜାଣିପାରିବି କେଉଁଜନ । ୮୩
ତୁମ୍ଭେ ଅଟଇ ଭାଗ୍ୟବନ୍ତ । ତୁମ୍ଭ ପ୍ରସାଦେ ପୁରୋହିତ । ୮୪
ପୁରୁଷୋତ୍ତମ କ୍ଷେତ୍ର ଗଲା । ତାହାଙ୍କ ମାଧବ ଦେଖିଲା । ୮୫ ।
ବଉଗଣବଳ ସେଠା ମେଳେ । ତୁମ୍ଭେ ଯାଉଛ ସେହିସ୍ଥଳେ । ୮୬ ।
ସାହାସ କରନ୍ତୁ ଉଦୟ । ମଜ୍ଜିତ ଲଗୁଛି ସଂଶୟ । ୮୭ ।
ଏଠାକୁ ଥିବସ୍ତୁଣ ଦୂର । ଅଛନ୍ତି ନୀଳଗିରି ପର । ୮୮
ଏହାମନେ କେଉଁଠି ଅଛ । ଏଥି ନିଶ୍ଚରି ପ୍ରାଣସାଙ୍ଗେ । ୮୯
ଭୟରେ କରିଛନ୍ତି ଘର । ଶୁଣି ପ୍ରଭୁଙ୍କ ଦଣ୍ଡଧର । ୯୦ ।
କ୍ରୋଧ ବାଳିକା ନେଇ । ତାଙ୍କୁ ବହନ ଅପଣ । ୯୧ ।
ଏଥିରେ କରିଛନ୍ତି ଠାବ । ସକଳ ଦେବ ମହାଦେବ । ୯୨ ।
ଏକଇ ବାଣେ ପ୍ରଥମେ । ବିଷ୍ଣୁଭ ଦାହକଲେ ତମେ । ୯୩
ସ୍ୱର୍ଗ ଉଷ୍ଣୁ ଲକ୍ଷ କର । କେହି ନକର ଉପାଦରେ । ୯୪ ।
ଦେବଙ୍କ ତପ୍ତେ ସାମର୍ଥ୍ୟ । ନାରଦ କହନ୍ତି ଯଥାର୍ଥ । ୯୫
ଏତ ଶୁଣି ଏହି କଥା । ମୁନି କହନ୍ତି ଦେଇ ମାଥା । ୯୬ ।
ଏହି ଚରିତ ଜାଣିଣି । ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭୂଜ ଟେକିଣି ।

ହୋଇ କୋଟିଏ ଇନ୍ଦ୍ରେଶ୍ୱର । ଯାହା ଗଢ଼ିଲେ ଏଥେତର । ୯୮ ।
ପୂର୍ବକାଳରେ କ୍ରିପୁରାରି । ଅଷ୍ଟମୂର୍ତ୍ତି କରି ହୃଦଗିରି । ୯୯ ।
ତପରେ ହେଲେ ବ୍ରହ୍ମଚାରୀ । ଦେଖିଭା ଶଇଳ କୁମାରୀ ।୧୦୦।
କରି ତପସ୍ୟା ଅତତଣ । ମୋହିଲେ ମହାଦେବ ମନ । ୧୦୧ ।
ଅନଙ୍ଗ ଶରେ ପାଇ ଦୁଃଖ । ଭାଗ ଇ ପକ୍ଷି ପଞ୍ଚମୁଖ । ୧୦୨।
ରମିଲେ ଗଉରି ସଙ୍ଗରେ । ଗନ୍ଧର୍ବ ସ୍ୱଚ୍ଛନ୍ଦ ମନରେ ।୧୦୩ ।
ଦେବ ଦୁର୍ଲଭ ଭୋଗକରି । ସୁଖ ଲଭିଲେ ଅନ୍ତକାରି । ୧୦୪।
ହେନେ ଗଉରି ସୁକୁମାରୀ । ଅସନ୍ତେ ପୁରରେ କାହାରି । ୧୦୫।
ସଙ୍ଗତେ ଯୋଡ଼ଶ ଅଙ୍ଗନା । ଏହା ଜାଣିଲେ ଜାମ୍ବୁ ମେନା । ୧୦୬।
ମାଗେ ମହୁ ତ ତପରୁଲୁ । ହରି ଦୃ ଯତନ୍ତି ପାଇଲୁ । ୧୦୭ ।
ବହୁତ ତାଙ୍କର ବସ୍ତୁ । ଲବେ ନବେଦ୍ୟ ଭାଜପାସ । ୧୦୮।
ଶ୍ୱସୁଣ ବତେ ତୋ ବଲ୍ଲଭ । ଏତାଙ୍କ ପ୍ରସାଦ ଦୁର୍ଲଭ । ୧୦୯ ।
ଅମୃତ ପୁରେ କର ବାସ । ଯହିର ଅଲଂକୃତ ବାସ । ୧୧୦ ।
ଭୋଗ ତୁଂ କର ପିତାପୁରେ । ଏବଡ଼ ବଚନ ଲୋକରେ । ୧୧୧ ।
ମେଯେତେକ କନ୍ୟା ଜନଲେକେ । ବନ୍ଧୁ ହୁଅନ୍ତେ ଏକେ ଏକେ ।
କାନ୍ତର ଭକ୍ତ ଅଭରଣ । ନ କରନ୍ତି ଘିଅରେ ପ୍ରୟାଣ । ୧୧୩ ।
ପିତୃବ ଗଣ ମାନଙ୍କର । ପୁଣି ମୁ ମାନସ କୁମାର । ୧୧୪ ।
ଦେଖି ମୋହର ଜନନୀରେ । ହୋଇଲେ ହମାଳୟ ହସ୍ତ ।
ରଖିଲେ ଅତି ନିଜପାଦେ । ଅନେକ ଅଧୂକ ସମ୍ପଦେ । ୧୧୬ ।

ଏମନ୍ତ ତତ୍ତ୍ୱ ଅଛି ମାତା । ବୋଇଲେ ଶୁଣମୋର ସୁତା । ୧୧୭ ।
ବିଷ୍ଣୁର ସମାନ କେ ଅଛି । ତାହାଙ୍କୁ ଜନନ୍ତକୁ ଯଇ । ୧୧୮ ।
ମାତାର ଶୁଣି ଏ ଉତ୍ତର । କୋପ କଲେ ପାର୍ବତୀ । ୧୧୯ ।
ନଷ୍ଟ ସ୍ୱାମି ନନ୍ଦା ବାଣି । ଲୁନ ହୋଇଲେ ଠାକୁରାଣୀ ।
ପଡ଼ିଭ କାନ୍ତର ତଳରେ । ସେତେବେଳେ ମୀରସ କହିଲେ ।
ସ୍ୱସ୍ଥ ଘରରେ ଭୋଜନ ଥ । ଉତ୍ତରି ନାହିଁ ଉଂଷତ ।
କଂଚନ ଲୋକେ ଅସୁନ୍ଦର । ତୁମ୍ଭେ ନିକଟ ଠାକୁର । ୧୨୨ ।
ଅନ ଠାବରେ ନନ୍ଦନାସ୍ତି । ରହିବା ଯାଇଁ ମିଳୁନାହିଁ । ୧୨୩ ।
ଏମନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରା ବଚନ । ଶୁଣି କରି ନିକେତନ । ୧୨୪ ।
ଧବଳ କୃଷ୍ଣ ଅଙ୍ଗେ । ବାଳାକୁ କୋଳରେ ବସାଇ । ୧୨୫ ।
ଚଉଦ ଭୁବନର ସ୍ୱାମି । ଗଲେ ଉତ୍କଳ ଦେବାଭୂମି । ୧୨୬ ।
ସକଳ ତୀର୍ଥ ଲଙ୍ଘି ହର । ପ୍ରୟାଗ ତେଉଣ ମଣ୍ଡଳ । ୧୨୭ ।
ଦକ୍ଷିଣ ସମୁଦ୍ର ଗାମିନୀ । ସୁପୁଣ୍ୟ ଛାହ୍ନୁଦ ଭଟିନୀ । ୧୨୮ ।
ଉତ୍ତର ତଟେ ପ୍ରଭୁ ହେଲେ । ଦକ୍ଷ କର୍ମକୁ ନିବାରିଲେ । ୧୨୯ ।
ଏଥିକି ଦେଲେ ଶୂଳଧାରି । ଉଅଅ ଏଥି ପରଂପରି ୧୩୦ ।
ପୁଣି ସେ ଇଶ୍ୱର ନଦେଶ । ପୂଜ ଉତ୍ତର ପଞ୍ଚକ୍ରୋଶ ।
ତାହାର ନାମ ବାରାଣସୀ । ତହିଁ ବିଜୟେ କଲେ ଅସି । ୧୩୧ ।
ଷ୍ଠାଲି ବଢ଼ିଭ ଦେଉଳ । ତହିଁ ଦଶନ୍ତି ମାଲମାଳ ୧୩୩ ।
ନାନା ଛରି ଥ ତହିଁ ରହେ । ମହାକ୍ଷେତ୍ର ସେ ବୋଲାଏ । ୧୩୪ ।

ଘନ ପାଙ୍ଗରେ ଉପବନ । ଅଛନ୍ତି ମହାଶୋଭନ । ୧୩୫ ।
ଶୀତଳ ଗଙ୍ଗାର ଜଳ । ତହିଁ ଜାଣ ଅଛି ଯେଉଁ । ୧୩୬ ।
ସେ ପୁରୀ ମଧ୍ୟେ ବିଶ୍ୱନାଥ । ତହିଁ ନିକଟେ ମହାଦେବ । ୧୩୭ ।
ଗଙ୍ଗା ଅଷ୍ଟ ଘାଟ । ଲଙ୍ଘି ଦଣ୍ଡ ମନୋହର । ୧୩୮
ସେନ୍ଦୁ ନଗରେ ପ୍ରଭୁ ମେଳେ । ଶିବ ବସିଲେ କୁତୂହଳେ । ୧୩୯ ।
ସେନସ୍ତ୍ରେ ପାଇଁ ନିଅନ୍ତି । ସେହି ପ୍ରମଥ ନାହିଁ । ୧୪୦ ।
ଏମନ୍ତେ ଦେବେ ଯୁଗଯାଏ । ଏଥି ଅନ୍ତରେ ଦୈବଯୋଗେ । ୧୪୧ ।
କୋଟିଏ ଲଙ୍ଘ ତହିଁ ସ୍ଥାପି । କୈଳାସ ଚରଣେ ନମସ୍କରି । ୧୪୨
ସନ୍ଥାଏ ପ ଲକ୍ଷ ସେବନ । ଏମନ୍ତ ଶୁଣ ତତ୍ପରେ । ୧୪୩ ।
ଦ୍ୱାପର ଯୁଗେ ସେନ୍ଦୁଯାମେ । ଗ୍ରାମେ କାଶୀ ଗାଇ ନାମେ । ୧୪୪ ।
ଉପରେ ଦଣ୍ଡ ଅବଗି । ବୋଲିଲା ଜଣେ ନ୍ମ ସ୍ୱାମୀ । ୧୪୫ ।
ତାଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଶମ୍ଭୁ ହୋଇ । ବୋଲିଲେ ମୁଁ ଦେବା ବର ଥାଇଁ ୧୪୬
ଦଣ୍ଡୁକୁ କରନ୍ତି ସମର । ଅସ୍ତ୍ରେ ବୃଷର ଉପର । ୧୪୭ ।
ପ୍ରମଥଗଣ ଥିବେ ମେଳେ । ତେଣେ ଶିବ ଭୁଜେ ଖେଳେ ।
ହୃଦ ବଦନେ ନଭେଦେବ । ହୃଦରେ ବନ୍ଧନ ଗରବ । ୧୪୮ ।
ଦୂର ପ୍ରେମଲ ସୁଷ୍ଠୁ ଦେବ । ଭକ୍ତ ଯୋଦ୍ଧା ମହାଦେବ । ୧୪୯ ।
ଗୁଣି ସକଳ ହଂସ ଅଙ୍ଗ । ଶମ୍ଭୁର ବଳିଷ୍ଠ ସୁଭଗ । ୧୫୦ ।
ଗୁହ୍ୟକ ଜନ ଜଙ୍କରଙ୍କ । ତାଙ୍କୁ ପେଷିଲେ ତତ୍କ୍ଷଣ । ୧୫୧ ।
କୋଟି ଅଦ୍ଭୁତ ସେନାଗଣ । ଜାଣ ଥାଇଁ ଗଲ ବାରାଣସୀ । ୧୫୨ ।

କାର୍ତ୍ତିକ କାର୍ତ୍ତିକେୟ ଶିର । ପୁରନ୍ତି ହୋଇ ଉଷ୍ଣ ସ୍ନାନ । ୧୫୪

ତାହା ଦେଖି ଙ୍କୋପେ ମହାଦେବ । ଥାଇଁଲେ ଅଘୋର କୁପଣ ।
ପିନାକ ଧନୁ ନାମଶ୍ରବେ । ପାର୍ଶ୍ବେ ପ୍ରମଥ ଶଙ୍କରେ । ୧୫୭ ।

୍ସୂଲ ଗନ୍ଧ୍ୟଙ୍ଗ ଭୁଜଙ୍ଗଯାତ୍ରା । କେଡ଼େ ସୂର୍ଯ୍ୟଙ୍କ ତେଜ ଗଞ୍ଜି
ଜ୍ଞ ପାଶୁପତ ଶର । ଶୀତଳ ପ୍ରକାଶ ଭୟଙ୍କର । ୧୫୮ ।
ଥ ଧବଳ ଶମ୍ଭୁ ପିଣ୍ଡ । ମୁଣ୍ଡେ ସ୍ଫୁରନ୍ତ ଚନ୍ଦ୍ରଖଣ୍ଡ । ୧୫୯
ଜଟାରୁ ବହେ ଗଙ୍ଗାବାରି । କମଳୁଁ ମକରନ୍ଦ ପରି । ୧୬୦ ।
କଟିତଟରେ ବ୍ୟାଘ୍ର ଚର୍ମ । କଳଙ୍କ ପରି ମନୋରମ । ୧୬୧ ।
ଭୁଜଙ୍ଗେ ଶୋଭା ଢଳାଢଳ । ଯେସନେ ଠିକ ଶିର କର । ୧୬୨ ।
କୋପେ ଲଲାଟେ ଭୃକୁଟି । ପ୍ରସରେ ନୟନ ଭ୍ରୁକୁଟି । ୧୬୩ ।
କାର୍ତ୍ତିକ ଗଣପତି ବେନ । ପଞ୍ଚେ ଅସ୍ତ୍ର ସୈନ୍ୟ ଘେନ । ୧୬୪ ।
ଶୁଭଲକ୍ଷଣ ବାହ୍ନା ରୁଣ୍ଡ । ପଣ୍ଡୁଲେ ମହାବେଗ ଥାଇ । ୧୬୫ ।
ଯାଇ ପ୍ରବନ୍ଧ ଦେବଙ୍କର । କହିଲେ ଦାଗ ପୋଡ଼ା ପଣ । ୧୬୬
ପୂର୍ବ କାଳରେ ଦାମୋଦର । ଶିବଙ୍କୁ ଦେଇଥିଲେ ବର । ୧୬୭ ।
ଏଥୁଁ ପାଶୁପତ ବାଣ । ଉଚ୍ଚେ ମୁକୁନ୍ଦ ପ୍ରକାଶ । ୧୬୮ ।
ମୋତେ ନେଲେ ହେଲେ ପରାଜୟ । ଏଥୁଁ କୋଇଲା ଉପଲ । ୧୬୯ ।
ଚନ୍ଦ୍ରପ୍ରଭୂ ହୋଇ ସଙ୍ଗେ । ଶିବ ଭୁଜଙ୍ଗ କଣ୍ଠେ ଙ୍ଗେ । ୧୭୦ ।
ନଷ୍ଟ ଭଙ୍ଗେ ନୋହିଲା ସାଙ୍ଗ । ଜାଣିବା କାଳବାନ୍ଧବ । ୧୭୧ ।
ବାରାଣସୀର ରକ୍ଷା ହେତୁ । ଚକ୍ର ପଠାଇ ଦୁଃଖହେତୁ । ୧୭୨ ।

ଉତ୍ପତ୍ତିରେ ଭଗବନ୍ତ ହୋଇଲେ । ଭଗବାନଙ୍କୁ ସ୍ତୁତି କଲେ ।୧୭୩ ।
ଉଦେଇ ଜନ୍ମତିଂଚ ନାହି । ଶିବରେ କାରେପି ଯେତେ ହି ।
ସୁଦରଶନ ତେଜ ଘୋର । କାଟୁ ମୋ ପାତକ ଶରୀର ।୧୭୪।

ଇତି ଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍କଳଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ କୃଷ୍ଣକେଶ୍ୱର ସ୍ତୁତି କଥନେ ନାମ ଅଷ୍ଟାଦଶୋଽଧ୍ୟାୟଃ ।

—:•୦•:—

୧୯ ଅଧ୍ୟାୟ ।

ମହାଦେବ ଉବାଚ ।

ନମସ୍ତେ ଦେବ ନାରାୟଣ । ସକଳ ଜଗତ କାରଣ ।୧।
ସଚ୍ଚିଦ ଆନନ୍ଦ ମୁରତି । ନମସ୍ତେ ସ୍ୱ ପ୍ରକାଶ ଜ୍ୟୋତି । ୨।
ଅଙ୍ଗ ବାହାର ମଧ୍ୟ ତୋର । ତୁ ଧର ଅଜ୍ଞାନଙ୍କ ଦୂର । ୩ ।
ସମଦରଶି ଜନ ଭଗେ । ତୁ ସ୍ୱାମି ନିକଟ ଯୁଗରେ । ୪ ।
କୋଟି ବ୍ରହ୍ମା ତୋ ଦେହ ମଧ୍ୟେ । ମୋହରୂପ ଅଛଇ ପଞ୍ଚେ ।୫।
ନିଜ ଅପାଙ୍ଗରୁ ସକଳ । ସବୁ ସଗରୁ ଅଛମୂଳ । ୬ ।
ତୋ ଲୋମେ ବ୍ରହ୍ମାଣ୍ଡ ପ୍ରକାଣ୍ଡ । ବ୍ରହ୍ମା ଅଯୁକ୍ତ ଯୋଜନିଷ । ୭ ।
ମୁଁ ଉନେସୁଣେ ଉଗପତି । ଏଣୁ ନଜାଣେ ତୋର ଗତି ।

ସହ ମୋ ଏହ ଅବସ୍ଥ । ସ୍ମରଣ ଚଳେ ଭୋହୁ ଯିବ । ୯ ।
ଏମନ୍ତ ଭୂପେ ପଶୁପତି । ଧରକ୍ଷାଟନ୍ତେ ନାନାସ୍ତୁତି । ୧୦ ।
ଭେଟିଲେ ସୁଦର୍ଶନ ବେଶ । ଦୃଷ୍ଟ ହୋଇଲେ ପୀତବାସ ।୧୧ ।
ଶଂଖ ରଥାଙ୍ଗ ଗଦାମ୍ବୁଜେ । ବହି ଜୟନ୍ତ ମାଳା ଉରେ ।୧୨ ।
ପ୍ରସନ୍ନ ବଦନ ମଣ୍ଡଳ । ଶ୍ରବଣେ ସୁନ୍ଦର କୁଣ୍ଡଳ । ୧୩ ।
ହୃଦେ ଲମ୍ବିଛ ମାଳ ମୋତି । ନବଘନେକ ତାସ୍ତ ଜ୍ୟୋତି ।୧୪।
ଶିରେ ଚହଟ ମୁକୁଟ । କଷେ ଭଜନ ଚିତ୍ତ କୂଟ । ୧୫ ।
ଚତୁର୍ଭୁଜ ଧରେ ଭଗବାନ । ସ୍ତଭ୍ୟେ ହୋଇ ଦଣ୍ଡାୟନ ।୧୬ ।
ଦକ୍ଷିଣ କୋଳେ ସତ୍ୟଭାମା । ବାମ ଅଙ୍କରେ ହସେ ରମା । ୧୭।
କ୍ରୋଧ ବହିଲ ଭକ୍ତ ହୋଇ । ହରଙ୍କୁ ବୋଇଲେ ଗୋସାଇଁ ।

ଶ୍ରୀଭଗବାନୁବାଚ ।

ଏତେ କାଳରେ ହରଗନ୍ତ । କ୍ଷୀଣା ବହିଲ ବୁଦ୍ଧିବୃଦ୍ଧି । ୧୯ ।
ନୃପତି କୀର୍ତ୍ତି କାରଣେ । ସଙ୍ଗ ହୋଇଲ ମୋତେ ରଣେ ।୨୦।
କେତେ ବା ମୋର ଭକ୍ତ ବଳ । ଜାଣି ନାହଁ କି ସଦାଶିବ । ୨୧ ।
ମୋତେ କ ଜାଣି କେଉଁ ଲୋକେ । ଭ୍ରମିବେ ତୁମ୍ଭ ବ୍ୟତିରେକେ।
ଏତୁମ୍ଭ ଅସ୍ତ୍ର ପାଶୁପତ । ଦର୍ଶନ୍ତି ଜନଲୋକେ ବିଶ୍ୱ । ୨୩ ।
ମୋ କ୍ରୋଧ ରୂପ ଏହୁ ଚକ୍ର । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରିଯାଉ ବକ୍ର । ୨୪ ।
ତପ ଅଚଳ ପୂର୍ବ ହନ୍ତୁ । ତୁମ୍ଭେ ମୋ ଶୋଭା ଅଛ ତନୁ । ୨୫ ।
ଗଉରୀ ଦେବଙ୍କ ସଙ୍ଗତ । କେଲ କରିବ ନନ୍ଦବନ୍ତ । ୨୬ ।

ଏପୁରି ହେବ ତାରସ୍ଥାଇ । ଏସନ କ୍ଷେତ୍ରେ ଅଛଇ । ୨୭ ।
ଯେବେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ନାମ । କ୍ଷେତ୍ରରେ କରଯା ବିଶ୍ରାମ । ୨୮ ।
ଦକ୍ଷିଣ ବରୁଣ ଆଳୟ । ତଟେ ସେ ଧରଣି ଉଦୟ । ୨୯ ।
ଶଙ୍ଖ ଆକାରେ କ୍ଷେତ୍ର ବସେ । ନୀଳଅଚଳ ତଥି ଦିଶେ । ୩୦ ।
ଦେଢ଼ ଯୋଜନ ସେ ବହଳ । ସ୍ଥଳଣ କ୍ରୋଶ ବୁରୁଷାଲ । ୩୧ ।
ପାଣ୍ଡୁ ଯୋଗଣର ବାହାର । ସୁବର୍ଣ୍ଣ ରେଖା ନଦୀବର । ୩୨ ।
ବିନ୍ଧ୍ୟ ଭୂଧର ବାହାରଇ । ଅତି ନିର୍ମଳ ମହାନଈ । ୩୩ ।
ତରଙ୍ଗା ମଣ୍ଡଳକୁ ସିଞ୍ଚି । ଏଦଣ ସୁଣ କ୍ଷେତ୍ର ଘୋଷି । ୩୪ ।
ଏ ଧାମ ପରମ ପାବନ । ଅନେକ ପାତକ ଦହନ । ୩୫ ।
ତାସ ଉତ୍ପଳା ମହାନଦୀ । ଠାବରୁ ଦକ୍ଷିଣ ଜଳଧି । ୩୬ ।
ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତେ ଏହୁ ମଧ୍ୟ ଧାମ । ପଦକୁ ପଦ ଶ୍ରେଷ୍ଠୋତ୍ତମ । ୩୭ ।
ବଥଇ ଚଉବିଗି ବର । ସେ ଦିବ୍ୟ ନୀଳଗିରି ବର । ୩୮ ।
ସେ ସୁନା ବାଲିମଧ୍ୟେ ଶୋଭା । ଭ୍ରମର ପୁଞ୍ଜ ମଧ୍ୟେ ଜବା । ୩୯ ।
ହୋଇ ମୁ ପଞ୍ଚକର ଗୃହ । ତହିଁରେ ଅଛୁ ଦକ୍ଷେଜରି । ୪୦ ।
ଅଷ୍ଟୋତ୍ତମଣି ମୋ ମୁରତି । ତହିଁ ଯେ କରଇ ପିରତି । ୪୧ ।
ସେହରେ ଦୃଷ୍ଟ ନ ସଂସାର । ତାହାକୁ ନଲାଗେ ଅପାର । ୪୨ ।
ସେ କ୍ଷେତ୍ରବରର ଉତ୍ତର । ଅଛଇ ବନ ଏକାମର୍ଣ୍ଣ ୪୩ ।
ପାରବତିଙ୍କି ଘେନପାସ । ତଥି କରିପ୍ରଣୋଇ ବସ । ୪୪
ମୋ ଆଜ୍ଞା ନଗରିରେ ଘେନ । ଜଗତ ସର୍ବ ପ୍ରଯୋଜନ । ୪୫ ।

କୋଟିଏ ଲିଙ୍ଗେ କି ଅମୃତ । ତୁମ୍ଭଙ୍କୁ କରିବେ ନାସ୍ତକ । ୪୭।
ସକଳ ତୀର୍ଥଗଣ ଶୀଘ୍ର । ଏଯେଉଁ ମଣି କରଣିକା । ୪୮।
ଏଥିରେ ତେଜି ଅହଂକାର । ଯାଅଯା ଘେନି ପରକାର । ୪୮ ।
ଶୁଣିଣ ଏମନ୍ତ ସନ୍ଦେଶ । କହନ୍ତେ କହିଲେ ମହେଶ । ୪୯ ।

ଶ୍ରୀମହାଦେବ ଉବାଚ ।

ମହାଦେବ ତୋ ଆଜ୍ଞା ପାଳନ । ମୋର ପରମ ବ୍ରତ ଚିନ୍ତା । ୫୦
ତୋହର ଅନୁଗ୍ରହ ବଳେ । ପୂଜା ମୁ ପାଉଛି ସକଳେ । ୫୧ ।
ତେଣୁ ମୋ ବଢ଼ିଲା ଗର୍ବ । ଗର୍ବିଲି ଏମନ୍ତ ପର୍ବ । ୫୨।
ଏବେ ତୋ ଆଜ୍ଞା ଘେନିମୁଣ୍ଡେ । ଏଗ୍ରାମ ବନେ ଛଡ଼ିମୁଣ୍ଡେ । ୫୩।
କୋଟି ଏ ଯାମା ଅଛନ୍ତି । ତୁମ୍ଭ ମୋ ଷେଉଁ ସନ୍ନିଧାନ ।
ଏମନ୍ତେ ପୁରୁବୁଁ ଶଙ୍କର । କରିଅଛନ୍ତି ଏଥି ମନ୍ଦିର । ୫୪ ।
ବିମଳା କଳନ୍ଦ୍ର ଜନ୍ମ । ଏମାନଙ୍କ ପୂଜା ସମ୍ଭ୍ରମ । ୫୫।
ବ୍ରହ୍ମା ତାହାଙ୍କୁ ନିଷ୍ପାପି । ଲକ୍ଷ୍ମୀ ସେତାଙ୍କୁ ଅଦ୍ଧାପି ୫୬ ।
ଫଳନ୍ତ ପୁରୁଷ ନର୍ମି । ଦେଖି ଗିଉଛନ୍ତି ଜନମ । ୫୮।
ଦେଖିଲେ ମାହାଙ୍କ ବଉଳ । ଯାରେ ପ୍ରମାଣ ନିଜ ଓ । ୫୯ ।

ତେଣୁ ମାନନ ତାଙ୍କ ଠାମ । ଲୋକଙ୍କେ ପରମ ମନୋରମ । ୬୦ ।
ଯେ ଅଟଇ ଚକ୍ରଗୁଣ ସ୍ଥଳୀ । ବୈକୁଣ୍ଠ ନାମା କ୍ଷେତ୍ରସ୍ଥଳୀ । ୬୧ ।
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଗୁଣରେ ପ୍ରଧାନ । ଅଟେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ସ୍ଥାନ । ୬୨ ।
କଳୁଷ ଅଖିଳ ପୁରୁଷ । ଏଥିରେ ଜନକରେ ବିଶ୍ୱାସ । ୬୩ ।
କହନ୍ତେ ଏମନ୍ତ ମାଧବ । ଚକିତ ହେଲେ ନୃପବର । ୬୪ ।
ବୋଇଲେ ଉତ୍ତମ କହିଲ । ସ୍ୱୟମ୍ଭୁ ଧାମକୁ ଚାଲିଲ । ୬୫ ।
ଯଦ୍ୟପି ବ୍ରହ୍ମ ପଦକୁ । ତଥାପି ସେହୁ ଠାବେ ଯିବୁ । ୬୬ ।
ଛନ୍ତି ପ୍ରାପତକ ମୋ ମୂଳ । ଯହିଁ ହୋଇବ ସେହୁସ୍ଥଳ । ୬୭ ।
ଏମନ୍ତେ ନୃପ ମୁନିବର । ହୋଇ ହେଲେ ଶୁଦ୍ଧ ବୁଦ୍ଧି । ୬୮ ।
ଗମନେ ଘେନିଣ ସଇନ । ମିଳିଲେ ଏକାମ୍ର ବନ । ୬୯ ।
ସେ କାଳେ ସନ୍ଧ୍ୟା ସମୟେ ଲ । ତହିଁ ପ୍ରବେଶ ଘେନିବଳ । ୭୦ ।
ବିନ୍ଦୁ ତୀର୍ଥରେ ନୃପତି । ସ୍ନେହରେ କରି ସ୍ନାନ ବିଧି । ୭୧ ।
ଅନନ୍ତ ବାସୁଦେବ ଉତ୍ତମ । ତାଙ୍କଙ୍କୁ କରି ପରିଣାମ । ୭୨ ।
ସେହିଙ୍କ ପୂଜନ ଦେଖିଲେ । ମିଳିଲେ ପରମ ମଙ୍ଗଳେ । ୭୩ ।
ମହା ପ୍ରସାଦ ବ୍ରତ ପାରଣେ । କରିଣ ଅଚମନ ମୁଖେ । ୭୪ ।
ପାର୍ବତୀପତି ପ୍ରୀତି ପାଇଁ । ଅନେକ ଦାନ ଦେଲେ ସେହି । ୭୫ ।
ଅଶ୍ୱ, ରତନ ଗଜ ରଥ । ବାସ ଭୂଷଣ ଯଥାଯଥ । ୭୬ ।
ସାତ୍ତ୍ୱିକ ଗୁଣ ବ୍ରାହ୍ମଣଙ୍କ । ଦ୍ୱିଜଙ୍କୁ ଦେଇ ଏହି ମାନ । ୭୭ ।
ଗରଭେ ପସି ନୃପତିହିଁ । ଦେଖିଲେ ନଗର ସକଳଙ୍କ । ୭୮ ।

ପ୍ରେମରେ ନମି ମହାତ୍ମା । ମହାସ୍ନାନେ କଲେ ପୂଜା ।୭୯।
ଦୃଷ୍ଟି ଅଭେଦ ବୁଦ୍ଧି ସେନ୍ତୁ । କଲେ ବହୁତ ସ୍ତୁତି ଯେନ । ୮୦ ।
ଆପେ କରରେ ଧରି ବୀଣା । ବାଇଲେ ହୋଇଣ ପୂର୍ଣ୍ଣ ।୮୧।
ଶମ୍ଭୁ ପ୍ରସାଦେ ଉତ୍କଣ୍ଠ । ହୋଇଲେ କୃତାଞ୍ଜଳି ପୁଟ । ୮୨ ।
ଚନ୍ଦ୍ର ବୃଷଭ ଲାଞ୍ଛନ । କେବେ ହେ ନୋହୁ ଅନ୍ୟମନ ।୮୩
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ଭକ୍ତି ଜାଣି । ପ୍ରସନ୍ନ ହେଲେ ଶୂଳପାଣି । ୮୪
ସାକ୍ଷାତେ ଦେଖାଦେଇ ହର । ବ୍ୟକ୍ତେ କହିଲେ ଉତ୍ତର । ୮୫।
ହେ ନୃପ ତୋପରି ବୈଷ୍ଣବ । ଜଗତେ ଅଟଇ ଦୁର୍ଲଭ ।୮୬।
ତୋହର କାମନା ଯେତେକ । ସତ୍ୱରେ ଫଳିବ ତେତେକ ।୮୭।
ଏଆଜ୍ଞା ଦେଇ ଦଶାନନ୍ଦ । ଅନ୍ତର ହେଲେ ନୃପେନ୍ଦ୍ର । ୮୮
ନାରଦ ଅଗେ ପରଜାଣି । ଏହା ବୋଇଲେ ଶିବସଂସି ।୯୯ ।
ଭଗେ ଟଙ୍କେ ବୋଇଲେ । ଉଦ୍ଧବ ମତେ ହଟବାସ । ୧୦୦ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମଙ୍କୁ ଭେଟାଅ । କଳୁଷ ସଙ୍କଟ କଟାଅ । ୧୦୧ ।
ଭୁଟାଅ ଅପସ୍ଥନାଥା । ମୋତେ ଦେବଦା ହୁଅ ସ୍ନେହା । ୧୦୨ ।
ଛାଡ଼ିଲି ଅନାଥ ପୁରୁଷ । ବାନାହୋଇବ ପରକାଶ । ୧୦୩ ।
ହେ ବ୍ରହ୍ମାଦିକ ପିତାହର । ଗୁପ୍ତସନାତନ ମହେଶ୍ୱର ! ୧୦୪ ।
ପିନାକ ପାଣି ଗୁ ସହଜେ । ଅନାଥ ନୟନ ସଙ୍ଗେ ଜେ । ୧୦୫ ।
ଇତି ଶ୍ରୀ ସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ ଜୈମିନିଋ
ଷି ସମ୍ବାଦେ ... ଦ୍ୟୁମ୍ନ ଏକାମ୍ରବନ ପ୍ରବେଶେ ନାମ ଉଣତ୍ରିଂଶ ଅଧ୍ୟାୟ

୨୦ଶ ଅଧ୍ୟାୟଃ ।

ମହାଦେବଉବାଚ ।

ଅହେ ନାରଦ ବେଦପତି । ଯେଉଁ ଉଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ୧ ।
ସେକଥା କତକଳପନ । ଅଣ୍ଟ ନୈମିଥରେ ଦେଇମନ । ୨ ।
ଶମ୍ଭୁର ଅଙ୍ଗସଙ୍ଗସରି । ଅଟଇ ଏକ୍ଷେତ୍ର ଶମ୍ଭୁକରି । ୩ ।
ହରିର ହୃଦୟ ଯହାତେ । ଅଛ ଅନ୍ତର ହେତୁଏଥେ । ୪ ।
ଛାଡ଼ିବାରଶିବ ପାଉଁ ମୁହିଁ । ଇଚ୍ଛାରେ ଅଷ୍ଟ ରୂପ ବହି । ୫ ।
ଏକ୍ଷେତ୍ର ଶଙ୍କର ଅଦ୍ଭୁତ । ଏହାର ଅନ୍ତରାଳ ସ୍ଥିତ । ୬ ।
ନୀଳକଣ୍ଠ ନାମକୁ ବହି । ଦୁର୍ଗା ସହିତେ ଅଛୁ ତହିଁ । ୭ ।
ମୋର ବଚନେ ବୁଝ ପୁଅ । ସେଠାକୁ ନୃପଙ୍କ ନ୍ୟାୟ । ୮ ।
ନୀଳଲୋଚନ ତେଜ ହରି । । ଏବେ ନାବାନ୍ତ ନୀଳଗିରି । ୯ ।
ମୋହରି ଅଜ୍ଞାରେ ସୁଷ୍ଟ । ନୃସିଂହ କ୍ଷେତ୍ର ବହୁସଙ୍ଖ୍ୟ । ୧୦ ।
ସେଠାରେ ଆମ୍ଭର ସମାଧି । କର ସହସ୍ରେ ଅଶ୍ୱମେଧ । ୧୧ ।
ତଦନ୍ତେ ସାଗର ଉତରୁ । ନୃପ ଦେଖିବ ଏକାତରୁ । ୧୨ ।
ଶ୍ୱସ୍ତ୍ରକ୍ୟ ବଟକ୍ଷ ସ୍ୱରୂପ । ମଣ୍ଡିତ କାରଣ ପାଦପ । ୧୩ ।
ସେତରୁ ବିଶ୍ୱକର୍ମା କଲା । କଲେଲେ ପରଟିମା ଚାଲ । ୧୪ ।
ପ୍ରତିମା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ଜନମନେ । ଅସିବେ ପିତାମହ ଏଥେ । ୧୫ ।
ତୋମୋହ ସହିତେ ବିରଞ୍ଚି । ନକାଶେ ଅତ... ମହିମା । ୧୬ ।
ଆଜ୍ଞା ତାହାର ପାଳେ ଯେହୁ । ତାଙ୍କୁ ପ୍ରସନ୍ନ ଚଉବାହୁ । ୧୭ ।

ଏହା ବୋଇଲେ ସଦାନନ୍ଦ । ଭୂମିରେ ପ୍ରଣମି ନାରଦ । ୧୮ ।
କର ଯୁଗଳ ଯୋଡ଼ିକର । ସ୍ତୁତିଲେ ଶୁଣନ୍ତେ ଈଶ୍ୱର । ୧୯ ।
ମୋତେ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଲ ଯାହା । ବ୍ରହ୍ମାଙ୍କୁ କହିଛନ୍ତି ତାହା । ୨୦ ।
ମାଧବ ଦେବତାର ଜନ୍ମ । ଅନ୍ତର ନାହିଁ କେହି ଜନ । ୨୧ ।
ଅଦୃଷ୍ଟ ବନ୍ତ ନୃପବର । ଏଥନ୍ତେ ବଇଷ୍ଣବ ସାର । ୨୨ ।
ତୁମ୍ଭେ ଜାଣନ୍ତେଂ ଦେବଶ୍ରେଷ୍ଠ । ମନୁଷ ଅଗୋଚର ଅଟ । ୨୩ ।
ଏ ନୀଳଶୈଳଙ୍କେ କୁଞ୍ଜବନ । ଯାହା ଦେଖିଲ ନୃପବର । ୨୪ ।
ପୁରୁଷୋତ୍ତମରେ ନିବାସ । ଅଟେ ଉତ୍ତମ ପୁରୁଷ । ୨୫ ।
ଜଗନ୍ନାଥ ଶ୍ରୀମୁଖଭେଟେ । ଅବଧ ଉପାୟ ଏଥତେ । ୨୬
ଶୁଦ୍ଧ କଳ୍ପ ତାହା ସ୍ୱାମି । ନିଗୂଢ ଥିଲେ କ୍ଷେତ୍ରଭୂମି । ୨୭ ।
ଇନ୍ଦ୍ରଦ୍ୟୁମ୍ନ ମନ୍ଦିମାରେ । ତାହା ଦେଖିବେ ସବୁନରେ । ୨୮
କ୍ଷୁଦ୍ର ହୋଇଲେ ଲଭେ ମୋକ୍ଷ । ହୃଦର ଏକାନ୍ତ ପ୍ରତ୍ୟକ୍ଷ । ୨୯ ।
ଦୁଗ୍ଧ ଦଧିରେ ହିତକା । ଗୋପାଳେ ଗୋକୁଳ ନାୟିକା ।
ଭ୍ରମନ୍ତି ବଧିଲେ କରନ୍ତି । କଂସ ଭୋଗକୁ ମନେ ଚିନ୍ତି । ୩୧ ।
ଭକ୍ତି କରିଲେ ଗୋପିକୁଳ । ସଙ୍ଗରେ ଥାଇ ଶିଶୁପାଳ । ୩୨ ।
କଳହ କରି ପରକାଶ । ଲଭିଲେ ବଇକୁଣ୍ଠ ବାସ । ୩୩ ।
ପାଦକୁ ବାଣ ବିନ୍ଧି ଜରା । ସ୍ୱର୍ଗରେ କଲା କୃଷ୍ଣେ ଯେସ । ୩୪ ।
ବସ୍ତ୍ର ଓଟାରି କୁବ୍ଜଜନ । ଘରନ୍ତ ନେଇ ଦମୋଦର । ୩୫ ।
ମୁକୁନ୍ଦ ଭୁଞ୍ଜିଲ କରି [illegible] । ଲଭିଲ ଅମୂଲ୍ୟ ମୁରତି । ୩୬ ।

ହୃଦେ ଯାହାଙ୍କୁ ଧ୍ୟାନକରି । ଲଭି ନପାରେ ସୁରନାରୀ । ୩୭ ।
ଚଣ୍ଡାଳ ଦୂରେ ଥାଇ ତରେ । ବୈଷ୍ଣବ ବିପ୍ର ନନସ୍ତରେ । ୩୮ ।
ବ୍ରହ୍ମା ଆପଣେ ବେଦତନ୍ତ । ନ ସରେ ଯା ମାହାତ୍ମ୍ୟ ବର୍ଣ୍ଣନ । ୩୯ ।
ଏବେ ମୁଁ ଦେଖିଲି ଚକ୍ଷୁବଳ । ଏହାଙ୍କୁ ରଖିଣ ଗିରି ମୂଳ । ୪୦ ।।
ଯାଗରେ ଦକ୍ଷାକୁ ଭିଅଇ । ଅସିଦ୍ଧ ଦରଶନ ପାଇଁ । ୪୧ ।
ଏହା କହନ୍ତେ ବ୍ରହ୍ମାସୁତ । ହୋଉ କୋଇଲେ ଉମାକାନ୍ତ । ୪୨ ।
ଅନ୍ତର ହୋଇଲେ କପାଳି । ଯେସନେ ହୁଁଟକ ବିଦୁଲି । ୪୩
ଏଅନ୍ତେ ନୃପ ମହର୍ଷି । ଗମ୍ଭୀର ଭିତରୁ ଆସି । ୪୪ ।।
ରଥ ଆରୋହି ଚଳିଗଲେ । ବାହାରେ ହକେ ଦେଖିଲେ । ୪୫ ।
ଅଗାଧବସ ଉଦ୍ଭାଗେ । ଦେଖିଲେ ସୋତେଶ୍ୱର ଲାଗେ । ୪୬ ।
ଦୀର୍ଘ ବିସ୍ତାର ସେହ ହୁଲ । ପାଦପ ପୋଟଳି ସଙ୍କୁଳ । ୪୭ ।
ପୂର୍ବ ସୀମରେ ବିନ୍ଦୁସର । ବଲ୍ଲଭ ବାଲେଶ୍ୱର ହର । ୪୮ ।
ରିଦ୍ଧ ଦ୍ୱୀପମନର ଶତଦ । ତା ଦେଖି କହେ ସୁଖଠାବ । ୪୯ ।
ଦେବ ଏ ବିଲ୍ୱେଶ୍ୱର ସ୍ଥାନ । ଏଥିରେ ରଚିବା ଶୟନ । ୫୦ ।
କ୍ଷେତ୍ରେ ଦଶୁ ଅଛୁ ପଦା । ରହିବେ ହାତ ରଥ ଯୋଡ଼ି । ୫୧ ।
ହୋଉ ବୋଇଲେ ଶୁଣି ସେଏ । ସେନା ରହିଲେ ଯେଝା ଠାଏ ।
କପୋତ ବାଲେଶ୍ୱର ବେନ । ତାହାଙ୍କୁ ନମି ନୃପମୁନି । ୫୩ ।
ରଥ ଆରୋହି ଚନ୍ଦ୍ରହରି । ଚଳିଲେ ଯହିଁ ନୀଳଗିରି । ୫୪ ।
ଥାପିତା କରି କଉପିନ । ଗମନ କଲେ ବୃନ୍ଦାବନ । ୫୫ ।

କୃଷ୍ଣାତଟେଦ୍ଭେ ମହାଜ୍ଞତା । ଭବେତ୍ତେଜଲେ ଯଜ୍ଞସ୍ମୃତା । ୫୬
ମୃସ ଉଷ୍ଣବ ଜାବ୍ୟକର୍ଣି । ବୈଷ୍ଣବ ମନ କଲେଶ୍ୱରି । ୫୭
ସୂକ୍ଷ୍ମ ଯା ଷଡ଼ଶାସ୍ତ୍ରଜ୍ଞୁହା । ଶ୍ରୀ ନରସିଂହ ସୁଣଂ ଦେହା । ୫୮
ଲଣଉ କର୍ପୂର୍ସିହ ସ୍ଥଳ । ଛତ୍ରେ ଚଟୋଇ ଗଗଧଂଙ୍କ । ୫୯ ।

ଇତିଶ୍ରୀସ୍କନ୍ଦପୁରାଣେ ଉତ୍ତରଖଣ୍ଡେ ପୁରୁଷୋତ୍ତମ ମାହାତ୍ମ୍ୟେ ଜୈମିନିଋଷି ସମ୍ବାଦେ ବଲ୍ଲେଶ୍ୱର କପେ ତେଷ୍ଣର ଦର୍ଶନୋ ନାମ ଦ୍ୱିଂଶୋଅଧ୍ୟାୟଃ ।

